

Slovinci tretjič ob vojsko?

»Zbogom, orožje« je geslo načrta Zelenih Slovenije, po katerem naj bi Slovenija postala demilitarizirana država, hkrati pa je predsedstvo Zelenih sklenilo zahtevati, naj bi v novo slovensko ustavo vnesli tako imenovani mirovni člen, po katerem naša republika ne bi imela vojske. Mirovni člen naj bi že do novembra podpisalo 100.000 ljudi, če to ne bo dovolj velik prišlek za vnos v ustavo, bodo zeleni zahtevali referendum o tem. V izjavi za javnost je pobudo zelenih o demilitarizaciji Slovenije in idejo o ukinitvi armade pozdravila tudi ZSMS-Liberalna stranka.

Predsedstvo Zelenih Slovenije je v tej najnovejši kampanji protestiralo tudi zoper reklamiranje orožja na TV Slovenija. Kot je znano, je televizija v četrtkovem tedniku prikazala propagandni film slovenskega notranjega ministrstva o brzostrelki MG17, ki jo izdeluje Gorenje. Odpor do tega zelo zmogljivega orožja je v samostojni izjavi izrazil tudi dr. Dušan Plut. Iz njegovih besed ni razvidno, ali je govoril kot prav zelenih ali kot član Predsedstva Republike Slovenije. Plut je menil, da je v trenutku, ko ponovno razmišljajo o nasilnem prekrjanju Jugoslavije in nasilnih metodah reševanja problemov v državi, takšna

reklamna akcija popolnoma deplasirana. Po Plutu sedaj potrebujemo predvsem dialog z vsemi, vključno z JLA, reklama za orožje v informativnem delu programa TV Slovenije pa je po njegovem »tudi s stališča plačnikov TV naročnine skrajno neokusna«.

Seveda se je mogoče strinjati s trditvijo, da je bil prikaz delovanja brzostrelke MG17 (poleg informacije) tudi reklama za to orožje, vendar je reklama tudi pomp, ki so ga okoli tega naredili zeleni, lonček pa bliskovito priaknili mladi liberalci. V politiki je tako, da imaš uresničljive in neuresničljive ideje, na koncu se običajno pokaže, da so celo uresničljive zelo okleščene. Kaj je vodilo zelene in z njimi mlade liberalce, da so šli v naskok za demilitarizacijo Slovenije in ukinitve vojske v času, ko v Jugi kar odzvanja od orožja? Se zeleni in sopotniki ne zavedajo, da lanskega bratskega mitinga v Ljubljani ni preprečilo miroljubno prenašanje počev in mravelj čez gozdne stezice, ustavila ga je vednost, da bo slovenska država zoper hajduke in razgrajče uporabila vsa legalna sredstva. Oboroženih provokatorjev z juga na mejni postaji Dobova niso lovili zeleni, v

nevarnost so se podajali slovenski miličniki, slavna JLA se je pretegovala v kasarnah, Srbija v Ljubljani ni ogrožena.

Najbrž ga ni Slovenca, ki se ne bi strinjal z idejo, po kateri naj bi Slovenija postala mirovna oaza Evrope. Po dr. Plutu Slovinci ob odhodu JLA ne bi vzpostavili lastne vojske, varovanje meja bi v demilitarizirani Sloveniji opravljala policija, ohranili pa bi tudi teritorialno obrambo. Eden od argumentov zelenih je tudi, da je sicer kar dobro oboroženi Kuvajti klonil v pol ure. No, potem se pa kar vdajmo. Prepričan sem, da bi referendum pokazal, da si Slovinci v teh časih žele svojo vojsko, vojsko, ki jim jo je prvič vzela stara Jugoslavija, drugič nova, tretjič pa bodo to morda zeleni v navezi z liberalci. Kakšne in katere so funkcije armade v moderni državi, se v Evropi nekako ve, spoštovanja vredno vojsko ima zaenkrat celo Švica, ki jo v najboljšem primeru lahko napadejo samo marsovci. Samo bog, zeleni in del liberalcev vedo, zakaj je bila pobuda o popolnem razvojačenju Slovenije sprožena v tako neprimernem trenutku.

Mogoč pa je tudi zelo preprost odgovor. Reklama za karkoli (tudi za stranko) je največja, če v najbolj nemogočih časih zahtevaš nemogoče. Če je tako, se zeleni, mladi liberalci in dr. Plut ne razlikujejo veliko od domnevno sporne reklame za slovensko brzostrelko. Razlika je samo v tem, da MG17 deluje.

M. BAUER

Poglavitna usmeritev so tuja tržišča

Slavko Guštin: »Prihodnosti Pionirja ne vidim črne«

NOVO MESTO — GIP Pionir je eno redkih gradbenih podjetij pri nas, ki je kljub težkim gospodarskim razmeram obstalo enako veliko. Zaradi reorganizacije sedaj v d. generalnega direktorja Slavko Guštin zatrjuje, da zaenkrat tudi dosti uspešno premagujejo težave, ki so povsod velike, z ozirom na to, da so se investicijska dela letos zmanjšala za več kot polovico, da je stanovanjska gradnja praktično zastala in da je tudi turistične mnogo manj.

»Borimo se za delo in ne razmišljamo o odpuščenju delavcev. Mislimo, da mora podjetje s svojim razvojem zagotavljati nova delovna mesta. Pionir bo tako prišel ven tudi z novimi programi (nova mešana podjetja), predvsem v smeri trgovine in turizma, ki sta tesno povezana z gradbeništvom. Občasno pa so zdaj posamezni profili res brez dela in prakticiramo čakalnje na domu. Sicer je delovno vzdušje pri nas po splošni oceni boljše kot prej, seveda

Slavko Guštin

tudi iz strahu za delo. Naše plače so za 10 odst. nad povprečjem v gradbenstvu, so pa nižje od povprečja v gospodarstvu. Zdjaj bomo šli na izvajanje kolektivne pogodbe in bodo nekaj višje. Vesti o bajnih zaslužkih naših vodilnih pa so čvekarije,« trdi Slavko Guštin.

Pionirjeva glavna usmeritev so tuja tržišča, domače, posebno v lokalnem okviru, za njihove kapacitete malo pomeni. Zdjaj imajo pet gradbišč v Sovjetski zvezi, na Poljskem so pred kratkim dogradili en hotel, zdaj uspešno drugega, dogovarjajo se še za tri, prav tako za gradnjo velike bolnišnice v Rusiji. Nekaj dela bo vendar tudi doma: hotela v Šmarjskih in Dolenjskih Toplicah, začenjajo gradnjo v Čateških Toplicah, v Vidmu Krško, poslovne stavbe v Ribnici, poslovnega centra v Ljubljani, v pripravi je program za Reko, kljub težavam se dogovarjajo za nove projekte v Zagrebu. Naprej gradijo tudi novomeški trgovskoposlovni center Novi trg. Za tukajšnje blagovnice se dogovarjajo za sovlaganje z Avstriji, saj kaže, da pri novomeških trgovcih ni ne dovolj denarja niti prave volje za nujen večji obseg širjenja trgovine.

V fazi prilaganja tržnemu gospodarstvu so v Pionirju naredili tudi dosti temeljito reorganizacijo. »Mislim, da smo prav zastavili. Dali smo veliko samostojnost obratom, ki bodo sčasoma lahko postali tudi samostojna podjetja. Na ta način bomo tudi lažje dobili tuje sovlagatelje za posamezne programe, za kar že so interesi, čeprav je zaradi negotovih političnih razmer to dogovarjanje sedaj precej zastalo. Organizacija bomo dopolnili, ko bo zakonsko urejeno to z lastništvom. Pionir bo vsekakor ostal kapitalsko povezan, vsaka enota pa mora živeti in se razvijati iz svojega zaslužka, zaradi česar na vodilne kadre pritiskamo za izstavljanje in poravnaje računov, medtem ko se zdaj niso ukvarjali s problemi likvidnosti. Ti so veliki, saj se vsaj stanovanja danes počasi prodajajo, banke pa nas mnogo premalo spremljajo. Sicer zdaj potekajo razgovori, da bi tudi naše banke bolj kreditirale kupce, da bi se prodaja pospešila,« pravi Guštin, ki ob razpisu za direktorja konec leta ne misli pustiti Pionirja na cedilu, če ga bo kolektiv še hotel na tem mestu.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Naša anketa

Novinarstvo bo preživelo

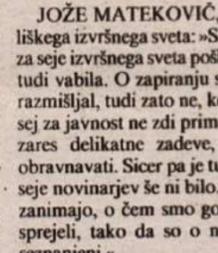
Eden prvih ukrepov naše nove vlade, postavljene od parlamenta, izvoljenega na prvih povojnih tajnih, večstrankarskih in demokratičnih volitvah, je bila uvedba sestankovanja za zaprtimi vrati, brez navzočnosti novinarjev. Nenavadno hitro so ji v tem sledili tudi izvršni sveti nekaterih občin. Prisotnost novinarjev že pri razpravah in oblikovanju mnenj, stališč in sklepov o posamezni zadevi naj bi menda škodila oz. preprečevala objektivno informiranje javnosti. Tako vsaj nekateri razlagajo to zadevo in kot vrhunski dosežek ponujajo tiskovne konference po končani seji, na katerih naj bi bili novinarji seznanjeni z obravnavano temo in vladnimi ukrepi. Škoda, pa tako smo se vsi veselili demokracije, ki so nam jo pred volitvami vsi tako obljubljali. Prav javnost dela je namreč temelj demokracije. S sejami za zaprtimi vrati je mogoče marsikaj prikriti: boj ali manj umazane igrice, sejanje bolj po domače, nesposobnost itd. Vsemu temu z odpravo sistema partijskega enoumja, žal, še nismo dali slovesa in novinarstvo in novinarji kot sedma sila razpolagajo s sposobnostjo in močjo to pokazati javnosti. To pa gotovo nikomur ni všeč, od tu takšni in drugačni poskusi obvladovanja medijev in novinarjev in oblastniško zapiranje vrat pred njimi in s tem pred javnostjo. A kakorkoli že — novinarstvo bo dlje od te in od vsakršne oblasti in dejstvo je, da manj ko poveč novinarjem, bolj zoprno so radovedni. Škoda pa je, da smo bili za en del demokracije že opeharjeni.

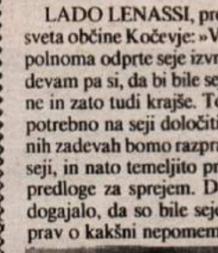
FRANC ČERNELIČ, predsednik izvršnega sveta občine Krško: »Ne vidim nobenega posebnega razloga, da bi zapirali informacije novinarjem, ker bi to pomenilo, da zapiramo vrata javnosti. Seveda pa želimo in pričakujemo od novinarjev, da bodo poročali korektno in konkretno, da odprtih vrat ne bodo zlorabljali. Poleg tega, da so se je javno, so novinarjem na voljo tudi vsa potrebna gradiva. Odprtost pa ne velja le za novinarje, ampak tudi za stranke, ki nas pogosto kličejo in se posvetujejo z nami.«

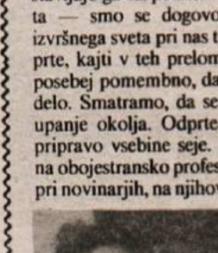
JOŽE REBOLJ, predsednik trebanjskega izvršnega sveta: »Menim, da se je način, ki ga imamo, to je, da je novinar prisoten na sejah izvršnega sveta, pokazal kot dober. Zaenkrat tega načina dela ne mislimo spreminjati. Motilo bi me, če bi kdo rekel, da zapiramo informacije, in tudi iz tega razloga ne bomo zapirali vrat objektivnemu informiranju. Zaprete seje ponekod so lahko tudi posledica poročanja, v katerem objavljene informacije o na primer neki razpravi niso bile skladne z razpravo samo.«

JOŽE MATEKOVIČ, predsednik metliškega izvršnega sveta: »Skupaj z gradivom za seje izvršnega sveta pošljemo novinarjem tudi vabila. O zapiranju sej zanje še nisem razmišljal, tudi zato ne, ker se mi zapiranje sej za javnost ne zdi primerno, če ne gre za zares delikatne zadeve, ki jih moramo obravnavati. Sicer pa je tudi res, da na naše seje novinarjev še ni bilo. Se pa po seji pozanimajo, o čem smo govorili in kaj smo sprejeli, tako da so o našem delu sproti seznanjeni.«

LADO LENASSI, predsednik izvršnega sveta občine Kočevje: »V načelu sem za popolnoma odprte seje izvršnega sveta. Prizadevam pa si, da bi bile seje bolj pripravljene in zato tudi krajše. To pa pomeni, da je potrebno na seji določiti, o katerih aktualnih zadevah bomo razpravljali na prihodnji seji, in nato temeljito pripraviti gradivo in predloge za sprejem. Dolej se je namreč dogajalo, da so bile seje dolge zaradi razprav o kakšni nepomembni podrobnosti.«

MARJAN KURNIK, predsednik izvršnega sveta v Sevnici: »Na kolegiju — sestavljajo ga vsi polklicni člani izvršnega sveta — smo se dogovorili, da bodo seje izvršnega sveta pri nas tudi v prihodnje odprte, kajti v teh prelomnih trenutkih je še posebej pomembno, da javnost ve za naše delo. Smatramo, da se s tem ustvarja zaupanje okolja. Odprte seje terjajo dobro pripravo vsebine seje. Skratka, računamo na obojestransko profesionalnost, torej tudi pri novinarjih, na njihovo etiko.«

ANTON HORVAT, predsednik črnomskega izvršnega sveta: »Edini razlog, da smo pri nas zaprli seje izvršnega sveta za novinarje, je bil, da ne bi pisali o nedorečenih zadevah, da bi torej bolj pisali o sklepih kot pa o razpravi. Vprašljiva je koristnost objavljanja informacij, dokler se mnenja članov IS ne izkristalizirajo in dokler ne sprejememo skupnih stališč. Sicer pa smo se dogovorili, da bomo oblikovali po seji sklepe in jih posredovali vsem zainteresiranim novinarjem.«

JANEZ HENIGMAN, predsednik ribniškega izvršnega sveta: »Nič me ne moti, če so seje izvršnega sveta javne in sem v načelu za javno delo. Menim pa, da so nekatere zadeve — sicer zelo redke — take, da je bolje, če bi o njih razpravljali na zaprtih sejah. Poročilo o takih sejah in sklepih pa lahko novinarji dobijo na tiskovni konferenci takoj po seji ali kasneje pri sekretarici izvršnega sveta oz. občinske skupščine.«

CIRIL KOLEŠNIK, predsednik izvršnega sveta občine Brežice: »Menim, da je na zaprtih sejah možna večja učinkovitost dela. Člani se lahko bolj koncentrirajo na obravnavane teme. Obenem so informacije javnosti bolj učinkovite, če so podane na tiskovnih konferencah. Možnost manipuliranja z informacijami je manjša, saj jih izvršni svet podaja z odgovornostjo, medtem ko so sevede, izrečene na sejah IS, lahko argumentirane ali pa tudi ne.«

»Sposobni smo zagotoviti mir«

Notranji minister Igor Bavčar v Novem mestu — Pravni nasledniki Jugoslavije so vsi njeni deli — Janez Janša ni pretiraval glede moči slovenske TO

NOVO MESTO — »V časih, ko smo priče in akterji jugoslovanske razporoke, je slovenska oblast trdno odločena, da se konflikti, kot so Knin, Kosovo, dogajanja v BiH in v Sandaku, ne bodo prenesli na slovensko ozemlje. To je ključna opredelitev, o tem je dosežen sporazum v ustavnem loku. Prepričan sem, da smo kos tej nalogi, hkrati pa vam zagotavljam, da imamo za to potrebno moč in sredstva,« je poudaril Igor Bavčar, minister za notranje zadeve Republike Slovenije, na zelo obiskani okrogli mizi, ki jo je v Novem mestu priredilo vodstvo tukajšnje SDZ.

Potem ko je Bavčar povedal, da je temeljna politična naloga Slovencev referendumsko sprejetje nove slovenske ustave (to mora biti opravljeno v naslednjih mesecih), je komentiral predsednika dr. Borisa Joviča videnje Jugoslavije. Po Bavčarju razume dr. Jovič razpravo o prihodnji ureditvi Jugoslavije kot posledico dejstva, da bodo Slovinci odšli iz Jugoslavije, ta pa bo ostala. Naše stališče je, da so pravni nasledniki Jugoslavije vsi njeni deli, torej tudi Slovenija. Gre za premoženje, dolgove, devizne rezerve itd. Pogovore o tem Slovenija pogovore z demokratičnimi in svobodnimi volitvami v vseh republikah. Potreben bo tudi stajalni upravljatelj države Jugoslavije, Igor Bavčar je rekel, da bi bila to lahko Markovičeva vlada, s predsedstvom SFRJ pa se nimamo Slovinci v tej zgodbi kaj pogovarjati. Gost večera je razložil, zakaj smo Slovinci rezervirani do Markovičevega modela razrešitve jugoslovanskega voza. Zoper idejo ZIS sta že zdaj dve republikli, po volitvah bo morda še kakšna. Ne glede na to pa je Bavčar prizadevanja zveznega premiera ocenil kot pomembno protiutež srbski politiki.

Ko je notranji minister pojasnjeval ukrepe po vojaški zasedbi nekdanjega poveljstva TO na Prežihovi, je poudaril, da smo želeli doseči, da vojaške sile ne sedaj ne v prihodnje nihče ne bo uporabil mimo slovenskih oblasti in sloven-

skega ljudstva. Rekel je, da razume, da je JLA morala storiti, kar je, vendar bo nastopil čas, ko se bo sama umaknila. Zdjaj je celotna slovenska teritorialna obramba v rokah slovenske države. Število pripadnikov teh enot ni majhno, prav tako ne njihova moč. Po Bavčarju obrambni minister Janez Janša ni pretiraval, ko je izjavil, da je slovenska TO

Igor Bavčar: naša policija je depolitizirana

kakovostno boljša vojska od JLA. Govor je bil tudi o slovenski policiji in njeni prenovi. Njen prvi mož je poudaril, da si želimo modernno policijo po evropskih merah. Taka policija je seveda nezdržljiva z idejo, da nastopa v imenu te ali one stranke ali ideje. Slovenska policija te vloge ne igra več, tuje so ji kakršnekolikoli politične ambicije. Eden od primerov depolitizacije policije je tudi nedavna opozorilna stavka policistov, dejanje, ki bi bilo v prejšnjem režimu popolnoma neverjetno po ideji, kaj šele po izvedbi.

M. BAUER

PRIPRAVLJAJO DEKLARACIJO O KOČEVSKI

KOČEVJE — Na zadnjem pogovoru predstavnikov strank s predsednikom občinske skupščine Kočevje Michaelom Petrovičem jih je predsednik seznanil, da je v pripravi posebna deklaracija o Kočevski. V njej bodo prikazali, kaj vse zavira razvoj te občine, nakazane pa bodo tudi možnosti za izhod iz tega nezavidnega položaja. Občinska skupščina bo tudi imenovala komisijo za raziskovanje medvojnih in povojnih pobojev. Vanjo bodo predlagale posamezne stranke po enega člana. SDZ je že predlagala Iveta Staniča, SKD pa Bogomirja Štefaniča.

NOV POBOT DOLGOV

NOVO MESTO — Zaradi velike medsebojne zadolženosti slovenskih podjetij in razmeroma ugodnih rezultatov pri prejšnjih pobotih so se v Službi družbenega knjigovodstva odločili, da bodo letos pripravili še tri takšne medsebojne poravnave dolgov med podjetji. Poboti bodo 20. oktobra, 17. novembra in 15. decembra. SDK opravlja ta postopek brezplačno in nima nikakršnih negativnih, ampak le pozitivne posledice za zadolžena podjetja.

● Verbalni delikti smo ukiniteli, toda ko gledam člane nekaterih strank, bi najraje predlagal uvedbo vizualnega delikta. (Hadžikostič)

Ljubljanska banka

Dolenjska banka d.d.
Novo mesto

NAJEM SEFA

Ljubljanska banka-Dolenjska banka, d.d., Novo mesto je v letu 1990 uvedla novo storitev — poslovanje s sefi.

Najem sefa bo za marsikoga prava rešitev za varno hranjenje predmetov posebne vrednosti, vrednostnih papirjev in dokumentov.

Na sedežu banke v Novem mestu, Kettejev dvored 1, je občanom in drugim namenjeno večje število sefov (predalčkov), ki so različne velikosti. Najem sefa in drugo zainteresirani lahko uredijo ob **ponedeljkih od 12.30 do 16.30 ure, v sredo in petek pa od 8. do 12. ure.**

Varčevalce banke in druge občane vabimo, da razmislijo o varnem hranjenju svojih dragocenosti in dokumentov osebnih vrednosti v sefu Ljubljanske banke-Dolenjske banke d.d. Novo mesto. Informacije o načinu in ceni najema sefa zainteresirani občani lahko dobijo na sedežu banke v Novem mestu (telefon 22-213 int. 228) in pri vseh vodjih enot na območju banke.

Krek kot narodni buditelj

Na Krekovem dnevu v Šentjanžu govoril Ivan Oman -Organizatorja slovesnosti SKD in SKZ

ŠENTJANŽ NA DOLENJSKEM — »Živimo v obdobju, ko bi bil našemu narodu ponovno potreben veliki Krek, ki bi nas spodbujal in ki bi nam kazal pot v prihodnost. Danes ne bomo govorili o Kreku duhovniku, teološkem profesorju. Nas zanima Krek — javni delavec, politik in organizator,« je dejal slavnostni govornik pa nedeljskem Krekovem dnevu v Šentjanžu član predsedstva Republike Slovenije in predsednik Slovenske kmečke zveze Ivan Oman.

Z združništvom je Krek po Omanovih besedah organizator prve elementarne socialne države. V združniških organizacijah je Krek videl tisto sredstvo samopomoči za kmetje, male obrtnike in delavce. S katerimi se le-ti lahko ubranijo pred oderuški kapitalisti. Z združniškimi hranilnicami je Krek postavil temelj slovenski finančni samostojnosti. »Šele sedaj prihajamo zopet v obdobje, ko bo ponovno mogoče živiti resnično združniško, tako, kakršnega si je zamislil Janez Angelist Krek. Zdjaj imamo upa- v prepoved kmečkega združ-

ništva. Potrebujemo pa tudi drugačnih oblik tega gibanja in organiziranja. Na primer potrošniške zadruge po vzorcu nekdanjih konzumnih zdruag. To je v neokapitalistični družbi, kar imamo sedaj, edini način za boj proti industrijsko-trgovskim monopolom,« je poudaril Oman.

Krek je mirno in potrpežljivo uresničeval svoje načrte v korist preprostih ljudi in tako brez pompa delamo tudi pri Slovenski kmečki zvezi, je še omenil predsednik SKZ in dodal, da morajo zato dostikrat poslušati očitke, da ne delajo, da je SKZ zatajila, kar pa ni res.

Dobri poznavalec Krekovega življenja, že pokojni prof. Ivan Dolenc, je nekoč dejal, da so Kreka označevali kot rdečega socialista v črnem talarju. Toda njegov socializem je temeljil na krščanskem socialnem nauku. Krek se je zavedal krivic, ki jim je bil izpostavljen mali človek — delavec, kmet. Krek je bil tudi pobudnik jugoslovanskega gibanja in Majniške deklaracije.

P. PERC

kmetijstvo

Samo govornice ali tudi resnica?

Republiški denar za razvoj kmetijstva razburja črnolajsko javnost

ČRNOMELJ — Že na avgustovski seji tukajšnje občinske skupščine se je med delegati razveljavila razprava o nepovratnih sredstvih, ki jih črnolajski kmetje letos tretje leto dobivajo iz republiškega sklada za intervencije v kmetijstvu. Takrat so tudi zahtevali poimenski seznam tistih, ki so denar dobili, in sicer koliko, za kakšne namene in kakšne so njihove obveznosti. To, da je bil odgovor preveč splošen, pa je razkurilo tako demosevce kot socialiste in prenovitelje.

Zato so na nedavni seji še bolj energično kot zadnjič zahtevali seznam prejemnikov nepovratnega republiškega denarja, saj so po občini vse glasnejša sumničja in govornice o tem, da dobiva ta sredstva le določeni lobi, drugi pa težko pridejo zraven. Prav zato, da bi zavrgli ali potrdili sum o nepošteno razdeljenem denarju, zahtevajo delegati natančen seznam, saj je sedanji nepo-

polni odgovor na delegatsko vprašanje le voda na mlin tistim, ki sumničijo. Potolažili so občinske moče, ki se bojijo, da bi z objavo takega seznama razgalili in osramotili tiste, ki so denar dobili. Kmetje, ki so denar dobili, namreč celo sami zahtevajo takšno objavo, saj marsikateremu ulica pripisuje, da je dobil več, kot je v resnici.

Iz kmetijske zadruge so sicer zagotavljali, da podatkov ne skrivajo in jim je prav vseeno, če so obelodani, vendar

o objavi odloča republiški komite. Opazka iz delegatskih klopi, češ ali se smejo objavljati osebni podatki brez dovoljenja posameznikov, pa je bila skoraj prepričevalna pripomba, da so ljudje dobili javna sredstva, o katerih sme biti menda obveščena tudi javnost.

Ali bo naslednji odgovor zadovoljil delegate ali ne, je težko napovedati, res pa je — a tega v razpravi ni bilo slišati —, da je črnolajska občina med tistimi v Sloveniji, ki so poslale na republiki največ programov za nepovratna sredstva v kmetijstvu. Samo letos so jih na kmetijski zadruzi napisali 111, pri sestavljanju pa je sodelovalo več strokovnjakov. Če bi moral to delo opraviti en sam človek, bi potreboval skoraj pet mesecev.

M. BEZEK-JAKŠE

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanic

Z manj žvepla bo vino bolj zdravo in boljše

Strokovno in previdno

Sodobna znanja iz kemije, mikrobiologije in biokemije nam omogočajo, da lažje razumemo vlogo žvepla v kletarstvu. Poučen kletar bo pripravil boljše vino iz enakega grozdja, z manj žvepla kakor njegov sosed, ne glede na zdravje grozdja, letnik in organizacijo trgatve. Neresna je, da se dodano žveplo od mošta do vina seštevava v vinu, prehaja v vezano. Ponavadi gledamo na analize in izvidu na prosto žveplo, in če ga ni veliko, si mislimo, da ni prežveplano in da ne bo glavobola. Toda vezano ali skupno žveplo prehaja v našem želodcu v prosto in po večjih količinah popitega vina nam maček ne uide.

Kako kletariti z malo žvepla? V bližnji preteklosti smo vinarski strokovnjaki preveč poudarjali pomen žveplanja. Tako veliko vinogradnikov žvepla po geslu: naj boli glava druge, ne mene! Največ pretiravanja je pri razluzovanju belega in rose mošta. Razluzovanje se preveč povezuje z žveplanjem. Razluzovanje je za kakovost vina zelo koristno, saj odstrani iz mošta vso umazanijo, ki se sicer med vrenjem raztaplja in oddaja zelo neprijeten priokus in vonj. To najbolj grobo nečistočo mošta pa lahko odstranimo iz posode v nekaj urah, saj se sesede čez noč. Da bi pa zadržali alkoholno vrenje čez noč, soda pred natakanjem mošta ni potrebno močno žveplati. Vinogradniki, ki imajo zelo velike pridelke in so si nabavili velike sode, imajo seveda težave. Včasih raztegnejo trgatve ali polnjenje velikega sode na dva dni, alkoholno vrenje se lahko začne že med natakanjem sode in razluzovanje ni več možno. Veliki sodi to-

rej v zidnici niso praktični. Moj nasvet je: največ 10 hl postormine naj imajo. Nekaj ljudi v vinogradu lahko v enem dnevu napolni 10 hl sod z belim ali rose moštom. V primeru, da je grozdje zdravo, ni potrebno žveplati takega sode, preden začnemo natakati, z več kot 3 žveplenicami. Važno je, da iz sode izrimejo kisik in da mošta natakamo v zadimljeni sod. Pri delno gnilem grozdju ali če zmečkano in ranjeno čaka na predelavo, je seveda potrebno več žvepla, od 5 do 10 žveplenic. Tako napolnjen sod čez noč miruje. Zjutraj moramo imeti pripravljen kvasni nastavek, da ga takoj zlijemo v razsluzeni mošt v dozi od 2 do 4 l na hl. Takojšnje alkoholno vrenje zaščiti mošt pred kvarjenjem.

Med alkoholnim vrenjem se »veže« vse prej dodano žveplo. Zato je po končanem alkoholnem vrenju mlado vino nezaščiten in ga moramo zažveplati. Količina, ki je sedaj potrebna, se najlaže določi z zračnim testom. Ako nam vino v enem dnevu spremeni barvo ali porjavi, bo treba dodati več žvepla, svetujemo 1 del tekočega žvepla na 3 hl. Ako je vino še rjavelo, povečujemo dozo, dokler se barva vina ne ustali. Za vina, ki jih bomo zoreli v polnem sodu ali jih nameravamo stekleničiti, je priporočljivo, da so zaščiteni s prostim žveplom, denimo 15 mg/l; ta podatek vam določi laboratorij. Za vina, ki pa jih začnemo takoj uživati, je važno, da imajo stabilno barvo, to pa dosežemo z zelo nizkim prostim žveplom. Toda čim več smo dali žvepla v mošt pred alkoholnim vrenjem, tem več ga bo potrebno dodati po končanem alkoholnem vrenju, da bi dosegli potrebno količino prostega žvepla v vinu.

Iz vina ne moremo odstraniti žvepla s tehniko, ki jo imamo v naših zidnicah. Zato žveplamo samo toliko, kot je potrebno, in seveda pravočasno!

mag. JULIJ NEMANIČ

Kmetija hvali gospodarja

Pri Plavčevih v vasi Cesta pri Radohovi vasi

CESTA — Pravijo, da ime kraja Cesta, gručaste naselja na nizki vzpetini ob stari cesti Ljubljana — Novo mesto ter deloma na ravnini med železniško postajo Radohova vas in Malim Gabrom, spominja na rimsko cesto, ki je tod vodila iz Emone v Praetorium Latobiorum (Trebnje). Kmetija Mihe in Vide Plavec s 14 ha zemlje, od tega je okrog 8 ha obdelovalne, sploh ni med največjimi na Cesti, zato pa dobi najkjučnej obiskovalec po lepo urejenih poslopih in okolici domačije prej vtis, da je zašel k dobri gostilni.

Ni vredno, da bi kaj pisali v Dolenju o nas, pojdite raje k velikim kmetom Verbičevim ali Koprčevim. »se skromno brani gospodinja Vida. Pravi, da je mož v službi na žagi v Veliki Loki, zato je kmetovanje še toliko bolj naporno, saj mora marsikaj postoriti sama. Seveda, kadar je doma vsa družina, popri-mejo vsi. Hčeri sta že obe pri kruhu, ena

je višja medicinska sestra v Ljubljani, druga pa dela na Službi družbenega knjigovodstva v Trebnjem. In ob 20 glavah živine v hlevu sta še kako dobrodošli složnost in sleherna pomoč. Pri Plavčevih je tudi zbiralnica mleka za celotno vas.

Ob živinoreji kmetija ne premore pomembnejšega dopolnilnega programa oz. dejavnosti, razen, če omenimo, da pridelajo tudi nekaj krompirja. Letos so posadili na 70 arov veliki njivi izključno sorto igor, le za krompir pa

imajo pogodbo s trebanjsko kmetijsko zadruzo. Parcele so dokupovali in veliko jih je celo v grospejski občini. Vidini trnovi življenjski poti bi se dalo napisati marsikaj zanimivega, saj ji, ko začne pripovedovati, besede kar vrejo iz ust, a kot pove njena sosedka, Vida ni le zelo odkritosrčna, ampak tudi dobra, voljna pomagati, če le more.

P. P.

Kmet naj bo lastnik zemlje

Z okrogle mize o kmetijstvu na Kočevskem

LIVOLD — Danes je na Kočevskem le še 11 odstotkov kmetijskih površin in 89 odstotkov gozdov, medtem ko je bilo to razmerje pred vojno povsem drugačno, saj je bilo gozdov le 41 odstotkov, so ponovno ugotovili na okrogli mizi o kmetijstvu na Kočevskem, ki je bila minul četrtlet na kmetijski farmi KG v Livoldu pri Kočevju. Udeležence je najprej s kmetijstvom na Kočevskem seznanil direktor Kmetijskega gospodarstva Kočevje Janez Zlindra in prisotnim tudi razkazal posodobljeno farmo v Livoldu. Razgovor, ki je trajal dobre štiri ure, pa je vodil predsednik občinske skupščine Mihael Petrovič.

Predstavniki družbenega kmetijstva so poudarjali, da so edino oni začeli uresničevati program revitalizacije Kočevske. Menili so, da so potrebne tudi večje družbene farme ob tako imenovanih družinskih kmetijah, ki jih je na Kočevskem 30, pa tudi, da je kmetijam potreben še gozd.

Predstavniki družinskih kmetij so poudarjali, da bi jim morala biti zemlja dodeljena v lastništvo, medtem ko jo imajo zdaj v najemu za 30 let z možnostjo, da se nato pogodba podaljša še za 30 let. Zato se počutijo, kot da so tlačani. Nekateri kmetje pa so menili, da rešitev ni v velikih družinskih kmetijah, ampak da je treba »oživiti kočevsko podeželje v smislu slovenske podobe«. Ni dovolj, če je v vsej nekdanji vasi z nekdanjimi 100 ali nekaj sto prebivalci

zdej le ena družina ali celo samo en kmet, ki se nima niti s kom pogovarjati. Večji kmetje naj bi se torej ukvarjali le s kmetijstvom, manjši pa še z raznimi dopolnilnimi dejavnostmi, kot so domača obrt, turizem, druge obrti, manjši obrati itd.

Še posebno ostra je bila razprava med kmetijci in gozdarji. Največ kritičnih pa je bilo izrečenih na račun lovstva in divjadi, saj grozi, da z oživiljanjem kmetijstva na Kočevskem ne bo nič, če ne bo odločno zmanjšan stavež divjadi, predvsem parkljarjev. Predstavnik lovstva se je s tem strinjal in menil, da je treba zmanjšati stavež jelenov, hkrati pa je dodal, da hoče spremeniti tisti del načrta revitalizacije, ki govori o lovnem turizmu, saj če ne bo divjadi, tudi tega turizma ne bo.

J. PRIMC

NOVO ŽARIŠČE ČEBELJE KUGE

KRŠKO — Svet posavskih čebelarjev je pod vodstvom Branka Vodopivca pretekli petek ocenil, da je letos zdravljenje čebel spet dobro potekalo, tudi zavoljo tega, ker je slovenska vlada prispevala za zdravljenje čebel 10 din od panja. Čebelarji so si tako lažje privoščili nabavo prepotrebni zdravil tudi iz uvoza. Iz Japonske so proti poapneli zalegi dobili jukolak. Medobčinski veterinarski inšpektor Hinko Maver je opozoril, da se je kljub vsem ukrepom in uspehom pri zdravljenju čebel v Posavju pojavilo novo žarišče čebelje kuge, in sicer v Pohanci pri Brežicah. Zato je v brežiški in krški občini začasno prenevanje trgovanja s čebalami.

Svet posavskih čebelarjev je podpredsednica slovenskih čebelarjev Minka Zupančič seznanila z nekaterimi novostmi, svet pa je dokončno sklenil, da bo prihodnje leto v maju medobčinsko tekmovanje mladih čebelarjev v Sevnici.

gospodinjski kotiček

Dieta v domači kuhinji

Pogosto odrasli, zlasti starejši ljudje, tožijo zaradi opočasnjene iztrebljanja črevesa. Pri zapeki ali zaprtju se pojavijo neješčnost, obložen jezik, glavobol, utrujenost in pobožnost. Vzrok za nastanek zaprte je lahko nepravilno sestavljena hrana s premalo tekočine, neredno prehranjevanje ter hitenje in nemir pri jedi. Zelo pomembno je, da si za hranjenje in iztrebljanje vzamemo čas, kar je pogosto pogoj za ohranitev zdravih prebavil. Ugodno pa vpliva na prebavo tudi urejeno zobenje; slabo prežvečena in v večjih kosih pogoltnjena hrana je vzrok raznih želodčnih obolenj.

Živil, ki urejajo prebavo, vam ne bo težko najti v domači shrambi. Ob lažjih primerih zaprtja vključujemo v prehrano neolupljena jabolka, suhe slive, črn kruh, kisló zelje, vse vrste zelene solate, kisló mleko, polento, koruzne žgance, proseno kašo in ovsene kosmiče. To so takšna živila, ki zaradi grobe celulozne sestave, posebnih naravnih kislin in naravnih sladkorjev spodbujajo prebavo. Na tešče je priporočljivo piti vodo, v kateri so se čez noč namakale na drobno zrezane suhe slive in fige. Prav tako svetujemo pitje mine-

ralne vode Donat. Mleko pogosto zaprtje še pospešuje. Blato trdijo tudi nekatera zdravila, npr. proti zvečani želodčni kislini.

Pogosto trpijo za zaprte dolgoležeči bolniki in tisti, ki so zboleli na žolčniku, imajo vnet slepič, hemoroide in črevesne zarasline. Menjajoča se prebava, ki traja dlje časa, za drisko in nato z zaprtjem je pogosto opozorilni znak, da potrebujemo pogovor z zdravnikom. V jedilniku moramo zmanjšati porabo belega kruha, testenin, krompirja, slaščic in sladkorja, ker od teh ostane zelo malo ostankov. Priporočljivo je uživanje grobo zmletih žitnih otrobov. Lahko jih dodajamo zelenjavni juhi, omaki ali v testo za kruh. Dnevno použita količina naj ne bo več kot dve žlici.

Zaprtje pri dojenčkih pa povzročajo nedohranjenost, premalo razredčeno kravje mleko ter premalo dodatne tekočine v obliki grozdnega, pomarančnega in limoninega soka. Če težave kljub spremenjeni prehrani ne prenehajo, se posvetujemo z zdravnikom.

HELENA MRZLIKAR
Kmetijski zavod Ljubljana

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Čeprav je v gozdovih okoli mesta precej kovanja, gre tudi na tržnici za med. Že v jutranjih urah so pokupili vsega po 20 dinarjev za kilogram. Sicer pa je v tem času na trgu največ ponudnikov zelja po 8 din, seveda pa je pred praznikom dneva mrtvih že kar veliko stojnic zasadenih s svečami in šopki. Bogato izbiro sveč vseh velikosti ponujajo po ceni od 6 do 26 din za kos. Šopki cvetja so po 30 din in mačehe po 10 din. Ostale cene so: čebula 8 din, fižol 40 din, endivija 20 din, korenček 25 din, jajca po 25 din.

OKROG 2000 TON

SEVNICA — Po besedah direktorice proizvodnje sevnškega Mercatorja inž. Martine Koritnik bodo letos v sadovnjakih na Čanju, v Sevnici, Loki in Šentjanžu pridelali okrog 2000 ton jabolk. Suša je zmanjšala pridelok za okrog četrtno, slabša pa je tudi njegova kakovost.

V ŠENTJURJU RAZSTAVA KONJ

ŠENTJUR PRI CELJU — V tem kraju bo v soboto, 20. oktobra, regijska razstava konj.

VODNIK V KUPČIJI

Se bo uresničilo tisto, kar smo nekoč govorili samo v šali in bomo v resnici postavili carino na Kolpi in Sotli? Kmetje bi bili prav gotovo za to. Odkup živine namreč vztrajno pada in je zaradi tega padla tudi prodaja mesa za polovico. Toda velike menze, gostilničarji in gostinci sploh hodijo kupovat meso čez mejo, kjer je cenejšje. Na Hrvaškem je namreč odkupna cena živine pri kili živje teže mladega pitegovega goveda za dva do tri dinarje nižja. Skratka, na tem področju vlada zmeda, kakršne ne pomnijo že dolgo, nam je povedal gospod Premrl iz novomeške KZ Krka.

KZ KRKA NOVO MESTO
V kmetijski zadruzi je še mogoče dobiti krmila po ceni, ki je veljala januarja. Pripravljajo se tudi na prodajno akcijo mineralnih gnojil. Poleg tega se pohvalijo, da so letos posejali precej več pšenice kot preteklo leto, kar pripisujejo dejstvu, da je bila cena semenske pšenice snaka ceni merkantilne pšenice.

V hladilnici na Cikavi so končali s prodajo ozimnice, sindikati so svojo robo že odpeljali. Zdej prodajajo jabolka po navadnih cenah 8,90 din za kilo. Poleg tega imajo krompir po 5 din, čebulo po 8,50 din in česen po 41,50 din. Pričakujejo tudi prve pošiljke mandarin.

KMEČKA ZADRUGA SEVNICA
Z odkupom živine in s prodajo imajo križje in težave tudi v tej kmečki zadruzi. Zdej odkupujejo kostonj po 4 din za kilo, tudi gobe, vendar tu ni nobene ponudbe. Za industrijska jabolka dajo 1 dinar, ampak je zelo slaba ponudba. Zdej teče akcija prodaje umetnih gnojil, ki bo trajala do konca leta. Kmetje bodo dobili za gnojila brezobrestne trimesečne kredite. Taka prodaja bo do konca leta.

MERCATOR SEVNICA

Tu so prodali vsa jabolka, letos precejšnje količine v Novo mesto in Kočevje. Običajna cena jabolk sedaj še ni znana, ker se o njej še dogovarjajo na poslovni skupnosti. Računajo, da bodo jabolka občutno dražja, saj naj bi se cena dvignila kar na 10 do 12 din.

M — AGROKOMBINAT KRŠKO
V tej kmetijski organizaciji ta teden ni bilo mogoče dobiti podatkov o cenah.

Sejmišča

SEJMIŠČE V BREŽICAH — Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 129 do 3 mesece starih in 33 starejših prašičev. Prodali so 75 mlajših po 35 in 14 večjih po 28 din za kg žive teže.

SEJMIŠČE V ŠENTJERNEJU — V soboto je bilo na sejmu v Šentjernejju naprodaj 347 pujskov, starih 8 do 14 tednov, in 21 pusjkov, starejših od 3 mesecev. Prvih so prodali 74, in to po 40 din za kg žive teže. Naprodaj so imeli še 2 teleti, katerih cena je bila 34 din za kg žive teže, 8 pitancev, za katere je cena znašala 25 do 30 din, 19 krav, pri katerih je bila cena 20 do 24 din za kg žive teže, ter skupno 60 konj. Konji za zakol so veljali 15 do 18 din po kg žive teže, žrebeta za zakol pa so bila 27 do 30 din po kg žive teže. Od zadnje omenjenih živali so prodali 1 pitanca, 2 kravi in skupno 12 konj.

PESA VELIKANKA — Kmetica Marija Slanc iz Berčic pri Metliki je več kot zadovoljna z letošnjim pridelkom pese, saj je bil dvakrat večji, kot je pričakovala. To pa je predvsem »zasluga« debele pese, kakršne Marija ni vzgojila že leta in leta. Najtežja med njimi je tehtala 8 kg in 30 dag, pri mnogih pa je jeziček na tehnični pokazal več kot 6 kg. Marija je še pohvalila, da s peso, sicer sorte brigadir, letos ni imela posebnega dela, saj jo je enkrat okopala in prepulila. (Foto: M. B.-J.)

ZA TRI DRUGE — Ni navada, da bi ljudje metali v zrak peso. Smrketova Renata iz Velikega Gabra pa je ni vrгла v zrak še zavoljo nečesa: pesa je kratko malo pretežka za to, saj tehta celih 12 kg. Pesa je zrastle pri Catezu, pri Smrketovih v vinogradu. (Foto: L. M.)

TEKSTILNO PODJETJE JURJEVICA
Jurjevica 49, 61310 Ribnica

razpisuje prosto delovno mesto s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

RAČUNOVODJE

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje: — višja ali srednja šola ekonomske smeri in 3. oz. 5 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu.

Kandidat bo izbran za obdobje 4 leta. Kandidati naj pošljejo pisne prijave v 8 dneh na naslov: Tekstilno podjetje Jurjevica, Jurjevica 49, 61310 Ribnica.

Kmetijski nasveti

Izumili »čudežno« ovojnico

Drevesna skorja mladega jablanovega drevesa je za divjega zajca tako vabljiva poslastica, da se je loti, četudi ima na voljo dovolj običajne hrane, kaj šele, če je nima. Tedaj ogleda deblo do golega, kot s skobelnikom, loti pa se tudi vej in vejic, ki jih poreže kot ostre sadjarske škarje. Zato je zajec strah in trepet sadjarjev.

Kaj vse so že poskušali, da bi ga zadržali! Izkazalo pa se je, da je mlad nasad mogoče stoodstotno zavarovati pred zajčimi sekalci le z dovolj visoko in trdno mrežno ograjo, z drugimi doslej znanimi načini zavarovanja (repelenti — odvrčala, ovijanje posamičnih dreves s slamo, koruznico ali plastiko ipd.) pa tega ni mogoče doseči. Toda mreža je tudi najdražji način zavarovanja in v vseh razmerah niti ni izvedljivo. Zato bodo sadjarji gotovo pozdravili novost, ki se je pojavila na evropskem trgu.

Francoska tvrdka Celtoplast je po dolgih letih preizkušanja ponudila sadjarjem v uporabo univerzalno ovojnico iz posebne vrste polietilena (PEHD), s katero je mogoče mlado deblo zanesljivo obvarovati pred divjadjo. Ovojnica ima premer 5 do 9 cm in je poljubno dolga ter perforirana (preluknjana), tako da z njo ovito deblo lahko normalno diha. In kar je najvažnejše: polietilen, iz katerega je narejena, po 4 do 5 letih razpade v gnojilo, tako da ovojnice ni treba mehanično odstranjevati. Po tem času skorja drevesa že postane tako trda, da za glodanje ni več primerna. Ovoj-

LUKNJIČAVO KORENJE — Namesto da bi se zdaj, jeseni, veselila pridelka, ugotavljam, da je naše korenje z vrta vse luknjičavo. Že na pogled ni lepo, še večja nevarnost pa mu preti v kleti, kjer bo gotovo začelo gniti, piše bralka S. P. In prosim za nasvet, kaj naj naredi. — Pokvarjen pridelok je treba čimprej porabiti, sicer pa zanj ni več pomoči. Korenje običajno obgrizejo strune in ličinke korenjeve muhe. Za zatiranje te muhe se obnese zalivanje posevka z raztopljenimi insekticidi (naxon EC 40, basudin 20, hostation EC 40) ali posipanje granulativ (volaton, basudin, dursban). Seveda se kemično zatiranje izplača le na večjih površinah.

nica je elastična, tako da se sama prilagaja debelosti debla, vsebuje pa tudi poseben vonj, ki odvrča divjad. Novost ne bo uporabna samo v sadovnjaku, temveč tudi v gozdu. Francosko združenje gozdarjev jo je že priporočilo svojim članom ter poudarilo, da je zaščitna ovojnica tudi velika ekološka pridobitev, saj je malo umetnih snovi, ki bi puščale v naravi povsem neškodljive ostanke.

Inž. M. L.

UDOBJE — Seje novomeške občinske skupščine so v dvorani zavarovalnice Triglav. Tamkajšnji stoli imajo vzor v kakšni zelo kruti srednjeveški mučnici napravi: na njih ni mogoče ne sedeti ne ležati, da kašnega krajšega krepčnega poslanskega spanca niti ne omenjamo. Pravi čudež je, da zasedanja trajajo tako dolgo; prostovoljno mučeništvo lahko pripisemo še sveži politični vneti. Sicer pa se je novomeški parlament posodobil. Poslanec glasujejo z rdečimi in zelenimi kartončki, ne tič ne miš pa je oranžne barve. Kartončke je treba po seji vrniti. Najbrž zato, da poslanci ne bi z njimi mahali doma, kjer še vlada diktatura proletariata, metel in kuhalnice.

KOSTANJ — Dolenjci smo se spet pojavili v osrednjem dnevniku Televizija Slovenija. Med ustvarjalci politike in političnih dogodkov smo se predstavili s tihobitnim nabiranjem kostanja. Minuli teden smo slovensko javnost razburili z goboti, ta teden s kostanjem, in kratkem pa bomo udarili z martinovanjem, osrednjim letnim dolenjskim političnim dogodkom. Za razburljivo dolenjsko televizijsko novinarstvo je Bog poskrbel tudi vnaprej. Že decembra bomo lahko pokazali parklja in jaslice (vsako zadevo posebej), februarja kakšno šemo, marca pa zna pognati že kakšen lišaj, podoben gobi. Krog bo zaključen. Kako vznemirljiva stvar je politika!

PODJETNIKI — Novomeški podjetniki, ki to niso, saj so firmo ustanovili le zato, ker bo morda kdaj prišla prav, so dobili odmero za plačilo davkov. To jih je silno pretreslo, saj, kot rečeno, firma ni ganila niti z mezinem na nogi. Zadeva pa je še bolj neverjetna. Odmera je bila narejena zato, ker je neko črnogorsko podjetje na firmirani račun kar tako nakazalo 15.000 din.

Ena gospa je rekla, da so domala vse na televiziji prikazane žrtve grospuljskega Trenda trnave in pojoči dolenjščini. Gospod Grubelič pač ve, koga je najlaže nategniti.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 3. do 9. oktobra so v naši porodnišnici rodile: Tončka Gerkiš iz Gor. Suhorja — Kajto, Mira Malešič iz Zemlja — Boštjana, Marija Jurečević iz Črnomlja — Judito, Irena Reba iz Metlike — Danijela, Marija Špehar iz Gor. Radene — Aleksandra, Jerneja Kaplan iz Črnomlja — Sabina, Vesna Grubač iz Rosanic — Petra, Amalija Muhič iz Birčne vasi — Matjaža, Marija Kulovec iz Jurke vasi — Matica, Andreja Kramar z Velike Cikave — Urbana, Milka Mlinarič iz Kota pri Semiču — Tjašo, Mojca Hočevar iz Regreče vasi — Majo, Alenka Badovinac iz Metlike — Gregorja, Slavka Osterman iz Dol. Kamenc — Boruta, Milojka Vaclavček iz Hrastja — Marka, Anamarija Gasper iz Velikega Podljudna — Martina, Darja Vidrih iz Gor. Zabukovja — Natašo, Kata Ogulin iz Vavpče vasi — Anito, Janja Rabzelj iz Dol. Toplice — Anjo, Ljubica Davidovič iz Krmelja — Marico in Jelico, Marija Gorenc z Rake — Petro, Anica Metelko iz Soteske — Teo, Darja Pečavar s Hrasta pri Jugorju — Tino, Marica Mlakar iz Rakovnika pri Birčni vasi — Tino, Slavka Somrak iz Trške Gore — Blaža, Dragica Avguštin iz Malega Podloga — Andreja, Nevenka Zbogar iz Kašče — Urško, Marta Piškur iz Čužnje vasi — Katjo, Milena Simončič s Sel pri Šentjerneju — Primoža in Andreja, Marija Urbančič z Velikega Cirnika — deklico, Anica Cesar iz Kota pri Semiču — dečka, Jožica Pleško iz Otočca — dečka, Darja Juratovec iz Kostanjevice — deklico.

IZ NOVEGA MESTA: Jožica Novak iz Kettejevega drevoreda 49 — Žiga, Ivana Perko iz Vrhovčeve 12 — Eriko. Čestitamo!

ZKS-SDP se pobira V ponedeljek shod novomeških komunistov

NOVO MESTO — ZKS-Stranka demokracije prenove tudi v novomeški občini obnavlja in strjuje svoje vrste, se skratka pobira po spomladanskih volitvah. V teku je ponovno evidentiranje članstva, zaenkrat so dobili vrnjenih 450 evidenčnih listov, kar sploh ni slabo, in zanimanje zanje se še povečuje. Dobili so celo pet članov, ki prej nikoli niso bili člani ZK, kar se jim nekaj let pred volitvami praktično ni dogajalo.

Poteka tudi ponovno vzpostavljanje osnovnih organizacij po terenu. Še pred bližnjim kongresom se jih bo sestalo vseh 30, da bodo tudi razpravljale in dale svoje pripombe na kongresne dokumente. Poleg tega so na predlog članov predvidene tudi razne povezave v interesne sekcije, zaradi problema s posameznimi člani po volitvah glede dela v organih ZK pa je občinski komite razširjen za akcijsko skupino, ki pomaga pri novem vzpostavljanju stranke v občini in pri izpeljavi priprav na kongres. Po njem bodo v novomeški občini še enkrat pregledali vse oblike organiziranosti glede na kongresne sklepe in oblikovali občinsko organizacijo. Glede

• Proces predkongresnih priprav in ponovnega vzpostavljanja stranke bodo novomeški člani in somišljeniki ZKS-SDP zaključili na shodu v ponedeljek, 22. oktobra, ob 17. uri v zavarovalnici Triglav. Shoda se bosta udeležila tudi na dolenjskem izvoljena republiška poslanka Sonja Lokar in predsednik republiške vlade v senici Emil Milan Pintar.

na vsebino dela in socialdemokratsko orientacijo stranke pričakujejo tudi še večji interes za sodelovanje in članstvo v njej. Po volitvah je bila tudi novomeška ZK prisiljena racionalizirati svoj aparat, od štirih je ostal le še en profesionalni strokovni delavec.

Z. L.-D.

Bršljinska šola odpira prizidek

Slavje bo 20. oktobra

NOVO MESTO — Bršljinska osnovna šola je šele s prizidkom, ki ga je dobila letos, zares takšna, kakršno so imeli v mislih pred skoraj dvema desetletjema, ko je v njej prvič stekel pouk. Čeprav se je pouk v novih prostorih začel že prvi dan novega šolskega leta, bodo imeli slovesno otvoritev šele zdaj. Napovedana je za to soboto, 20. oktobra.

Šola je s prizidkom res veliko pridobila, bogatejša je za dvanajst novih prostornih učilnic, ima posebno učilnico za računalništvo in posebno za gospodinjstvo, nanovo pa ima tudi manjšo telovadnico in zobno ambulanto. S prerazporeditvijo prejšnjih prostorov je prišla do lepe knjižnice in povečane jedilnice. Z vselitvijo v prizidek je prenehala razseljenost, vsi učenci imajo pouk v Bršljini, medtem ko je imela šola še lani v najemu učilnice celo v Šmihelu; največja pridobitev pa je prav gotovo pouk v eni izmenici, in to dopoldne.

Kot pravi ravnatelj Anton Dragan, je bršljinska šola šele z dograditvijo prizidka postala enakopravna z drugimi.

JUTRI OKROGLA MIZA V ŽUŽEMBERKU

ŽUŽEMBERK — Slovenska kmečka zveza in Slovenski krščanski demokrati bodo priredili jutri, 19. oktobra, ob 19. uri v kinodvorani okroglo mizo, na kateri bo sodelovala poslanka republiške skupščine Spomenka Hribar. Vabljeni!

Novoline je že na liniji

Še novo podjetje za finančne posle

NOVO MESTO — Pred kratkim je bilo tukaj ustanovljeno dokaj nenačrtno mešano podjetje, ki je že s samo pojavo v določenih krogih dvignilo kar precej prahu. Gre za Novoline, delovno organizacijo z omejeno odgovornostjo, ki so jo s svlaganjem startnega kapitala priključili k življenju Novoles, Kolpa in deset od dvajsetih zaposlenih.

»Sorazmerno z vložnim deležem ima ustanovitelj tudi pravico do zastopanja v skupščini, ki upravlja podjetje. Tako ima v skupščini Novoles 49 odstotkov glasov, Kolpa 38, tri najst pa jih imajo fizične osebe, ki so svlagale kapital. Razmerje se bo nekoliko spremenilo, ko bodo dobili svoj del glasov še zaposleni.« pravi direktor novega podjetja, diplomirani ekonomist Dušan Plut in takole na kratko definira dejavnost: »To je strokovna finančna organizacija, ki se ukvarja s finančnim inženiringom, računovodstvom, kontrolo, vrednostnimi papirji ter finančnimi in kapitalnimi povezavami na razvojnem in ekonomskem področju. Želimo, da bi z našimi partnerji uredili svlaganje na čistih tržnih odnosih po načelu po-

Dušan Plut

djetništva, to je po načelu ponudbe, povpraševanja in kvalitete. Nudimo svetovanje in organizacijo pri finančnih službah, vodimo izdelavo sanacijskih programov, iščemo najugodnejše virov financiranja, opravljamo plačilni promet doma in v tujini, tudi uvozne in izvozne posle, ukvarjamo se s problematiko lastniških odnosov in lastninjenja, kar je zelo aktualna zadeva. Imamo tudi tri zunanje sodelavce, radi pa bi zaposlili še nekaj strokovnih moči.«

T. J.

• Sprememba družbenega plana se je zapletla le zaradi strogo zaupne karte o Gorjancih, ki je v gradivu seveda ni bilo. Končalo se je tako, da so plan sprejeli brez te karte. Če zaradi tega v Ljubljani pri medresorski komisiji ne bo šel skozi, bodo zadevo reševali z amandmajem. Skupščina je sprejela sklep o izstopu iz stalne konference mest in občin Jugoslavije ter iz skupnosti spominskega območja Žumberak-Gorjanci, dala je pozitivno mnenje k imenovanju Boruta Likarja za novega načelnika UNZ Novo mesto, ni pa hotela imenovati Načeta Štamcarja za družbenega pravobranilca samoupravljanja, za kar je sicer dobil soglasje v ostalih treh dolenjskih občinah.

nih stopenj in možnosti za njihovo znižanje ter določitev prioritete.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Kocka ni padla v prazno

Dolenja vas ima trgovino — Kmalu prodaja plina

DOLENJA VAS — V tej vasi blizu Mirne Peči je bila trgovina že pred vojno,

SPET NA VASI — Prvič po vojni je spet odprta trgovina v Dolenji vasi. Majda in Janez Sedminček obljubljata italijanski sistem: vse na najmanjšem prostoru in v najkrajšem času.

a jo je povojni razvoj odplavil. Sedaj, ko je zasebna pobuda zopet dobila veljavo, so se njeni prebivalci pa tudi iz sosednjih naselij Šentjurij, Hrastje, Poljane, Hmeljčič in drugih oddahnili, saj jim ni treba več vlačiti težkih vrečk iz Mirne Peči ali mesta, pa tudi zdoma ni treba za vsako stvar. Najnujnejše in še marsikaj več se spet dobi v domači trgovini, kajti Kocka je padla. Vrgla sta jo zakonca Majda in Janez Sedminček, domačina, ki sta v Dolenji vasi odprla zasebno trgovino s tem imenom.

DEŽURNE TRGOVINE

- V soboto, 20. oktobra, bodo odprte (v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje uradno):
- v Novem mestu: Market Dolenjka na Cesti herojev
- v Šentjerneju: Samopostrežba Mercator
- v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Vrelec
- v Žužemberku: Market Dolenjka
- v Straži: Samopostrežba KZ.
- V nedeljo bo v Novem mestu od 8. do 11. ure odprta Samopostrežba Dolenjka na Glavnem trgu 23.

METLIČANI ZAMERIJO, DA SO JIH POZABILI

METLIKA — Pretekli teden je podpredsednik slovenske vlade dr. Leo Šešker sklical sestanek, na katerem so obravnavali poročilo o izvajanju sanacije onesaženosti območja belokranjske reke Krupe s polikloriranimi bifenioli (PCB). Povabljenih je bilo kar 88 ljudi, Metličani pa najbolj zamერიjo, da je nova vlada nanje pozabila. O tem so govorili tudi na zadnji seji občinskega izvršnega sveta ter poudarili, da je tudi metliška občina zaradi zastrupitve Krupe s PCB utrpela precejšnjo škodo. Ob s PCB zastrupljenih rekah Lahinji in Kolpi živi namreč veliko več ljudi v metliški občini kot pa ob Krupi v Črnomaljski, so poudarili. Poleg tega so tudi ob pomembnem vodni vir, saj so načrtovali, da bi speljali krak metliškega vodovoda prav iz izvira Krupe. Metliški izvršni svet je zameril republiškim organom, da so sedaj, ko se je začelo po dolgem času o Krupi znova govoriti, povabili na pogovore le Črnomaljce, ne pa tudi njih. Sklep o tem pa je tukajšnji izvršni svet tudi že poslal dr. Leu Šeškeru.

»Seveda sva s tem nekaj tvegala,« pravi Janez Sedminček, sicer gostinec po poklicu, v cigar stari domačiji je sedaj trgovina, »vendar brez tveganja ne gre. Vedela pa sva, da je trgovina v tem okolju potrebna, zato sva se toliko lažje odločila. Drugo pa mora seveda dati izbira in izkušnja. Precej dobro poznavava navade tukajšnjih ljudi, pa temu primerno prilagajava ponudbo. Prevzela sva italijanski sistem, se pravi, pokazati na čim manjšem prostoru čim več ter imeti v priročnem skladišču toliko, kolikor bo res šlo v promet v nekaj dneh.«

Ker so se ljudje na novo trgovino že navadili, niso tako poredki niti klci iz Ljubljane, saj se zdi vikendarjem, ki se odpravljajo za konec tedna v bližnje vinograde, bolj enostavno prilagoditi robo pri Sedminčevih, kot pa iskati jo po ljubljanskih trgovinah. Tako jih čaka vse v kartonu skupaj z računom, ki ni nič večji, kot bi bil v Ljubljani. »Se najbolj pa so trgovine vesele domače gospodinjice,« pove Sedminčkova Majda, »Saj se tukaj oglašijo kar z njive grede in so zelo zadovoljne, da lahko kupujejo pri domačih ljudeh, ne da bi se jim bilo treba preoblačiti za v mesto.«

T. J.

PIONIR V PRENOVLJENEM »EKSPRESU« — V temeljito preurejenih prostorih nekdanje ekspresne restavracije na bivši novomeški avtobusni postaji je GIP Pionir pretekli petek odprl prostore svoje Hranilno-kreditne organizacije. HKO je bila ustanovljena konec lanskega leta kot delniška družba, ima že 291 milijonov din kreditnega potenciala. V tem času je razdelila že 108 potrošniških, 85 stanovanjskih in 25 obrtnih posojil ter opravila za 10 milijonov din kreditnih agencijskih poslov za SKB Ljubljana, nameravajo tudi v večji meri posredovati vrednostne papirje. »Upamo, da bomo s tem objektom še lažje zadovoljili potrebne delničarje, obrtnikov in občanov,« je zbranim ob otvoritvi dejal v.d. direktorja HKO Karel Vardijan (na sliki), prostore pa je odprl Pionirjev direktor Slavko Guštin. Odkup in obnova sta Pionir stala 8 milijonov din. (Foto: Z. L.-D.)

Čebelarstvo ni zgolj konjiček

Čebelar Jože Govednik, opozarja, da bi morali bolj poskrbeti za čebelarje

SLAMNA VAS — Jože Govednik iz Slamne vasi pri Metliki je pred 20 leti pričel s čebelarjenjem, a se mu takrat še sanjalo ni, da bo v tega svojega konjička čez leta moral vložiti toliko časa, znanja, truda, a ne nazadnje tudi potrpežljivosti, če bo hotel obdržati čebele.

Odkar je stopil v pokoj, zanj čebelarjenje ni le konjiček, ampak se ukvarja z njim že na pol poklicno. S 70 panji velja za enega največjih čebelarjev v metliški občini, in četudi je v zadnjih letih mnogim metliškim čebelarjem bolezen pobrala vse družine, se njemu še ni zgodilo, da bi se mu število družin, razen seveda pozimi, zmanjšalo.

»Priznam, da je varoza tudi v mojem čebelnjaku, a se z njo da čebelariti, saj obstajajo učinkovita zdravila. Seveda pa moramo vedeti, da je to zelo zahrbtna bolezen, zato jo moramo imeti vedno pod nadzorom. Letos se je pojavila še poapnela zalega, s katero pa bo zelo težko čebelariti. Iz Japonske je sicer prišlo zelo učinkovito zdravilo, toda zdraviti bi morali vsi. Prav v tem pa je problem. V metliški občini je veliko »popoldanskih« čebelarjev, ki niso

vključeni v naše društvo, zato se tudi ne izobražujejo, niso seznanjeni z boleznimi in jih ne poznajo. Samo en slab čebelar z nekaj družinami, če ne skrbi pravilno zanje, pa lahko uniči na tisoče družin vestnih čebelarjev,« opozarja Govednik.

»V metliški občini so namreč čebel-

Jože Govednik

njaki postavljeni dokaj na gosto, saj tako rekoč ni naselja, ki ne bi imelo vsaj enega čebelnjaka, zato se tudi boleznih hitro prenašajo. Zaradi tega bi morali zdravljenju posvetiti še toliko večjo pozornost. Prav zaradi malomarnosti nekaterih čebelarjev se tudi sam bojim, da bom ostal brez družin,« potarna Govednik.

M. BEZEK-JAKŠE

Vladni program je dobil podporo

S skoraj osemurnega sejanja novomeške občinske skupščine

NOVO MESTO — Delegati novomeške občinske skupščine so s sejo pretekli četrtek naredili skoraj cel delavnik. Od šestnajste pa tja do trindvajsete ure so bili pripravljeni razpredati svoje misli pred dviganjem rok o sicer zares samih pomembnih zadevah z obsežnega dnevnega reda.

Začelo se je že pri potrjevanju zapisnika prejšnje seje skupščine. Marjan Ravbar je hotel vedeti, zakaj se ne izvaja njen sklep, da se odlok o prostorsko ureditvenih pogojih uporablja samo za nesporne primere. Na to se je nanašalo tudi eno od mnogih delegatskih vprašanj delegata iz krajevne skupnosti Mali Slatnik v zvezi z dokumentacijo za gradnjo delavnice za predelavo plastičnih mas sredi Smolenje vasi. Hotel je vedeti, zakaj sekretariat za urbanizem tako trmasto vztraja, zakaj je septembra že v peto izdal lokacijsko dovoljenje, in to nekaj dni zatem, ko je zadnja razveljavilo vrhovno sodišče. Omenjal je nezakonit in nestrokovno voden postopek, uporabo nezakonitih aktov in zavažanje investitorja.

Program seveda bolj ali manj natančno obdeluje še vsa druga področja. Deležen je bil mnogih pripomb delegatov in poslanskih klubov, nekatere so se zavzemale za popolno nasprotje predlaganih rešitev. Kljub vsemu je bila obravnavana vladnega programa zaključena z njegovim sprejetjem in s sprejetjem nekakšne obveznosti, da izvršni svet vgradi dopolnitve v program oz. se jih trudi po svojih močeh izpeljati.

Nov občinski proračun v znesku 464,6 milijona dinarjev (od planiranega je večji za dobrih 60 odstotkov) se je nekaterim delegatom glede na težnje po razbremenjevanju gospodarstva zdel prevelik, a je bil sprejet. Skupščina je tudi naložila izvršnemu svetu takojšnjo preveritev prispev-

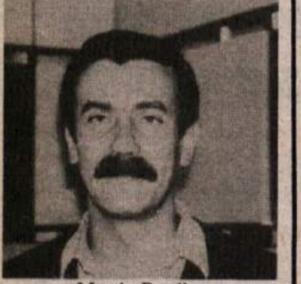
za problematiko gradnje dolenjske avto ceste (o tem obširneje pišemo v današnji Prilogi) je bila glavna točka seveda občinski vladni program. Predstavil ga je predsednik izvršnega sveta mag. Boštjan Kovačič. Poudaril je, da je nastajal v času globoke krize in razvojne brezperspektivnosti. Temeljni cilj programa, ki nakazuje strategijo delovanja izvršnega sveta in je odprt za dograjevanje, so skupni pogoji za boljše. Prvo mesto v njem ima seveda gospodarstvo, kjer so gibanja hudo zakrbljena. Poudarjena je bila aktivnost za nastajanje novih, malih podjetij, za to, da bi obrtniki zaposlili več delavcev in da bi se velika podjetja spremenila v več manjših. Poudarjen je bil projekt menedžerske šole.

Nagrajene alarmne naprave gredo za med Delo Martina Pezdirc

METLIKA — Martin Pezdirc je pred nekaj meseci v Metliki odprl obrtno delavnico, v kateri naj bi, kot piše na tabli pri vhodu, izdeloval preproste kovinske izdelke, čeprav vsi njegovi izdelki se zdajče niso tako preprosti. Za takšen naziv se je odločil zato, ker pravega imena njegovih izdelkih nimajo, gre pa predvsem za mehanske dele za elektroniko.

»Elektroniki pravijo, da lahko v svoji stroki naredijo marsikaj, konča pa se pri mehanskih delih, predvsem ohišjih. Dolga leta sem delal v Iskri prototipni delavnici v Ljubljani, kjer sem si nabral veliko izkušenj pri izdelavi takšnih artiklov, spoznal pa tudi, da je povpraševanje zelo veliko. To je bil glavni razlog, da sem se odločil za samostojno obrt,« pove Pezdirc. Pri njem lahko kupec naroči izdelke, ki so že vpečani v proizvodnjo, lahko jih projektira sam ali pa mu jih razvije Pezdirc. Prednost njegove delavnice pa je predvsem v tem, da lahko ustreže vsakemu kupcu, ki bi rad majhne serije, do nekaj sto izdelkov.

Doslej je izdeloval predvsem ohišja za ojačevalne naprave, disco opremo, prebijal čelne plošče ter tudi svetoval, kakšna ohišja bi bila najbolj estetska. Že nekaj mesecev pa v glavnem dela le ohišja za

Martin Pezdirc

alarmne naprave, bodisi za zasebne hiše, avtomobile, industrijske objekte, prodajalne. »Povpraševanje po alarmnih napravah je v zadnjem času — gotovo tudi zaradi številnih vlomov — izredno veliko. Sicer pa je ena od alarmnih naprav, za katero sem naredil ohišje, na letošnjem celjskem sejmu dobila tudi medaljo za kvaliteto izdelka,« je zadovoljen Martin.

Pezdirc za zdaj vse delo v delavnici opravi sam. »To je zelo natančno delo, zato tudi težko dobim delavca. Če pa bo povpraševanje po mojih izdelkih še naprej tako veliko, bom moral kupiti vsaj še nekaj novih strojev,« pravi ter potarna, da bi se morale tudi prodajalne v Metliki boljše založiti z materialom.

M. B.-J.

JEZIK — Ob ponedeljkovem obisku Milana Kučana in dr. Dušana Pluta v Bojancih je eden od domačih predlagal, da bi se morali njihovi otroci učiti tudi cirilice. Dogodilo se je namreč, da je fant iz vasi odšel na službeno vojaškega roka v Srbijo, pa tam ni znal brati njihovih pisav. Pa je drugi vačan takoj oporekal prvemu z besedami: »Uk cirilice ni potreben. Ko gremo v Nemčijo, tudi ne znamo njihovega, torej nemškega jezika, pa kaj!«

ZAPISNIK — Na zadnji seji občinske skupščine so delegati zavrnili zapisnik, češ da so nekaterim delegatom položene v usta izjave, ki jih niso izrekli, da so nekatere izjave nesmiselno zapisane, o pravopisu pa niti niso hoteli izgubljati besed. No ja, najbolje je, da pošljemo nekaj tujcem na specializacijo na republiko, saj so po dolgem tuhanju delegati na koncu sprejeli predlog, naj bodo občinski zapisniki za vzorec zapisniki s sej republikanske skupščine.

GOVORNIKI — Na specializacijo v Ljubljano pa bo ta konec tedna odšlo tudi nekaj črnomaljskih govorcev, in sicer na seminar o demokraciji in komuniciranju v parlamentu. Glede na to, da so seje črnomaljske skupščine marsikdaj bolj podobne debatnemu klubu kot resnemu parlamentu in zato trajajo tudi po 6 in več ur, ne bi bilo slabo, če bi kakšno predavanje o demokratični govorni komunikaciji in naravnih zakonitostih političnega dialoga slišali prav vsi delegati. Potem bi, upajmo, znali tisto množico besed, marsikdaj izrečeno povsem po nepotrebnem, tudi bolj ustvarjalno uporabiti.

Drobne iz Kočevja

OGREVANJE DELUJE — 10. oktobra so začeli v Kočevju daljinsko ogrevati stanovanja. Z ogrevanjem je bilo vedno nekaj zapletov, zato se tudi pri najodgovornejših v občini uveljavlja misel, da je treba ustanoviti posebno podjetje za energetiko oz. ogrevanje, saj bodo potem zagotovo bolj čisti računi in bodo odpadla razna sumničnja. Nekaj svoglateljev za gradnjo posebne kotlovnice se je že prijavilo.

KOMEMORACIJE — Že po tradiciji bo na dan mrtvih komemoracija ob 9. uri pri spomeniku na Rudniku, ob 10. uri pa na mestnem pokopališču.

POVEČUJEJO ZAPOSLENOST — Zasebno podjetje Plastomat (Jože Marinc) iz Dolge vasi ima trenutno 3 zaposlene (in dva delničarja), po novem letu pa se bo število zaposlenih povečalo na 12. Zdjaj opravljajo pleskarsko, steklarsko, fadersko dejavnost in polagajo podo, po novem letu pa bodo v delavnici v Moravi izdelovali še težko konfekcijo.

PROMETNA VZGOJA OTROK — Svet za preventivo in varnost v cestnem prometu v sodelovanju s šolami, ZŠAM, AMD in miličniki že dober teden organizira poučne vožnje učencev z avtobusom po mestu in okolici. Na njih se učenci višjih razredov seznanjajo s prometom in nevarnostmi, ki prete mladim v prometu. Vožnje sta omogočili podjetji Integral in Snežnik Kočevska Reka, ki sta brezplačno dali na razpolago avtobuse.

Ribniški zobotrebc

DVE PODRAŽITVI — Ogrevanje (centralno) in odvoz smeti sta se podražila za 22 odstotkov. Tako stane zdaj ogrevanje za kv. meter prostora 10,40 din, odvoz smeti pa 9,40 din na osebo in še dodatnih 0,90 din od kvadratnega metra prostora.

NIC ZA ZAKLONIŠČA — Časi so sicer precej nenavadni, da ne rečemo napeti, kaže pa, da je vojno nobeden ne računa. V Ribnici so že sklenili, da ni treba plačevati prispevka za zaklonska graditeljem v novi stanovanjski soseski Hrastje. Kaže, da bo podoben ukrep veljal tudi za gradnje na drugih območjih.

FOTO V SODRAŽICI — Pred kratkim je v Sodražici odprl svoj fotoatelj »Foto Toni« iz Ribnice, ki v Sodražici dela ob torkih, četrkih in sobotah popoldne.

NI ZANIMANJA ZA CIRKUS — Pred kratkim je v Ribnici gostoval cirkus »Kolumbija«. Ribničanje zanj niso pokazali prevelikega zanimanja, ker imajo že svojih vsakdanjih cirkusov preveč.

Trebanjske iveri

STENE I — Na nekaterih stenah v stavbi trebanjske občine so nekakšne lise, za katere bi iskavoalec dejal, da so ostale od kakih slik. Nekateri so menja, da te zidne podobe, ki so videti kot svetlejša polja s temnejšim robom, kar bi lahko bil prah, izvirajo iz novejših zgodovinskih obdobij. Nastale so nekako takrat, ko so na pobudo trebanjskega Demosa v občinski stavbi in drugod v Trebnjem izvedli defenestracijo Titovih slik in drugega sorodnega blaga.

STENE II — Stene propadajoče kapele Petra Pavla Glavarja na Lansprežu so videti še jako slabe, čeravno jih pridne roke marljivo branijo pred zobom časov. Lahko da so bili gostje iz Komende žalostni zaradi označenega stanja zgradbe. Toda svoje čase so bili menda tudi Komendanci manj zagreti za Glavarja, kot pa so dandanašnji. Slišali smo, da je nekdo iz Komende, nekaj predlagal, naj bi zažgali Glavarjevo knjižnico s približno 2.500 knjigami. Tudi če to ne drži, bo kar res, da je Slovencu globoko zakoreninjeno inkvizicijsko dojemanje sveta.

ČEBELE IN PLEBISIT — Marjan Skok, predsednik Zveze čebelarških društev Slovenije, je na srečanju na Lansprežu govoril o čebelah in pri tem izrazil osebno zadržavo Lojzetu Peterle, ker le-ta ni sel na nedavno proslavo ob obletnici plebiscita. — Se dobro, da je predsednik vlade prišel na Lansprež, drugače bi bil sicer prijeten Skokov govor o življenju čebel skoraj popolnoma nepolitičen in bi se potem zdelo, da pri čebelah sploh ne gre za politiko.

V vsako hišo

Napeljevanje telefonov

ČRNO MELJ — Letos se izteka program razvoja telefonije v črnomaljski občini, ki so ga uresničevali tri leta. Zajel je gradnjo prostorov za telefonske centrale v večjih krajevnih središčih v občini, nabavo telefonskih central za večja krajevna središča, povečala pa so tudi število linij od Črnomlja do večjih krajevnih središč ter medkrajevnih linij in poskrbeli za dodatne zveze od Črnomlja do Novega mesta. Tako imajo nove prostore za centrali v Dragatušu in Vinici, novi centrali pa v Semiču in Vinici, medtem ko bodo prejšnji centrali iz teh dveh krajev dobili v Dragatušu in Adlešičih.

Čeprav se program razvoja telefonije v občini letos izteka, pa ni v celoti uresničen. Kupiti in montirati morajo opremo za 12 kanalnih sistemov za linijo Črnomelj—Semič, Črnomelj—Vinica in Črnomelj—Stari trg, nabaviti in položiti visokofrekvenčni kabel na relaciji Črnomelj—Metlika in Kvasica—Stari trg ter nabaviti dieselski elektro agregat za PTT-centralo v Črnomlju. Za vse te naložbe bi morali zagotoviti še dobre 4 milijone dinarjev, od katerih prispeva tretjino podjetje PTT, ostalo pa občani in podjetja.

Sicer pa v Črnomlju ocenjujejo, da je bila akcija na področju telefonije kljub nekaterim nedokončanim delom uspešna, saj so bila sredstva omejena. Upajo, da bodo program lahko podaljšali še v prihodnje leto, ko naj bi bila dela zares zaključena. Takrat bi imeli vsi kraji v občini telefon, zadoščeno pa bi bilo vsaj osnovnemu povpraševanju po tej dobrini.

TURIZEM IN GOZD

KOČEVJE — Predsednik Turistične zveze Slovenije dr. Marjan Rožič in direktor GG Kočevje mag. Janez Črnač sta skicala za jutri, 19. oktobra, pogovor o turizmu in gozdu. Udeleženci pogovora si bodo najprej ogledali film o trekingu od Kolpe do Krke, nato pa še znamenitostih Roga. Pogovor bo v Podstenah, 22 km od Kočevja, v osrčju Kočevskega Roga.

Načrti telefonije

Že usklajeni s PTT

RIBNICA — Ribnica je dobila novo telefonsko (vozliščno) centralo za 3.000 priključkov. Doslej so nanjo priključili že 530 naročnikov, pred priključitvijo pa je še nadaljnjih 463 naročnikov. Za priključitev ostalih je potrebno prej zgraditi še okoli 15 km omrežja, kar bo opravljeno še letos, če ne bo nagajalo vreme.

SODRAŽICA — Po prvotnem načrtu naj bi Sodražica dobila do leta 1993 novo krajevno avtomatsko (digitalno) telefonsko centralo (KATC) z 800 priključki. Pokazale pa so se možnosti, da bi dobila to centralo že leto prej, se pravi leta 1992. Prav območje Sodražice ima zdaj najslabše telefonske zveze.

LOŠKI POTOK — Novo KATC bo dobil tudi Loški potok. Imela bo tudi 800 priključkov. Montirana bo leta 1993.

DOLENJA VAS — Telefonska centrala v Dolenji vasi je sorazmerno nova, a je že premajhna, saj kar 150 krajanov ne more dobiti telefonskega priključka. Zato bodo ta KATC razširili za 500 novih priključkov, in sicer z opremo iz dosedanje ATC v Ribnici. To delo bo opravljeno v prihodnjem letu.

J. P.

BREZ DELA

TREBNJE — V tukajšnjem Akripolu, tj. nekdanji Novolesovi tovarni akrilnih proizvodov, so bili nedavno zaposleni nekaj izmen brez dela. Kratkotrajni zastoj v proizvodnji je bil posledica dosti velikih težav pri zagotavljanju tekoče likvidnosti, kot so pojasnili v podjetju. Težavam z denarjem se je pridružil pred kratkim še zastoj v Nemčiji pri nakladanju surovine, namreč Akripolu, pri čemer gre za krivdo prevoznika. V Akripolu menijo, da omenjeno pomanjkanje dela nima za podjetje usodnih razsežnosti.

Nezanimive, čeprav so cenejše

Parcele v trebanjski obrtni coni še niso vse prodane — V Trebnjem so cene parcel nižje kot npr. v Domžalah — Ali je Trebnje preveč oddaljeno

TREBNJE — V Trebnjem vztrajajo pri nameri, da zgradijo in ponudijo tržišču ustrezno opremljeno zemljišče, kjer se bo dalo postaviti obrtne delavnice, vendar je obrtna cona glede na dejansko stanje za zdaj šele bolj ali manj idejni projekt.

Unitehna Trebnje je pridobila lokacijsko dokumentacijo za gradnjo objektov na parcelah v bodoči obrtni coni in nekako v teh dneh se začena komunalno opremljanje omenjenih zemljišč ob cesti Trebnje—Mirna. Tako stanje bi zdaj pomenilo dobro izhodišče za bodočo gradnjo v obrtni coni, če ne bi vsa zadeva spominjala na enačbo z najmanj eno neznanjo.

Kar še ni povsem jasno pri obrtni coni, je tudi število obrtnikov, ki bodo imeli delavnice v omenjenem rezervirani območju. Unitehna je za zdaj prodala le manjši delež od skupno 28 parcel, kolikor jih bo nared ob koncu prve gradbene etape v tem obrtniškem predelu. Kaže, da so parcele predrage, čeprav so po primerjavah z drugimi območji znatno cenejše. »Parcela v Trebnjem je več kot za polovico cenejša kot npr. v obrtni coni v Domžalah. Sino tudi cenejši od ponudnikov v Grosupljem in Novem mestu,« pravi Janez Ćrn, vodja tehnično-komercialnega sektorja v Unitehni Trebnje.

Verjetno je potemtakem Trebnje vseno nezanimivo za sedanje in bodoče obrtnike. Močni investitorji iz vrst obrtnikov verjetno ostajajo bliže repu-

Cvetličarna
nekoliko
drugače

Ob pokopališču jo odpira Jelena Malerič

ČRNO MELJ — V Črnomlju je bila doslej le ena cvetličarna, te dni pa odpira drugo cvetličarno v mestu Jelena Malerič iz Vojne vasi. Vendar gre pri Maleričevi bolj za pokopališko cvetličarstvo, če bi temu lahko tako rekli. Pri njej bo namreč moč dobiti cvetje, sadike, vaze, pesek, zemljo za na grobove pa vence, sveče, nudila pa bo tudi številne usluge, med drugim tudi urejanje grobov in dostavo vencev k pokojnikom.

Ni naključje, da se je Jelena odločila za tovrstno cvetličarstvo. Vzroka sta vsaj dva. »V Črnomlju je bilo doslej tovrstne ponudbe premalo, zlasti na enem mestu. Poleg tega je moja cvetličarna blizu pokopališča, kar je zagotovo še dodatna prednost,« pravi Maleričeva, ki sicer še vedno dela kot

Jelena Malerič

administrativna referentka na črnomaljski postaji milice.

»Sama imam veliko veselje do cvetličarstva, zavedam pa se, da veselje samo še ni dovolj, ampak je zelo pomembno znanje in izkušnje. Zato mi bo v začetku pomagala delavka s končano cvetličarsko šolo, ki jo bom pozneje, ko bo delo steklo, najbrž tudi zaposlila za stalno. Razmišljam pa tudi že o tem, da bi pozele čimveč cvetja vzgojili sami doma, saj imamo za vrtnarstvo dovolj prostora,« načrtuje Maleričeva.

M. B.-J.

Jeze zaradi zaklonskih je konec

V Črnomlju se zaradi inflacije ni nikoli zbralo dovolj denarja za gradnjo samostojnega javnega zaklonskega — Zdjaj priporočajo večnamenska zaklonska

ČRNO MELJ — Plačevanje prispevkov za zaklonska je pri ljudeh povzročilo nemalo jeze in negodovanja in tu tudi Črnomalci niso bili nikakršna izjema. Nerazumljivo se ji je zdelo predvsem, da je denar strogo namenski, nikoli pa se ga ne zbere dovolj za gradnjo samostojnega javnega zaklonskega. So pa kljub temu v Črnomlju porabili del denarja za gradnjo 55 javnih zaklonskih mest v bloku na Čardaku in 25 v večnamenski stavbi.

Črnomalci so plačevali prispevek za zaklonska 7 let, od leta 1983, ko so v

O USODI GORENJA

ČRNO MELJ — Pred kratkim je bil na pobudo občine Črnomelj v Velenju razgovor pri predsedniku koncema Gorenje, Rigelniku, ki se ga je poleg predsednika črnomaljskega izvršnega sveta udeležilo še vodstvo Rotomatike iz Idrije, vodstvo koncema Gorenje, direktor Gospodinskih aparatov in vodja črnomaljskega obrata. Predsednik črnomaljske vlade je zahteval, naj bi se čim prej dogovorili o investicijskem programu za proizvodnjo novih tipov kompresorjev in ga tudi začeli uresničevati. Beseda je tekla tudi o problemu reševanja tehničnih presežkov delovne sile z začasnimi programi, dokler ne steče nova proizvodnja, ter tudi, kaj bo s tistimi ljudmi, ki v novo proizvodnjo ne bodo vključeni. Dogovorili pa so se tudi, da se bodo predstavniki Rotomatike in Gorenja sestali s predstavniki Danfossa, ki naj bi bil svoglatelj v novi program Gorenjevega obrata v Črnomlju.

PREMALO ALI PREVEČ?

KOČEVJE — Poročali smo že, da nekatera zasebna gostišča Kočevju in okolici urejajo nove prenočitvene zmogljivosti. Zaradi tega smo bili deležni ostre kritike hotela Pugled v Kočevju, ker v tem podjetju najodgovornejši menijo, da je prenočišč v Kočevju dovolj, saj sedanje njihove zmogljivosti niso zasedene niti polovično. Te dni pa so bili v Kočevju na razgovoru predstavniki turistične agencije Kompas iz Ljubljane, ki so med drugim ugotovili, da postaja Kočevska za turizem vedno bolj zanimiva, da jo bodo zato predstavili tudi v svojem prospektu za prihodnje leto, žal pa bodo lahko zaradi pomanjkanja prenočišč na Kočevskem organizirali sem le enodnevne izlete, oziroma bo v Kočevju postanek za turiste, ki jih bodo tud mimo vozili z avtobusi na Jadran.

občini sprejeli odlok o gradnji in vzdrževanju zaklonskih, do polletja letošnjega leta. Aprila letos je namreč občinska skupščina z odlokom odpravila določbe odloka o obvezni gradnji zaklonskih in plačevanju prispevka. V vseh teh letih se je v črnomaljski občini za te namene zbralo dobrih 63 tisoč dinarjev. Dobrih 11 tisoč dinarjev so namenili za

• In kaj naj bi z vsemi temi zaklonskih sedaj, ko gradnja in plačevanje za vzdrževanje nista več nikakršni obvezi? Na oddelku za ljudsko obrambo svetujejo, naj jih lastniki uporabljajo dvonamensko, na primer za skladišča in podobno. Seveda pa naj ne bi zaklonskih obnavljali tako, da bi poslabšali odpornost, higijensko in tehnične razmere v njih. Prav tako naj bi jih še naprej redno vzdrževali, tako da bi jih bilo v neposredni vojni nevarnosti ali v vojni moč uporabiti v dvanajstih urah.

gradnjo prej omenjenih 80 javnih zaklonskih mest, in sicer leta 1984, 1988 in 1989, vsa ostala leta pa je »izkupček« mrtev ležal na računu, na voljo in nevoljo inflaciji. Več kot 52 tisočakov pa je še danes nerazporejenih. Namenili naj bi jih za opre no in vzdrževanje zaklonskih na Čardaku in v večnamenski stavbi.

Na črnomaljskem oddelku za ljudsko obrambo so prepričani, da je bil že skrajni čas, da so odpravili plačevanje prispevkov za zaklonska, saj je v preteklih letih inflacija vedno znova razvrednotila denar, ki so ga zbrali. Vendar

IMENA IN NE ŠTEVILKE

KOČEVJE — Na zadnji seji občinske skupščine Kočevje so odborniki zavrnili predlog, naj bi ulice označili v glavnem s številkami in zahtevali, naj bi ulice poimenovali po kulturnikih, ki so tu delovali, po drugih zaslužnih možeh za razvoj mesta ali pa po raznih kočevskih značilnostih. Izvolili so komisijo za poimenovanje ulic in mostov, v kateri so predstavniki vseh strank: Tone Krkovič (liberalci), Peter Šobar (prenovitelji), Ksenija Vidošević (socialisti), Stane Mlakar (SKZ), Ive Stanič (SDZ) in Meta Prelesnik (SKD).

REKORD NA ZAPRISEGI

RIBNICA — Prav na dan topničarjev, 6. oktobra, je bila v ribniški vojašnici tudi zaprisega novih vojakov. Posebnost letošnje zaprisege pa je bila, da se je udeležilo kar okoli 400 sorodnikov novih vojakov, kar je absoluten rekord udeležbe staršev na takih svečanostih v Ribnici. Na svečanosti so med drugim govorili predsednik izršnega sveta občine Ribnica Janez Henigman, predsednik ZZB NOV občine Kočevje Nace Karničnik in predstavnica prve slovenske topniške brigade Špela Kos (v spomin na ustanovitev te brigade med vojno praznujejo topničarji vsako leto 6. oktobra svoj praznik).

IZRAZ SPOŠTOVANJA — Če bi kdaj prišlo do novega slovenskega denarja, mislim, da bi morala biti na njem čebela,« je napol v šali dejal Lojze Peterle na srečanju na Lansprežu. Na fotografiji: Lojzetu Peterle tu čestitajo ob imenovanju za častnega člana čebelarke družine Trebelno—Mokronog. (Foto: M. Luzar)

Vlada naj bo kakor čebela

MIRNA — V soboto so pri kapele Petra Pavla Glavarja na Lansprežu pri Mirni razvili prapor čebelarkega društva Trebnje. Slovesnosti se je med drugimi gosti udeležil tudi Lojze Peterle, predsednik slovenske vlade, ki so ga ob tej priložnosti imenovali za častnega člana čebelarke družine Trebelno—Mokronog.

Na čebelarški slovesnosti so priložnostni govorniki poudarili, da ima čebelarstvo na tem območju tradicijo in da zdaj dobiva novo veljavo s Faovim razvojnim projektom. Leta 1986 so pri trebanjskem občinskem odbornem komiteju za družbeno planiranje in gospodarstvo ustanovili skupino za razvoj čebelarstva, čebelarstvo društvo je vpeljalo načrtno izobraževanje o tej dejavnosti, posebej pomembna pa je v tem pogledu popularizacija čebelarstva v osnovnih šolah, ki jo spremlja izdatna podpora ljubljanskega Medeksa.

Prvi pravi razmah je čebelarstvo v Trebnjem doživelo z umnim delom graščaka in duhovnika Petra Pavla Glavarja, Glavarjevo čebelarstvo zapušča pa je leta po njem negoval več zagnanih ljudi, med njimi Maks Kurent, Aleksander Ljunaček in Lado Požes, so poudarili ob razvitu prapora Ivan Sivec, pisatelj iz Most pri Komendi, in drugi priložnostni govorniki.

Na srečanju, kjer so pripravili pevci Trebanjskega okteta in mirtski osnovnošolci kulturni program, so podelili čebelarjem plakete Antona Janša in druga priznanja.

Srečanja na Lansprežu so se udeležili med drugimi Aleš Mižigoj, generalni direktor Medeksa, Marjan Skok, predsednik Zveze čebelarških društev Slovenije, Mara Rupena-Osolnik, predstavnica de-

• Lojze Peterle je ponovil stari rek o pridnosti čebel: »Tu se špegajte, lenuhi, pri tej marni mali muhi.« Dejal je, da je lahko izrek o marni, tj. pridni čebeli, tem redoljubnem in socialnem bitju, tudi moto slovenski vladi. Peterle je obljubil podporo razvoju čebelarstva in nadaljevanje razvojnega projekta FAO. Napovedal je, da bo Slovenija obnovila nekdanji sklad Petra Pavla Glavarja, kar sodi v odpravo krivic iz preteklosti. Dokumentacijo o skladu bo v ta namen zbral Jozef Ciraj iz Komende, dober poznavalec življenja in dela Petra Pavla Glavarja.

• Iz obveščenih virov smo izvedeli, da utegnejo steči aktivnosti za navezavo diplomatskih odnosov Slovenije z malteškim viteškim redom. To bi lahko bilo pomembno tudi za nadaljnjo usodo Lanspreža in Glavarjeve zapuščine sploh, saj je bil domnevni Glavarjev oče malteški vitez, v lanspreško posestvo pa je bil vložena kapital malteških vitezov.

lovne skupine Faovega razvojnega projekta, predstavniki nekaterih čebelarških društev ter gostje iz Komende in predstavniki trebanjskega občinskega vodstva.

M. LUZAR

NNNP — V današnjih podivjanih časih nas nič ne sme več presenetiti. Tako si je mislil tudi kmet, ki je zadnjič prišel prijavit na občinski referat za kmetijstvo škodo zaradi suše. Tukaj je že stalni gost, saj ga spomladaj prizadene pozeba, poleti suša, neurje in toča. Za vsak primer je imel pod pazduho torej še cel kup neizpoljenih obrazcev in je referentno vprašal: »Ali lahko zdaj obrazce zavržem ali pa spet pripravljate kakšno naravno nesrečo?« V odgovor se mu je samo zasmejala, listke pa je le spravil. Nič se ne ve, kaj lahko še pride.

NI VERJETNO — V vaseh na obronkih Gorjancev se pritožujejo nad prevelikim številom srnjadi, jelenjadi in divjih prašičev. Saj ne, da jim ti naravni sosedje ne bi bili ljubi, a kaj, ko se tako hitro razmnožujejo, da jih kmetje ne morejo dobiti vati s pridelavo hrane. Ni treba posebej pojasnjevati, da kmetje ne sejo in ne sadijo zanje. Škoda, ki jo na poljih napravijo gozdne živali, ocenjujejo lovci. S tem pa vaščani nikakor niso zadovoljni, saj je divjačina v loncu le presladka, da bi bile ocenjene lahko realne.

VZGOJNO — Občasne hude motnje v telefonskem omrežju Posavja so pravzaprav kar dobrodošle. Približno tako delujejo kot obiski naših državljanov na Poljskem ali v Rusiji. Ko so namreč videli, kako hudo je tam, so se vsi srečni vrnili domov, zadovoljni in tam, kar imamo. Ko so zadnjič motnje v omrežju trajale za 14 dni, omrtvile normalno gospodarsko in tudi zasebno življenje (tako pomemben je pač postal telefon), so si Posavci naravnost oddahnil, da so spet dobili svoje stare zveze. Ob tem so kar pozabili, kako zelo slabe so. Vsekakor dober recept za PTT-podjetje za primer, če bo še kdaj hotelo utišati nerjane nad slabimi zvezami.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 5. do 12. oktobra so v brežiški porodnišnici rodile: Suzana Veršec iz Slogonskega — Dejana, Marica Resnik iz Gor. Orli — David, Sonja Bosina — Lah iz Krškega — Pio, Suzana Kostanjevec s Senovega — Luka, Jožica Kozmus iz Podvrha — Ines, Anica Šekoranja iz Drameljskega — Doroteja, Nevenka Jurkas s Sel — Matevža, Janja Kočnar s Kalca — Estero in Metka Knez iz Zdol — Nino. Čestitamo!

Krške novice

PARLAMENT — Pa smo jo preživeli, sejo krškega občinskega parlamenta, ki je trajala 7 ur. V prvem polčasu. Na njej se je marsikaj dogajalo, ampak prvič se je primerilo, da je bilo treba članu občinske vlade in predstojniku sekretariata Jemčič vprašanje ponavljati. Posebno nenačelnost je pokazal to pot Marjan Arh, znan po svojih zasojenih nastopih. Že prekinjeno sejo je uspel pognati naprej, ko je šlo za Videm. Tam pa si poslanec Arh služil svoj vsakdanji kruh, in ko gre zanj, stopi v ozadje tudi ekologija. Poslanec Zibret, prišedši iz Knina, kjer je obiskal svojega sina, pa ima tako in tako vedno zadnjo besedo. Skratka, se je bila živahna, da je kaj. In če se bodo gospodje odborniki tudi vnaprej pogovarjali dve uri o dnevnem redu, potem ne bo zadostovalo samo dežurstvo občinske menze, ampak bo treba poskrbeti še za dežurno zdravstveno ekipo. Sicer pa danes sledi nadaljevanje seje.

GOVORICE — Sodeč po govoricah, bo treba v Krškem kmalu ustanoviti časopis, ki bo sproti beležil vse, kar si ljudski domišljija predstavlja o KATV, gradnji mestnega središča itd. Škandalozni kronisti so namreč ugotovili, da so nekateri za služili mastne denarje za gradnjo kabelskega omrežja za TV. Zdj pa je prišlo nasprotno glas, da so mastne denarje potegnili izvajalci sistema iz Trafelovega rojstnega mesta, medtem ko predsednik gradbenega odbora Glogovec za svoj delo ni dobil niti dinarja. Kaj se hoče, do brota je sirotla!

KOŽUHANEJ — Mošt je sladak, ko stanje tekne, marsikatero v teh dneh razdejejo tudi na kožuhanju koruze. Je potem sploh še čudno, da marsikateri Krčan za radi obilice naravnih dogodkov kar po zabi na politiko, na Srbijo in Jugoslavijo ter na Balkan. Pa vse to čisto nič ne škodnikomur. Resda tu in tam koga »okožuha« jo »poljaci«, ampak kazen se tako in tako plača suvereni slovenski državi.

Sevniški paberki

SEVNIČANKA — Jutri dopoldne bodo odprli pod streho HTC (hotelsko-trgovskega centra) v Sevnici novo blagovnico sevniškega Mercatorja — »Sevničanka«. Do takega imena so trgovci prišli v javnim natečajem, zanimivo pa je, da je botra lepega, domačega imena blagovnice predsednica potrošniškega sveta, Simona Jakš. Krajeno obarvana imena imajo tudi poslovalnica v Krutejevi (»Pod gradom«) in samopostrežba na Glavnem trgu (»Na trgu«). Kupci upajo, da trgovci ne bodo skrbeli le za lepa imena in fasado poslovalnic, ampak predvsem za vsebino. Sicer pa ob vse huji zasebni ponudbi oz. konkurenci, ki se je v Mercatorju ne bojujejo, kot nam je zatrdil direktor Jerže Imperl, trgovcem tudi ne preostane nič drugega. Podobno velja tudi za gostince, ako homo sploh doživeli, da bodo odprli nov hotel v okviru HTC.

PO KNINSKO? — Na nedeljskem protestnem shodu vaščanov Gornje Leskovca in okoliških zaselkov na Blatnem zoper odlagalnišče NSRAO (nizko in središnje radioaktivnih odpadkov), so v na tretje močno naelektrinem ozračju nekateri zagrozili, da imajo tudi oni skale kot okolici Knina, da bi prepričali dostop k nimom do predvidene lokacije odlagalnišča.

Kdo ima pravico prekiniti dotok pitne vode?

Določiti, kaj prepuščati trgu in česa nikakor ne

BREŽICE — V občini so po petih letih ugotovili, da je potrebno spremeniti občinski odlok o pogojih dobave in načinu odjema pitne vode, saj je v nasprotju z veljavnimi predpisi. Kdo ve, koliko je še takih odlokov, a ustavimo se zaenkrat pri tem.

Navedeni odlok dovoljuje upravljavcu, da lahko prekine dobavo pitne vode uporabniku, če ta pravčasno ne plača računa za vodarino. Takole poteka vsa zadeva. Če uporabnik ne plača računa v 15 dneh, ga upravljavec opomni in v opominu navede posledice neplačanega računa. Če uporabnik tudi po opominu ne plača, mu lahko upravljavec brez odpovedi in posebnega opozorila prekine dobavo.

Če se za hip postavimo v kožo upravljavca, v tem primeru Komunalnega in obrtnega podjetja, so tako določila povsem primerna. Jasno je namreč, da veljavna predpisana pot, ko je potrebno stranko zaradi neplačanega računa za vodarino postaviti pred sodišče in tako izterjati dolg, ne vodi prav daleč. Zato se nihče ni čudil zahtevi brežiških komunalcev, ki vztrajajo pri pravici do prekinitve dobave vode. V nasprotjem primeru pa zavezujejo občino, da jim ona pokrije izpad dohodka.

Pa smo tam! Po eni strani pritiskamo na komunalno, naj se tržno obnaša, po drugi strani jo omejujemo. Končno se bo treba odločiti, kaj so tiste dejavnosti, ki jih lahko prepustimo trgu in njegovi nemilosti, in kaj ne. Dobava pitne vode gotovo ne bi smela biti med njimi, saj gre za dobro splošnega pomena, od katere je odvisno zdravje ljudi. Upravljavec zato nikakor ne bi smel imeti možnosti, da po mili volji prekine dobavo, pa čeprav gre za neplačnike. Tudi objavljanje groženj po oglasnih deskah stanovanjskih blokov, da bodo vsi stanovalci ostali brez pitne vode, če eden izmed njih ne bo plačal vodarine, si lahko razlagamo le kot dejanje v silii. Nikakor pa ne kot pravilo v humani družbi.

B. DUŠIČ

ČAKAJOČ NA DELAVSKO UNIVERZO

Krška delavska univerza je pred tremi leti organizirala tečaj angleščine za malčke. Krški malčki so imeli srečo, da so tečaj obiskovali cela tri leta. Zdj pa se krška delavska univerza nekako obnavlja z organizacijo tečaja, češ da je ostalo le še 7 malčkov, ki želijo obiskovati tečaj angleščine. Starši se zdaj sprašujejo, kaj sploh je s krško delavsko univerzo. O njej ni ne duha ne sluha, nobene reklame ali obvestila, kar je običajno pri firmah, ki obvladajo poslovni bonton. Toda staršem ne bi kazalo obupovati zaradi delavske univerze. V drugih mestih po Sloveniji rastejo jezikovne šole kot gobe po dežju. Slovenci se pač vedno bolj zavedamo, da smo majhni in da bomo v stikih s svetom potrebovali znanje jezikov. Zato je kar nekako čudno, da se v krški občini še ni našel podjetnik, ki bi organiziral jezikovno šolo.

J. S.

Sevniška koalicija se predstavi

Sevniška koalicija ne zapravlja denarja davkoplačevalcev — Koordinator

SEVNICA — Sevniško koalicijo sestavljajo občinska konferenca ZSMS — Liberalna stranka in stranke Demosa: Slovenska demokratična zveza, Slovenska kmečka zveza, Zeleni Slovenije in Slovenski krščanski demokrati.

Koalicijo vodi predsedstvo, ki ga sestavljajo predstavniki vseh strank. Občinski odbor SKD zastopa Jože Rutar, občinski odbor Zelenih Sevnice Alfred Železnik, sevniški podružnični SKZ Alojz Tomažin, občinski odbor SDZ Franc Pernošek in OK ZSMS — LS Borut Simončič. Koalicija združuje v klubu odbornikov koalicije odbornike občinske skupščine, ki so člani posameznih strank v sestavi koalicije, in tiste, ki simpatizirajo z delovanjem koalicije. Koalicija ima prostore v Naselju heroja Maroka 17 (nad Ljubljansko banko), tam imajo svoj delovni prostor vse stranke. Preko študentskega servisa Krško je sevniška koalicija zaposlila koordinatorko, ki skrbi za večino zadev koalicije, kluba in predsedstva in je hkrati tudi vodja poslanske pisarne. To je absolvent FSPN v Ljubljani Julij Jeraj.

Za Jeraja pravijo, da je »fantičnik za vse«, zna tipkati, obvlada računalnik (kadar pač ima priložnost delati z njim, saj ni last koalicije), pripravlja gradiva, seje, strokovno obdeluje pobude in

Trg žal ne priznava invalidov

Invalidske delavnice

SKOPICE PRI BREŽICAH — Invalidske delavnice Skopice so z novim letom postale podjetje s polno odgovornostjo. Registrirali

Josip Zoričič

so zelo široko dejavnost, saj morajo iskati tako delo, ki bo ustrezalo zaposlenim invalidom. Trenutno dokončujejo polizdelke Tolmina — stikala za zamrzovalne skrinje in hladilnike.

V podjetju, ki ima manj kot 30 zaposlenih, sicer niso imeli likvidnostnih težav, zato pa jim ni manjkalo drugačnih. V aprilu 1989 so se namreč lotili gradnje nove proizvodne dvorane, kar v času inflacije ni bilo ravno lahko. Trenutno imajo dokončanih 70 odst. vseh del. V teh dneh urejajo hidrantno omrežje in vodovod, pred njimi pa je še precej dela v notranjosti objekta.

»Trudimo se, da bi zastavljeno čimprej uresničili, seveda pa je še marsikaj odvisno od finančnih možnosti in razumevanja družbe. Sama opremljenost hale še ni dorečena, kajti ob ustreznih garancijah za družbeno pomoč bi vgradili manj opreme in zaposlili več ljudi (okrog 150), če pa te ne bi bilo, se bomo prisiljeni opremiti tako, da bo delo dobilo pol manj delavcev,« je povedal direktor Elektronu Josip Zoričič.

B. D.

Letos pol manjša setev pšenice

Glavni vzrok so odkupne cene, ki so letos vsebovale že tudi regres. V občini bodo prvič poskusno zasejali nekaj sort kakovostne pšenice durum

BREŽICE — Tudi pri letošnji setvi pšenice, ki se je na brežiških poljih začela okrog 10. oktobra, ni šlo brez težav. Vlečejo se že od lanskoletne setve, zato bo letos v občini posejano precej manj pšeničnega zrnja. Medtem ko so kmetje lani samo po pogodbah z Agrario z njim posejali okrog 700 ha površin, jih bodo letos največ 350 ha.

Glavni vzrok za toliko manjšo setev je, kot pravi Janez Zevnik iz Agrarie, v

odkupnih cenah pšenice. Regres za proizvodnje, ki je bil namenjen predvsem za nakup gnojil, je bil običajno ločen od odkupne cene. Letos so najprej določili odkupne cene in šele pozneje povedali, da je regres že njihov sestavni del. To je med proizvajalci izzvalo velik gnev in povzročilo za pol manjšo setev glede na lansko leto.

kupili samo 15 ton pšenice,« je dejal Zevnik.

V Agrarii so pričakovali, da bodo kmetje letos sejali manj pšenice, zato so nabavili tudi manj semenskega zrnja. Kljub temu se še vedno bojujejo, da jim ne bi ostajalo. Na razpolago imajo 4 do 5 sort semenske pšenice iz sorte liste, ki jo sestavi republiški odbor. Vsako leto se na njej pojavljajo nove sorte, tako da se v nekaj letih lista povsem spremeni. Letos bodo prvič poskusno sejali tudi pšenično sorte durum, ki ima posebno kakovost in jo veliko sejejo predvsem v Italiji, kjer jo uporabljajo za izdelavo te-

POSLANE PRVE OCENE O ŠKODI ZARADI SUŠE

BREŽICE — Poletna suša je v občini povzročila precej škode, zato so zaradi morebitnega odpisa davka in pripjevkov opravili oceno stanja. Prvo oceno so izdelali na podlagi informacij pospeševalnih služb v občini. Oškodovano je bilo vinogradništvo, sadjarstvo, še najbolj pa poljedelstvo na ravnih in peščenih tleh. Kar tretjina ocenjene škode se bo pri pridelku poznala šele naslednje leto. Po izračunih občinskih plansko-analitskih služb so glede na delež škode v družbenem proizvodni občine dani pogoji za pridobitev solidarnostnih sredstev, zato so se z oceno škode in vlogo obrnili na republiko.

»Čeprav je razmerje pri menjavi pšenice za semensko zrnje še vedno 1,5 kg za kilogram, pa ni več takih spodbud v obliki pomoči za gnojila. Prav tako se ukinjata republiški in občinski sklad za pospeševanje kmetijstva. Ob tem se ni novih načinov pomoči našemu kmetijstvu, čeprav je znano, da države Evropske gospodarske skupnosti večino kmetijskih pridelkov subvencionirajo s 40- do 50-odstotnim deležem. Uvoženih pridelkov iz takih držav res ni težko prodajati po nižjih cenah od domačih. Seveda pa je to najbolj gotova pot za uničenje domačega proizvodnje. Če bo šlo tako naprej, bomo v naši občini spet prišli na stanje iz leta 1982, ko smo od-

ADRIA®

Tovarna prikolic
ADRIA CARAVAN
NOVO MESTO, d.d.
Obrat BREŽICE

Zbiramo ponudbe za odprodajo lakirnice s sušilno komoro, primerno za lakiranje avtomobilskih karoserij. Lakirnica je v obratovalnem stanju in je locirana v obratu Brežice. Ogled lakirnice je možen vsak dan med 6. in 14. uro. Podrobnejše informacije dobite pri vodstvu obrata Brežice, telefon 0608/61-423.

B. DUŠIČ

KAJ JE S PODHODOM PRI DOBOVI?

DOBOVA — Dobovčane zelo zanima, če se sploh še kaj dela na tem, da bi se čimprej uredil podhod pod železniško progo v smeri od Sel proti Mostcu. Dogovori o podhodu so intenzivno tekli, tako da se je železnica že obvezala, da bo izdelala podhod, občina pa naj bi poskrbela za cesto. Trenutno zadeva stoji na mrtvi točki, zato je delegat te krajevne skupnosti sprožil vprašanje v občinski skupščini.

Sevničanka odpira svoje duri

Jutri nova blagovnica

SEVNICA — Z enoletno zamudo bodo Sevničani končno le imeli nekaj od mastodontskega HTC (hotelsko-trgovskega centra). V petek, 19. oktobra, dopoldne bodo namreč odprli Mercatorjevo blagovnico, ki so jo poimenovali Sevničanka.

Takoj je tredda povedati, da sevniški Mercator ni kriv za takšno zamudo pri gradnji HTC, saj je po besedah direktorja profinite enote trgovina sevniškega Mercatorja, Jožeta Imperla, glavni nosilec naložbe ABC Pomurka — Gostinsko podjetje Sevnica dobil za trgovski del stavbe vse vnaprej in pravočasno plačano. Ker pa Savske elektrarne niso izpolnile obljub glede svojega prispevka za hotel, saj se je zataknilo pri dotoku denarja in sami gradnji verige spodnjesevniških elektrarn že pri njenem prvencu na Vrhovem, so bili tepeni vsi soinvestorji HTC, torej tudi Jutranjka, Lisca, Ljubljanska banka, čeprav so izpolnili svoje obveznosti. No, sicer pa je to že druga zgodba.

»Naj povem, da skladno z dolgoletnim konceptom razvoja trgovine v Sevnici skušamo v tem najnovejšem središču Sevnice zagotoviti tako rekoč na enem mestu, v krogu približno 100 metrov, vse kapitalno blago, v stari Sevnici in v Šmarju pa bo na voljo oskrba, predvsem z živili. Gre naposled tudi za večjo specializacijo. Zato bo na primer v novi blagovnici zelo bogat izbor tekstila, izdelkov konfekcijske industrije, kozmetike, v poslovalnici 6 pa bomo poslej prodajali obutev. Prepričan sem, da bomo konkurenčni tudi s privlačnimi cenami, kajti prevetrili in znižali smo vse marže, ki pa še vedno zadoščajo malo več kot zgolj za preživetje. Pri nas je zdaj zaposlenih 160 delavcev; še pred kratkim nas je bilo 190, mislim pa, da se bo število zaposlenih še zmanjševalo. V »Sevničanki« bo zaposlenih 15 delavcev, kar za blagovnico s 1100 m² vseh in okrog 800 m² prodajnih površin v dveh etažah ni veliko. Sicer pa menim, da je prihodnost trgovine in gostinstva v privatizaciji,« je povedal direktor Imperl. P. P.

J. SIMČIČ

AJDA V LONČARJEVEM DOLU — Sevniška obrtnica Maja Meke, ki ima v Sevnici ekspresno kemično čistilnico, je prejšnji teden odprla v Lončarjevem dolu pri Sevnici še prodajalno Ajda. Vaščani so ob otvoritvi lokala povedali, da so veseli, ker bodo imeli poslej bolj pri roki trgovino z življenjskimi potrebščinami, izrazili pa so željo, da bi v Ajdi prodajali tudi kruh. »Čistilnico v Sevnici bom seveda še obdržala, čeprav moram priznati, da je delo v njej gotovo precej zahtevnejše in napornejše kot v prodajalni. Naposled računam, da bom s približevanjem povpraševanju vaščanov naredila dober posel in bo ostalo kaj več denarja bodisi za nadaljnja vlaganja ali za življenje,« je povedala Maja Meke. (P. P.)

KOSTANJEVA NEDELJA

SENOVO — Planinsko društvo Bohor pripravlja v nedeljo, 21. oktobra, tradicionalno »kostonjevo nedeljo« na Bohorju. Skupinski odhod s Srebotnega bo ob 8. uri. Vabljeni!

INVALIDI GREDO NA PRIMORSKO

SEVNICA — Društvo invalidov v Sevnici priredi 2. novembra celodnevni izlet na Primorsko. Med drugim si bodo člani ogledali Vipavo in Koper. Prijave sprejemajo do zasedbe avtobusa, ki bo odpeljal na omenjeni izlet v zgodnjih jutranjih urah izpred sevniškega hotela Ajdovec.

Julij Jeraj: »Sodelujemo z vsemi, ki so voljni skupaj z nami potegniti občino iz zaostalosti.«

Preklican svetovni dogodek

Ljubljana po nalogu kulturnega ministrstva umaknila kandidaturu za Svetovne glasbene dneve

Lahko si samo mislimo, kako se je ondan v Oslu počutil slovenski skladatelj Lojze Lebič, ko je moral po nalogu Capudrovega kulturnega ministrstva na tam potekajočih Svetovnih glasbenih dnevih sporočiti, da Ljubljana preklicuje svojo, sicer že leta 1987 pridobljeno kandidaturu za izvedbo te prireditve leta 1993, in kako mu je bilo pri srcu zlasti še potem, ko je tako rekoč na svoje oči videl, s kakšno verno so na priložnosti, ki se ji je prestolnica Republika Slovenije odrekla tako lahkomišelnost, planili predstavniki drugih držav: Nemci, Belgijci pa celo Tajvanci in Urugvajci. So že vedeli, zakaj, medtem ko za našo kulturo in ostalo oblast ne bi mogli trditi, pa naj še tako zaupamo njeni evropski naravnosti, da se zaveda, kaj pravzaprav je v zavedanosti v svoj prav izpustila iz rok, še posebej, ker je s tem vse Slovence prikrajšala za edino resno priložnost v 20. stoletju, da bi doma predstavili svetu svoje kulturne in najbrž še kakšne druge dosežke.

Kajti — sodeč po izkušnjah tistih, ki so to svetovno prireditve že imeli pod svojo streho — v Ljubljani bi se leta 1993, ko bi skladatelju Lebiču ne bili naložili tistega kapitulantskega poročanja o preklicu kandidature, zbralo vsaj kakih 150 skladateljev in prav toliko glasbenih publicistov, da števila predstavnikov mnogih tujih radijskih in televizijskih hiš, glasbenih založb, založnikov gramofonskih plošč in drugih, ki bi jih v deželo na sončni strani Alp privabili Svetovni glasbeni dnevi, niti ne omenjamo. Ves ta »spektakel« bi stal le okoli 850.000 nemških mark ali celo 150.000 mark manj, kot je glavni dobiček na televizijskem 3 x 3. Poleg tega bi Slovenija pokrila le polovico teh stroškov, medtem ko bi denar za kritje polovice stroškov zbrala ostala Jugoslavija. Morebiti je slovensko kulturno ministrstvo, ki je seveda ravnalo v soglasju z republiško vlado, v odpoved kandidature vkalkuliralo že zdaj nakazujoče se dejstva, da Jugoslavije v sedanji obliki in sestavi čez tri leta ne bo več, da Ljubljana potemtakem na ostalo Jugoslavijo pri kritju polovice stroškov ne bi mogla računati, vendar je tudi to trhel argument. Navsezadnje bi stroške za plačilo Svetovnih glasbenih dnevov zmogla Slovenija sama, če bi šlo res samo za denar.

Zato se vse bolj zdi, da so na ravnanje Capudrovega ministrstva vplivali drugačni »argumenti«, denimo, takšni, ki na Slovenskem slišejo na ime kratkovidnost ali nepremišljenost ali celo irma. Če bi kdo vprašal za mnenje še slovenske skladatelje, ki bi bili pravzaprav edini pristojni strokovno odločati o tem, kaj bo ali česa ne bo, se s kandidaturu Ljubljane po šestih letih, kar je bila pridobljena, ne bi moglo zgoditi kaj tako zelo klavrnega in pokončni slovenski drži tujega, kot se je bilo.

I. ZORAN

Edino središče brez gledališča!

Kulturniki povedali ministru dr. Capudru, kaj jih tišči

NOVO MESTO — Srečanje s kulturnim ministrom dr. Andrejem Capudrom na ponedeljkovi okrogli mizi v Novem mestu so predstavniki poklicnih kulturnih ustanov izbrali predvsem za to, da so visokega gosta podrobno seznanili s problemi, ki najbolj zaviralno delujejo na dejavnost in jih je iz občinske pristojnosti pa tudi možnosti težko ali nemogoče razrešiti.

V prvi vrsti gre za neurejen statusni položaj Študijske knjižnice Mirana Jarca in Dolenjskega muzeja, ustanov regijskega pomena, ki pa jima zdajšnja zakonodaja priznava bolj ali manj le občinski položaj. Ker to ni urejeno, se zatika na tem ali onem področju, celo na tako občutljivem, kot je financiranje. Republika prošnje za dotacije v primeru, ko zakon prizna le lokalni, občinski pomen ustanove, kaj rada zavrne ali pa je procedura bistveno daljša. Dr. Capuder je menil, da bo najbrž res potrebno knjižnico nanovo kategorizirati in regionalni, kajrša je novomeška, priznati, da so resnično tudi študijske, ne samo splošnoizobraževalne in matične. Dejanski, regionalni status Dolenjskega muzeja pa bo dokončno opredeljen z muzejsko mrežo, ki jo že oblikujejo. Prenekatero pravno nejasnost v zvezi s tem bo odpravil zakon o zavodih, ki bo tudi omogočil, da se takšne ustanove

presnujejo v regionalne zavode. Na novo zakonsko razrešitev čakajo zavodi za varstvo naravne in kulturne dediščine, ki jih poleg pomanjkanja denarja za sprotne akcije skrbi dejstvo, da spomeniki propadajo tudi zaradi razkoraka z urejanjem prostora. Nenehno nemoč pri tem je novomeški zavod že večkrat poudaril, tudi na okrogli mizi je bila prisotna ta problematika in minister dr. Capuder se je strinjal, da bo treba vprašanja varovanja naravne in kulturne dediščine ter urejanja prostora urediti enotno, kot imajo to, denimo, na Zahodu.

Beseda je nanesla na tako imenovani policentrim v kulturi. Dr. Capuder je dejal, da je policentrim neobhoden, vendar ne v tem smislu, da bi imeli v Sloveniji regijska kulturna središča, ki bi posnemala Ljubljano, marveč naj bi imeli v njih predvsem tisto, kar je za tak pokrajinski center najbolj značilno in pomembno. Novemu mestu pa manjka še marsikaj, da bi lahko postalo takšno središče, kot je, denimo, Celje ali še kak kraj v Sloveniji, s katerim se lahko primerja. Med drugim je edino regijsko

središče na Slovenskem, ki nima svojega gledališča. Dr. Capuder pa se je začudil, da Novo mesto niti dvorane, ki bi bila sposobna sprejeti kako večjo in boljše gledališko predstavo iz slovenske ponudbe, ne premore. Dom kulture namreč lahko izbere gledališke predstave in koncerte le po meri lastnega odra, ne pa tudi po kvaliteti ali kakem drugem kriteriju.

Policentrim se zlagoma uveljavlja tudi na področju drugih kulturnih dejavnosti, čedalje bolj v založništvo, kar pomeni, da je Novo mesto čedalje večji konkurent pri republiških subvencijah. Žal pa je republiške pomoči pri izdajanju knjig bolj malo in, kot je bilo razumeti dr. Capudru, tudi v bodoče ni računati na večje zaloga. Subvencije se celo zmanjšujejo, res pa je, da bo republiška še naprej izdatneje podpirala izdajo domačih izvirmih del.

Na okrogli mizi je beseda kajpak tekla še o drugih vprašanih in minister dr. Capuder si je dobera napolnil beležko, toliko vsega so imeli povedati udeleženci. Kaj bo kdaj urejeno, ali kaj tudi po zaslugi tega, da je minister problemom novomeške kulture pazljivo prisluhnil, pa je seveda druga stvar. »Čez noč se ne da nič napraviti, zato bo treba še malo potrpeti, vsaj toliko, da bomo prebrskali to prehodno obdobje. Dobro pa je, kot lahko ugotovimo, da se je izostrila kulturna zavest,« je ob koncu pogovora z novomeškimi kulturniki dejal slovenski kulturni minister.

I. ZORAN

Dolenjska v risbi

V Dol. Toplicah se je v soboto končala Likovna delavnica Krke 90

DOLENJSKE TOPLICE — Tu se je v soboto, 13. oktobra, končala Likovna delavnica Krke, kakor od lani imenujejo slikarsko kolonijo, ki jo financira novomeška tovarna zdravil. Prireditelj so povabili k sodelovanju osem likovnih umetnikov, od katerih so se nekateri uveljavili tudi kot grafiki. To so: Bogdan Borčič, Andrej Ajdič, Savo Sovre, Lucijan Bratuš, Franc Purg, Željko Opačak, Darinka Pavletič — Lorenčak in Branko Suhly.

Likovna delavnica Krke se je odločila, da bo gojila predvsem risbo, likovno zvrst, ki je bila dolgo bolj na obrobju zanimanja. Tudi v Dolenjskih Toplicah je bila risba glavna tehnika, vendar pa so udeleženci lahko slikali tudi v akvarelu, gvašu, temperi in pastelu. Tema ni bila predpisana in so slikarji obdelovali motive po lastni presoji. Kaj so narisali ali naslikali, bo moč videti na razstavi, ki jo bodo pod strokovnim vodstvom umetnostnega zgodovinarja in likovnega kritika Janeza Mesesnela pripravili v avli poslovnih prostorov Krke v Ločni in z bogatim kulturnim programom odprli v ponedeljek, 29. oktobra, ob 13. uri.

»Novomeška pomlad« samo za pokušnjo

Ob novi razstavi v SDK

NOVO MESTO — V razstavišču novomeške SDK, ki ga vodi Marinka Krasko, so minuli petek pripravili razstavo, posvečeno 70-letnici »novomeške pomladi«. Na ogled je nekaj slik Božidarja Jakca, Marjana Mušiča in Zdenka Skalickega, avtorjev, ki so svoja dela razstavljali na 1. pokrajinski umetniški razstavi septembra 1920 v salonu takratne Windischerjeve gostilne, na kateri je kot pokrovitelj sodeloval tudi takrat vodilni slovenski slikar impresionist Rihard Jakopič. Poleg slik omenjenih avtorjev, neposrednih udeležencev »novomeške pomladi«, je v razstavišču SDK razstavljenih nekaj izvirmih plakatov, ki jih je pred 70 leti izdelal za razstavo v Windischerjevi gostilni in za druge kulturno-umetniške dogodke takrat v Novem mestu prizadevani likovni opremljevalec »novomeške pomladi« Božidar Jakac. Tako je v omenjenem razstavišču na ogled vsaj nekaj tistega, kar je imel v mislih tudi odbor za obeležitev »novomeške pomladi« kot avantgardna kulturno-umetniškega gibanja pred sedmimi desetletji v takrat zelo provincialnem Novem mestu, ta odbor pa je načrtoval malone reprizo razstave iz Windischerjeve gostilne, prav gotovo pa vsaj približno ponovitev razstave iz leta 1920, četudi zelo okrnjeno, morebiti obsegajoče le simbolično število slik. Novomeščani potemtakem ne niso posejemo prikrajšani za nadejano oz. objubljeno in so »novomeško pomlad« dobili v izvorni obliki vsaj za pokušnjo, nekaj pa je še vedno bolj kot nič. Razstavo, ki bo odprta do 29. oktobra, so pripravili v sodelovanju z Dolenjskim muzejem, postavil pa jo je umetnostni zgodovinar Jožef Matijević.

I. Z.

LIKOVNA DELAVNICA

ŠENTRUPERT — Tu bo v soboto, 27. oktobra, od 9. do 13. ure srečanje mladih likovnih ustvarjalcev, ki bo potekalo pod strokovnim vodstvom akademskega slikarja Veljka Tomana. Slednji je po mnenju kritika Franca Zalarja eden najbolj »zagrizenih« krajinarjev, ki pa je znal z likovnim sporočilom vselej spretno povezati aktualno in starejšo likovno govorico, kar mladim likovnikom obeta zanimiv dan za slikarskimi platni. Pokrovitelj likovnega srečanja je Stanovanjska zadruga Šentrupert.

O VZVIŠENEM V UMETNOSTI

NOVO MESTO — V sredo, 24. oktobra, ob 18. uri bo dr. Ley Kreft v Študijski knjižnici Mirana Jarca predaval o navdušenju v umetnosti oz. o vzvišenem. To bo že tretje predavanje jesenskega cikla, ko predavatelji razčlenjujejo zanimive in aktualne teme s področja besedne in drugih umetnosti.

SANACIJA KULTURNEGA DOMA

MIRNA PEČ — Te dni so Pionirjevi delavci pričeli s sanacijo podtalne vode, ki je vdrla v pritličje kulturnega doma in stoji v dvorani kar pol metra visoko. Denar za sanacijo so zbrala vsa mirnopeška društva, ki so organizirala uspele Mirnopeške igre. Čisti dobiček prireditve je vrgel okoli sto tisočakov.

I. Z.

Šest izbranih novitet

S filmom Nedolžen se je v novomeškem Domu kulture začel prvi cikel novega letnika Filmskega četrtka

NOVO MESTO — V novomeškem Domu kulture to jesen nadaljujejo s Filmskim četrtkom, filmskim gledališčem, ki so ga uvedli pred letom in je pri obiskovalcih našel na ugoden odmev. Program bo obsegal, podobno kot v minuli sezoni, najnovejše filme svetovne filmske proizvodnje, se pravi lanske in letošnje stvaritve, predvsem tiste, ki so zbudile pozornost tako pri gledalcih kot tudi pri filmski kritiki. Izbrane filme bodo predvajali dva četrtka na mesec, predstave pa bodo v obdobju oktober — december, ko bo na sporedu prvi cikel, ob 17.30 in 20. uri. Tudi tokrat so uvedli filmski abonma in stane vstopnica za ogled filmov prvega cikla 150 din.

Prvi cikel se je medtem že začel in minuli četrtak so si obiskovalci v veliki dvorani Doma kulture lahko ogledali ameriški film Nedolžen, katerega zgodba niha med melodramo in akcijsko pripovedjo. V četrtku, 25. oktobra, bodo predvajali ameriški film Jeklene magnolije. Naslednja predstava v okviru Filmskega četrtka bo zaradi dneva mrtvih izjemoma v petek, 2. novembra. Na sporedu bo ameriška uspešnica Lov na Rdeči oktober, delo, ki so ga posneli

LITERARNI VEČER S FRANČKOM RUDOLFOM

ČRNOMELJ — Občinski odbor Slovenske demokratične zveze iz Črnomlja in tukajšnja srednja šola pripravljata literarni večer s Prešernovim nagradjencem Frančkom Rudolfom. Prireditve bo v torek, 23. oktobra, ob 17. uri v srednji šoli Edvarda Kardelja v Loki. Vljudno vabljeni!

SREČANJE O »SREČANJH«

TREBNJE — Ustvarjalci »Srečanj«, revije, ki predstavlja literarno ustvarjanje otrok iz občine Trebnje, so se v torek pogovarjali v trebanjski osnovni šoli z Vitanom Malom in Milanom Moharjem. Gosta sta mladim književnikom povedala, kaj mislita o »Srečanjih« in kaj ta revija po njunem mnenju pomeni v slovenskem prostoru.

ŠTIRISTO LET PO GALLUSU

RIBNICA — Minuli petek je bila prva seja 16-članske občinske odbora za pripravo proslavljanja 400-letnice smrti Jakoba Gallusa-Petelina, skladatelja in zborovodje, ki je bil rojen leta 1550 v Ribnici. Na seji so za predsednika odbora izvolili Alojza Marolta in sklenili, da bo natančen program slovesnosti pripravila posebna skupina, nakar bo o tem razpravljali odbor in doleško nosilce in roke. Sklenili pa so že, da se bodo Gallusove svečanosti začele ob prihodnjem prazniku občine, se pravi 26. marca prihodnje leto, in bodo nato trajale do konca leta. Podoben odbor je imenovan tudi v republiškem okviru. V njem je tudi predsednik občine Ribnica Janez Debeljak.

Pod baročnimi oboki Opatove kapele so ubrani glasovi Ribniškega okteta še posebej polno zavneli.

Kulturni plodovi Bernardovega jubileja

V samostanu Stična so z odprtjem razstave, predstavitev monografije in glasbene kasete počastili 900-letnico rojstva svojega ustanovitelja

STIČNA — V čudovitih prostorih baročne Opatove kapele v stiškem samostanu se je v četrtek, 12. oktobra, zbralo precej gostov iz vse Slovenije na zadnji od letošnjih slovesnosti, posvečenih 900-letnici rojstva sv. Bernarda, verskega reformatorja, misleca in ustanovitelja cistercijskega meniškega reda, ki je s stiško cisterco globoko posegel v zgodovino in kulturo slovenskega naroda. Na slovesnosti so predstavili Zadnikarjevo monografijo o Stični in kaseto Ribniškega okteta ter odprli priložnostno razstavo sakralnih predmetov, zbranih in darovanih za ustanavljalčev se verski muzej.

Zbrane je najprej pozdravil predstojnik samostana opat Anton Nadrah, nato je urednik Družine Drago Klemenčič v imenu založbe in tiskarne povedal nekaj besed o Zadnikarjevi monografiji, ki jo je natančneje in obsežno predstavil avtor sam. Gre za delo, v katerem dr. Marijan Zadnikar na poljuden, a strokovno neoporečen način podaja vedenje o zgodovini in umetnostnem pomenu stiškega samostana, o njegovih znamenitostih ter dragocenoših, govori pa tudi o cistercijskih sploh.

Ribniški okteti je priložnostni koncertni program zapolnil s skladbami

kjer bi lahko privedli kaj večjega in pomembnejšega tako, kakor si želi, se poslužujejo šolske telovadnice. V takih primerih šola res veliku dušno pomaga, vendar pa gre le za najemni prostor, kjer so najrazličnejše težave neizbežne. Tako je telovadnica le zastila rešitev, in še to samo za nekatere prireditve. Kulturno-umetniško drušvo je kajpak hvaležno šoli, da mu pomaga ostvariti vsaj nekaj pomembnejših reči iz programa. Obenem pa je vseskozi nejevoljno, ker mu niti po desetih letih ni uspelo nikogar prepričati o prepotrebnosti gradnji nove kulturne dvorane oziroma obnovi stare, ki se pred očmi vseh podira. Družbeno malomarnost, tako rekoč popolna gluhotost za razreševanje takšnih zadev, je tu več kot očita, to pa je le dokaz več, da je kultura tudi v Loškem potoku odrinjena na skrajni rob zanimanja in skrbi. Da ni že vse skupaj propadlo in popolnoma zamrlo, gre zasluga peščici zanese-njakov, ki še verjamejo, da človek ne more živeti samo od kruha.

A. K.

Kaplje pelina

Ob treh kulturnih jubilejih v Loškem potoku

LOŠKI POTOK — Revija pevskih zborov Loški potok poje 90, ki jo načrtujejo za 24. novembra, bo v znamenju visokih kulturnih jubilejev v tem delu ribniške občine, in sicer 90-letnice organizirane ljubiteljske kulture ter 45-letnice Kulturno-umetniškega društva Ivana Vrtačnika in 45-letnice moškega peskega zbora Potočan. Na reviji naj bi sodelovalo najmanj enajst zborov, kar nedvomno potrjuje, da je zborovski petje pri nas kljub najrazličnejšim težavam, ki tarejo tako imenovani amaterizem, trdoživo in priljubljena oblika kulturnega delovanja krajanov. Letos bodo to pevsko srečanje vsekakor izpeljali, za naprej pa je revija, ki naj bi sicer ostala tradicionalna, zelo vprašljiva, najbolj zaradi pomanjkanja ustreznega prostora za take prireditve. Ker ves Loški potok ne premore kulturne dvorane oziroma prostora,

kultura in izobraževanje

Schubertova Maša v G-duru na Kapitolju

V nedeljo na koncertu zbor Obala iz Kopra, orkester Slovenicum iz Ljubljane in operni solisti

NOVO MESTO — Letošnjo novomeško kulturno jesen pomembno bogatijo in zaznamujejo tudi glasbene prireditve, še posebej koncerti v cerkvah. V mislih imamo seveda takšne dogodke, kakršen je bil nedavni večer del »prosvetljskega« skladatelja Jakoba F. Zupana v franciškanski cerkvi in kakršen se Novemu mestu obeta ob koncu tega tedna v kapiteljski cerkvi, kjer bodo obiskovalci lahko prisluhnili izbranimu programu in odličnim izvajalcem.

Koncert v kapiteljski cerkvi bo v nedeljo, 21. oktobra, ob 19.30, in sicer v dveh delih. V prvem delu bo nastopil mešani pevski zbor Obala iz Kopra, ki bo pod vodstvom priznanega zborovodje mag. Mirka Slosarja zapel sedem skladb iz zakladnice svetovne zborovske literature, predvsem pesmi liturgične vsebine. Zbor Obala, ki ga je pred trinajstimi leti ustanovil in ga še vedno vodi mag. Slosar, je eden najboljših v Evropi, svojo kakovost pa nenehno potrjuje z uglednimi in celo najvišjimi uvrstitvami na uradnih tekmovanjih doma in v tujini. Da je to res posejstvo sestav izjemne vrednosti, pove podatek, da si je na vseslovenskem zborovskem tekmovanju Naša pesem v Mariboru prislužil toliko zlatih plaket kolikorkrat je nastopil.

Drugi del nedeljskega koncerta v kapiteljski cerkvi bo gotovo dogodek zase, saj bodo Novomeščani lahko prvič v svojem kraju slišali slovito skladateljsko delo Franza Schuberta Maša v G-duru, skladbo za soliste, godalni orkester in orgle. Izvajalci bodo: orkester Slovenicum iz Ljubljane, solisti sopranistka Daniela Perne, tenorist Marjan Trček in basist Marko Bajuk ter organistka Čecilija Kobal.

I. Z.

po istoimenskem romanu Tomaž Clajca, govori pa o letu 1984, o obdobju pred nastopom Gorbačova in uvedbi njegove perestrojke v Sovjetski zvezi. Četrtek, 8. novembra, bo na vrsti ameriški film Čedna žena, katerega jedr pripovedi je ljubezenska zgodba. Film ski četrtak bo potem šele po dolgem mesecu, kaj pa bo 13. decembra na sporedu, program ne omenja. Teden kasneje, v četrtek, 20. decembra, se bodo gladalci lahko imenito zabavali ob ameriški filmski komediji Shirley Valentini in z njo se bo prvi cikel predvajanja izbranih filmov tudi končal.

Za ostala dva cikla, januar — marec in april — junij — filmov še niso izbrali.

I. Z.

NEKAJ MISLI JOSIPA VIDMARJA

- Narod, ki ne spoštuje svojega jezika, ne spoštuje same sebe in sploh ni narod v pravem pomenu besede.
- Življenje potrebuje veliko resnic.
- Življenje je vse, kar imamo, in v vsej svoji zasužnjujoči opojnosti vendar le naš edini neprecenljivi smisel.
- Pri nas gre za težko preobrazbo družbe, ki ni nikakršna katastrofa, temveč razdiranje in nastajanje hkrati. Mi lim, da je čas, da se tega zavemo, in to samo z zavestjo, temveč tudi s srcem.
- Ljudje so prav tako psihično vezani na preteklost, kot so fiziološko vezani na svoje prednike.
- Resnična človekova lepota je včas težko opazna in ni zmeraj napisana gladkem ali romantičnem ali mile obrazu.
- Velika naloga umetnosti: odkriti človeku človeka.

pisma in odmevi

Odločno proti preimenovanju naših šol

Poziv borcev občinski skupščini Novo mesto

Obveščeni smo, da je bila na seji skupščine občine Novo mesto sprejeta pobuda delegata iz šol, da se preimenujejo šole, ki so poimenovane po enotah NOV. Osnovna šola na Grmu je pomenovana po 15. diviziji NOV, ki je bila tudi ena izmed izključno slovenskih divizij, v kateri je bilo 65% njenih aktivnih udeležencev, partizanov Dolenjcev, iz vrst kmečke, delavske mladine in intelektualcev.

Predsedstvo skupnosti borcev 15. udarne divizije NOV je na svoji seji dne 9. 10. 1990 med drugim obravnavalo tudi preimenovanje šol, ki se imenujejo po enotah NOV Slovenije. Ugovorelo je, da tisti, ki se sedaj spotikajo ob imenih šol, poimenovanih po enotah NOV Slovenije, niso naklonjeni tradicijam NOV in si žele, da bi bilo vse, kar je povezano s tradicijami NOV in velikega narodnoosvobodilnega boja Slovencev za svojo svobodo, zbrisano. Nočejo toje priznati dejstva, da danes te svobode in suverenosti brez narodnoosvobodilnega boja ne bi imeli. Predsedstvo skupnosti borcev 15. udarne divizije NOV je sprejelo odločno stališče, naj se vsi taki poskusi preprečijo. To pa ni stališče predsedstva, temveč tudi borcev in bork NOV vseh 10 slovenskih partizanskih enot, ki so vključene v sestavi 15. udarne divizije NOV.

Prepričani smo, da bo Predsedstvo skupščine občine Novo mesto prevzelo pobudo, da se delegatom vseh treh zborov skupščine občine Novo mesto podudi nov predlog in da se ne realizirajo pobude za preimenovanje šol, ki nosijo mena po enotah NOV Slovenije.

Zdi se nam, da ni potrebno ponovno lopovedovati, da je bil narodnoosvobodilni boj najsvetlejša obdobje zgodovine Slovencev in da so izročila tega boja last vsega slovenskega naroda. Brez tega boja Slovenci ne bi imeli svoje državnosti in suverenosti. Našo državnost so med narodnoosvobodilno vojno potrdili odposlanci slovenskega naroda na svojem zasedanju v Kočevju od 1. do 3. oktobra 1943 in na zasedanju Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta v Črnomlju 19. in 20. februarja 1944. Isrenost, tovarištvo in pogum so tiste vrednote, ki so pozitivne v vsakem programu šole doma in v svetu.

V današnjem času se nam zdi, da je gotovo treba reševati pomembnejša vprašanja in naloge! Nekateri iz koalicije, ki imajo večinski glasovalni stroj, točejo razveljaviti sklepe, ki so bili sčasoma sprejeti ob poimenovanju šol po enotah NOV Slovenije. Ali bomo prišli tako daleč, da bomo pri vsaki menjavi garniture, ki je na oblasti, morali preimnati vse, od simbolov, tiska, soltva itd. do ustave? Vse to vodi v nesrečo, ki bi bila usodna za ves slovenski narod.

Predsedstvo skupnosti borcev 15. udarne divizije NOV

Sprava s človeško mero

Delo Iva Žajdela, ki raziskuje pobje domobrancev, zelo cenim, občudujem njegov pogum, spoštujem njegovo zagnanost pri zbiranju dokumentov in pričevanj, bojim pa se njegovega radikalizma. Tako nič človeško prizanesljivosti ni v njegovem pisanju, tako malo posluha za »človeško revo«, ki smo mi vsi in vsakdo posebej, tako malo smisla za usodne reči človeškega življenja, saj človek ni absoluten kreator svojega življenja. Komunisti je bil komunizem njihova epohalna, torej ne poljubno izbrana resnica. Bila je vera, v komunizem so verjeli in marsikdo je to vero plačal s svojim življenjem, torej je treba to »vero« jemati resno in s pieteto do njenih nosilcev. Če se je danes že na splošno izkazalo, da je bila ta vera prevara, da je prinesla nepregledno zlo, to ne pomeni, da so (bili) vsi komunisti Zlodej. Bili so ljudje. Neupoštevanje teh usodnih

dimenzij vodi k »sataniziranju komunizma«, kakor precizno pravi pisatelj Jančar. Žajdela se s tako lahko to komunisti spreminjajo v Komuniste (poosebljeno zlo), ki da so absolutno krivi za vse hudo, ki je bilo storjeno v imenu komunizma. Toda to niso človeške mere, iz takšnega razumevanja ne izhaja človeška prizanesljivost, ampak nasprotno, prav neverjetna neprizanesljivost, trdota, ki odbija in straši. Predvsem pa brez priznavanja usodne dimenzije komunizma in priznavanja eksistencialne resnice komunizem (in domobrancement, seveda!) ni mogoče govoriti o spravi, kvečjemu o poračunu in obračunu. Tako malo tolerance je zaslediti v Žajdelovem pisanju, tako malo ljubezni do bližnjega, da je človeku kar hudo. (Demokracija, 9. oktobra)

SPOMENKA HRIBAR

POTROŠNIKI, POZOR!

Dolenjka vam v času od 19. do 26. oktobra v svoji prodajalni TEKSTIL v Novem mestu, Glavni trg 28, nudi bogat asortiman dekorativnega blaga po zelo ugodni ceni. Pri vaši odločitvi za nakup vam bodo nudili nasvete strokovnjaki Dekorativne iz Ljubljane. Izkoristite to ugodno priložnost in obiščite našo prodajalno.

Vzeli bi jim celo zadnji dinar

Zgodba o najemniškem stanovanju — Veliko vlage, voda pa samo na stranišču

Vidim, da se v naši novomeški občini res dogaja marsikaj, kar se ne bi smelo. Znanka mi je potožila, da je v podnajemniškem stanovanju, velikem približno 14 kv. metrov. Tu živi z dvema otrokoma. Kopalnica sploh ni uporabna, voda pa si morajo greti na električnem štedilniku, da se umijejo. To, pravi, sploh ni stanovanje za ljudi, ampak za kokoši. Potožila mi je, da je pod kavčem, na katerem spita otroka, od septembra do aprila, maja, voda. To je zaradi vlage v stanovanju. Tudi v kuhinji ni vode, imajo jo v stranišču. Karkoli da v omaro, diši vse po vlagi. Tudi posteljina se ji kviri. Prešite odeje je kupila lani, pa so že vse madežaste in preperele. Pohišstvo bo v tej vlagi zgnilo, se boji znanka. Otroka sta večkrat bolna.

»Gazda« pozimi kuri samo kake dve uri na dan, tako da se skozi dimnik pokaže dim, njo in otroka pa za zebe. Za stanovanje mora plačati lastniku 600 starih milijonov, poleg tega pa še za vodo in elektriko 300. Toliko jo stane to podnajemniško stanovanje, ki ga lastnik oddaja na črno. Znankina kolegica pa plača 800 starih milijonov za stanovanje v bloku, kjer so dva prostora ter kuhinja, kopalnica, klet in shramba za ozimnico. Ob tem plačajo seveda še za vodo, elektriko in centralno ogrevanje, toda za centralno zaračunava tudi omenjeni »gazda«, čeprav slabo kuri.

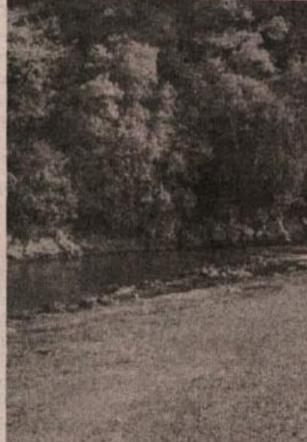
Kje je novomeška inšpekcija, da bi malo kontrolirala te »gazde«, ki samo izkoriščajo reveže? Podnajemnikom bi vzeli zadnji dinar.

»OSVOBODITI« CERKEV

OSILNICA, KOČEVJE — V raznih časopisih in tudi v našem je bilo objavljenih nekaj prispevkov o tem, da avtobus Integrala parkira ob cerkvi sv. Egidija v Ribjeku in da bi kazalo parkirišče za avtobus prestaviti drugam. Zdaj smo prejeli dokumentacijo KS Osilnica in zadnji predlog KS Osilnica Integralu, v katerem je med drugim rečeno, naj bi en avtobus Integrala parkirali ob pošti v Osilnici, ob nedeljah in praznikih pa na pločniku ob igrišču v smeri obrata LIV, drugi avtobus pa naj parkira na koncu urejenega in asfaltiranega prostora ob obratu LIV, vendar tako, da ne bo oviral dovosa ostalim uporabnikom parkirnega prostora. Za mnenje o tem smo vprašali še pri Integralu v Kočevju in dobili tak odgovor: Ravnali se bomo po navodilih KS Osilnica in parkirali, kjer bodo določili, vendar pod pogojem, da bo prostor za ta namen ustrezen. S to obojestransko izjavo zaključujemo v našem časopisu razpravo o tej zadevi. J. P.

KRAMBERGER VABI V LJUBLJANO

Danes, 18. oktobra, bom ob 16. uri pred Prešernovim spomenikom v Ljubljani predstavil program naše stranke. Govoril bom tudi o nepravičnosti nove vlade in s tem začel volilno kampanjo, v kateri bom spet kandidiral za predsednika. Vabljeni! IVAN KRAMBERGER

ČLOVEK BI SE ZJOKAL — Nad debelo in obsežno plastjo umazanije, ki se nabere vsake toliko časa na gladini Krke nad jezom Seidlovega mlina v Novem mestu, bi se zjokali mnogi pesniki in pisatelji, ki so opevali Krko kot čisto, zeleno reko. Kaj več kot zaskrbljeni pa bi morali biti nad tem vsi — tako prebivalci Novega mesta, kot tudi vsi Dolenjci — saj z onesnaženjem voda žagamo sami sebi vejo in drevo življenja! (Foto: dr. Bogomir Vodnik)

NOVICE IZ SUHE KRAJINE

PARTIZANKO ŠIRIJO — Cesta od Črnomlja do Ivančne Gorice, popularno imenovana tudi »partizanka«, ima kar precej nevarnih in za vozila kaj neprijetnih odsekov. Delavci cestnega podjetja Novo mesto so se te dni lotili enega od njih, to je odseka od Soteske do Dvora, ki poteka visoko nad strugo zelene Krke. Za začetek so jo pričeli širiti v dolžini 1400 m, cestnišče pa bo široko 6 m. Delo je zahtevno, saj morajo stroji zagristi v kamniti hrib nad cesto, pri tem pa delavci posebej pazijo, da se ne bi kamenje rušilo po strmih bregu v Krko, zato ga sprosti odvažajo. Če bo vreme ugodno, bo asfalt položen že do konca tega leta. Enako previdno, pravijo, se bodo lotili prihodnje leto (če bo denar) nadaljnje, še lepše trase v soteski do Dvora.

ASFALT VSE DO KOČEVJA — Kot kaže, bo že letos odpravljena največja dolenska cestna sramota, se pravi, da bodo izginili zadnji kilometri makadama med dolenskima prestolnicama Novim mestom in Kočevjem. Na odseku med Jamo in Laščami je novi del trase že prebit, še pred koncem leta pa bo položena tudi prva asfaltna plast. Cestna razdalja med Novim mestom in Kočevjem se bo s tem tudi nekoliko zmanjšala, da ne govorimo o tem, kako bo vožnja po novi cesti olajšana. Cestariji obljublajo tudi, da se bodo kmalu lotili cestne pasti pri Starem Logu in zgradili obvoznico, pa tudi nadvoz pri sedanjem križišču z železnico v Kočevju obetajo.

- Ne smemo surovo podirati idolov drugih ljudi, ker vemo, ali vsaj mislimo, da vemo, da so to ceneni izdelki človeka. (Holmes)
- Mnogi so dobri, ker ne znajo biti pravični. (Chauvilliers)
- Politični imidž Srbije sestavlja jo mihi, jezik krvi in absolutna netoleranca. (Maković)
- Nobena družba ne prevzgoji človeka, ga le utiša. (Morley)

Naj bi občina hitreje gradila stanovanja. Dala naj bi jih tistim, ki so stanovanja nujno potrebni, a ne tistim, ki imajo vikend hišo in v bloku stanovanje. Tem, ki tako oddajo stanovanje, bi moral kdo stopiti na prste, ker v Novem mestu mnogi oddajo stanovanje na črni borzi in tako bogatijo na račun revežev. DANICA KRAMAR, Novo mesto

PLESALA JE ENO SAMO POLETJE

KOČEVJE, LJUBLJANA — Tokrat ne gre za film, ampak za slovensko državnost. Republiška skupščina je lani objavila 3. oktober za praznik slovenske državnosti in ga tudi prvič, kot kaže, pa tudi zadnjič, praznovala. Že letos namreč ob 3. oktobru ni bilo nobene republiške prireditev v počastitev tega dne in tudi zastave niso bile izobešene. Je pa letos 3. oktober postal praznik ponovne združitve Nemčije. Gotovo bodo Nemci dalj praznovali 3. oktober, kot smo ga Slovenci.

BLAGOR ŠTAJERCEM

Lahko je Štajercem, ko hočejo proti republiški vladi zaradi prepočasne izgradnje cest protestirati in zahtevajo za svoje ceste prednost, cesto enostavno blokirajo in že je okoli njih polno televizijskih kamer. Rohenje novomeškega izvršnika Boštjana Kovačiča, da bo tudi on protestno blokiral cesto, se zdi ob tem dobrim poznavalcem razmer v republiki naravnost smešno. Saj je »dolenjka« zaradi težkih prometnih nesreč vendar skoraj dnevno blokirana, pa ni nikjer televizijskih kamer in nič se ne zgane.

Upokojenecem res ni dolgčas

Razgibano športno, kulturno in zabavno življenje

KOČEVJE, VAS-FARA — Družabno srečanje upokojenecv krajevne skupnosti Kostel je bilo 6. oktobra, udeležilo pa se ga je okoli 50 starejših. Najprej so si ogledali videokaseto nastopa folklorne skupine Kostel, nato so nastopile solarke, članice KSD Kostel, s petjem, recitacijami, igranjem na harmoniko in izraznim plesom.

Društvo upokojenecv Kočevje združuje 1.500 upokojenecv iz vse občine. Letos je izvedlo že štiri izlete (Avstrija, Pohorje, Ljubljana, Rogaška Slatina), za petega (v neznanu) se je prijavilo že 150 udeležencev, novembra pa bo še izlet na martinovanje.

V okviru društva delujejo sekcije: kegljaška, balinarska, strelska, ročna dela, rekreacija, šah in še kakšna. V domu upokojenecv v Kočevju so prostori za nekatere dejavnosti sekcij, pisarna, dvorana za sestanke in razstave (ročnih del), stalna razstava športnih in drugih trofejev; tu pa so tudi pevске in recitacijske vaje. Jeseni imajo ženske vsako sredo rekreacijsko telovadbo v šoli Ljube Šerčerja.

V tednu upokojenecv so bila športna tekmovanja za društvene priroke. Članice so razstavile 60 vrst peciva, ki so ga nato na srečanju upokojenecv v Mozlju razdelile udeležencem. Septembra je bila razstava ročnih del upokojenecv v Likovnem salonu, na kateri je sodelovalo 45 razstavljavecov s 189 izdelki, razstavo pa si je ogledalo blizu 1.000 ljudi. MARIJA VOLF

Metod Dular

8. oktobra je v 92. letu življenja umrl novomeški rojak, dipl. inž. ekonomije in upokojeni profesor Ekonomske fakultete v Ljubljani; od njega smo se v ožjem krogu na Zalah 11. oktobra poslovili prijatelji in sorodniki.

Pokojni profesor je bil rojen 12. junija 1899 v Novem mestu. Po maturi leta 1917 na novomeški gimnaziji je opravil abiturientski tečaj ter služboval v Zadržni gospodarski banki in Ljubljani, v veletrgovini Strmečki in Celju, v podjetju Majolika v Zagrebu ter obenem študiral na Visoki ekonomski in prometni šoli. Že med študijem je predaval na dveh letih trgovski šoli v Novem mestu (1924—1925), po diplomu leta 1925 pa je uspešno reševal stečajno maso Tovarne motvoz in platno v Grosupljem. S finančno sanacijo tovarne je moderniziral in razširil podjetje; zgradil je predilnico in tkalnico za laneno platno ter dvignil storilnost in število zaposlenih od 150 leta 1925 na 490 leta 1940. Pod Dularjevim vodstvom je tovarna srečno preživela gospodarsko krizo 1930—1935 ter kasneje za akumulacijo pokrivala velik del občinskih upravnih in poslovnih stroškov, obenem si je prizadeval, da je v tedanjih razmerah zagotovil delavcem lepše življenje in gospodarski napredek v širši okolici. Zaradi sodelovanja z OF je bil leta 1942 in 1943 v italijanskih zaporih v Ljubljani, Novem mestu in v Zagrebu, leta 1944 pa je vstopil v NOV.

Kot direktor se je v tovarni živo zanimal in razvijal sodobno podjetništvo, za računovodstvo in kalkulacije v industriji; postopoma je uvajal prvine enokoličnega knjigovodstva, ki je mnogo prispevalo k uspehu tovarne Motvoz in platno ter vplivalo na modernizacijo poslovanja slovenske industrije pred drugo vojno. Zato je komisija AVNOJ-a v Beogradu leta 1944 zadolžila Metoda Dularja, da izdela predloge za mnoge gospodarske predpise, veljavne za vso Jugoslavijo, zlasti pa predpise o enotnem računovodstvu, o akumulaciji in kalkulaciji cen. Delal je v kabinetu Andreje Hebranga, takratnega predsednika Gospodarskega sveta Jugoslavije.

Leta 1948 se je Dular vrnil v Slovenijo ter bil izvoljen za profesorja na Ekonomski fakulteti v Ljubljani; predaval je ekonomiko podjetij in ekonomiko proizvodnje. Objavil je številne razprave, knjige in skripta s področja organizacije gospodarstva. S tem je ime Metoda Dularja zapisano v zgodovini razvoja slovenskega gospodarstva. Naj omenim še njegova prizadevanja za delovanje društva KRKA med obema vojnoma, ko je skupaj z inž. Šukljatom deloval za pospeševanje elektrifikacije Dolenjske in razvoj turizma. FRANCE ADAMIČ

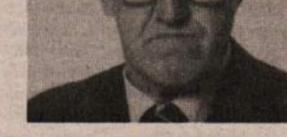
KRI DAROVAL 167-KRAT

Človek v veliko začetnico (DL 27. septembra) bilahko rekli tudi o Jožetu Lampetu. Rodil se je pred 43 leti v Cerknici. Zdaj živi že tri leta v Ribnici. Vsak dan se vozi v Ljubljano, kjer je zaposlen na SCT kot analitik — programer. Je tih, skromen, a najde za vsakogar vedno prijazno besedo. Mnogim Ribničanom je nepoznan. Nekateri Ribničani so ga spoznali kot sv. Petra v igri Večna lovišča, ki jo je uprizorilo kulturno društvo Ribnica. Bil je odličen povezovalac na shodu krščanskih demokratov Ribnice pri Novi Štifi.

Zakaj je Jože Lampe človek v veliko začetnico? Jože je krvodajalec, in to ne navaden krvodajalec. Začel je v gimnaziji in potem pri vojakih. V začetku je dajal kri enkrat letno, kasneje dvakrat letno. Potem sta se skupaj z bratom odločila, da bosta darovala kri še večkrat. Zdej je Jože gost Zavoda za transfuzijo krvi kar vsake tri tedne. Ko se pojavi na Zavodu, ga že vsi poznajo in sprejmejo kot svojega. Kri je daroval že 167-krat. Njegov moto je: »Človek ne živi samo od kruha, ampak tudi od dobrih del.« M. MIHIČ

Glasbenik s čebelami

Lado Požes je stopil v 70. leto življenja

Triintriidesetleten se je poročil in rodilo so se jima štiri otroci. Ko so dorasčali, jim je bilo treba nuditi več, zato se je zaposlil v trebanjskem Trelesu, kjer se je po 20-letnem delu upokojil.

Lado je bil veseljak in je bil rad v družbah, kjer se je prepevalo. Takoj po vojni se je vključil v vrste godbenikov, kjer je še danes, in nekaj časa je bil celo njihov predsednik. Zaigral je veliko budnic in žalostink, za njim je mnogo koncertov. Prepeval je tudi v mešanem zboru društva upokojenecv v Trebnjem. Večkrat se je tudi z nagovorom poslovil od pokojnikov. Prav tako je stopil h gasilcem, med katerimi je še danes. Lado je dolgoletni čebelar. Čebelarске letine so zadnje čase slabe, vendar pripravi zelo dobro medico, dober propolis in matični mleček. Zena Tončka ni bila zaposlena. Ker ji je ostajalo ob skrbi za družino še nekaj časa, sta si z Lodom preskrbeli prostore, kjer redita piščance.

Ladu želimo, da bi v krogu družine obhajal še vrsto rojstnih dnevo in še pihal v svoj instrument, prepeval ter si sladkal življenje in ohranjal zdravje z medom. REZKA MAJER

Stojan Šumej

SEVNICA — Za v prometni nesreči tragično preminulim Stojanom Šumejem se je na sevnickem pokopališču poslovila tolikšna množica ljudi kot že dolgo ne na kakem pogrebu.

Stojan Šumej je bil ne le za sevnicki, ampak tudi za slovenski rokomet eno od največjih imen. V Sevnici, ko je bila ta na poti največjih rokometnih uspehov, na vzponu v 2. zvezno rokometno ligo, je Stojan še kot mladinec pokazal izjemen talent. Njegovi prefinjeni in močni strelji z levico so kmalu postali strah in trepet številnih vratarjev, tudi na mednarodnem prizorišču, kamor je Šumej podrl z jugoslovanskim rokometnim prvakom in evropskim viceprvakom Kolinsko Slovanom iz Ljubljane.

Šumej je nedvomno lahko opravil precej več, kot je, tudi pri uveljavitvi v mladinski in članski reprezentanci v dresu z državnim grbom, ko bi ne bil dokaj nepredvidljiva, protislovna osebnost z nemajhnimi zagatami, kako predrediti svoj talent in znanje kolektivu. A navkljub tej nepredvidljivosti je bil priljubljen med soigralci, še največji prijatelj pa je bil s Slovonom napadalcem Krivokapičem, s katerim je drugoval tudi med svojim igranjem v tujini. Šumej je igral v Italiji in Španiji, kot profesionalen je prihranil nekaj denarja, da si je doma, v rodni Sevnici, prav pred kratkim uredil ličen gostinski lokal. Šumejeva pizzerija je postala zbirališče številnih mladih, njegovih privržencev in tistih, ki bi morebiti radi krenili po poti enega najboljših slovenskih rokometsev vseh časov.

Navsezadnje pa je Šumej zmeraj rad prenašal na mlade svoje bogave izkušnje in znanje, in ravno pred začetkom novega rokometnega prvenstva, ko naj bi to počel kot trener in igralec pri IUU Unšvarju v Šmartnem, v kolektivni, ki močno spominja na sevnicki rokometni klub, pred dvema desetletjema še zakladnico kakovostnih igralcev za »velike« klube in športne kolektive, je Stojan Šumej mnogo prežgodel, v 32. letu, omahnil v smrt. P. P.

- Kot telo je vsak človek eno, kot duša nikoli. (Hesse)
- Mrliču se ne štejejo leta. (Dostojevski)
- Od vseh vrst politike jih največ ubije kadrovska.

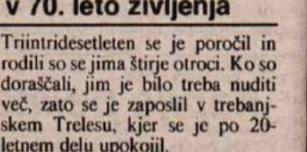
KRI DAROVAL 167-KRAT

Človek v veliko začetnico (DL 27. septembra) bilahko rekli tudi o Jožetu Lampetu. Rodil se je pred 43 leti v Cerknici. Zdaj živi že tri leta v Ribnici. Vsak dan se vozi v Ljubljano, kjer je zaposlen na SCT kot analitik — programer. Je tih, skromen, a najde za vsakogar vedno prijazno besedo. Mnogim Ribničanom je nepoznan. Nekateri Ribničani so ga spoznali kot sv. Petra v igri Večna lovišča, ki jo je uprizorilo kulturno društvo Ribnica. Bil je odličen povezovalac na shodu krščanskih demokratov Ribnice pri Novi Štifi.

Zakaj je Jože Lampe človek v veliko začetnico? Jože je krvodajalec, in to ne navaden krvodajalec. Začel je v gimnaziji in potem pri vojakih. V začetku je dajal kri enkrat letno, kasneje dvakrat letno. Potem sta se skupaj z bratom odločila, da bosta darovala kri še večkrat. Zdej je Jože gost Zavoda za transfuzijo krvi kar vsake tri tedne. Ko se pojavi na Zavodu, ga že vsi poznajo in sprejmejo kot svojega. Kri je daroval že 167-krat. Njegov moto je: »Človek ne živi samo od kruha, ampak tudi od dobrih del.« M. MIHIČ

Glasbenik s čebelami

Lado Požes je stopil v 70. leto življenja

Triintriidesetleten se je poročil in rodilo so se jima štiri otroci. Ko so dorasčali, jim je bilo treba nuditi več, zato se je zaposlil v trebanjskem Trelesu, kjer se je po 20-letnem delu upokojil.

Lado je bil veseljak in je bil rad v družbah, kjer se je prepevalo. Takoj po vojni se je vključil v vrste godbenikov, kjer je še danes, in nekaj časa je bil celo njihov predsednik. Zaigral je veliko budnic in žalostink, za njim je mnogo koncertov. Prepeval je tudi v mešanem zboru društva upokojenecv v Trebnjem. Večkrat se je tudi z nagovorom poslovil od pokojnikov. Prav tako je stopil h gasilcem, med katerimi je še danes. Lado je dolgoletni čebelar. Čebelarске letine so zadnje čase slabe, vendar pripravi zelo dobro medico, dober propolis in matični mleček. Zena Tončka ni bila zaposlena. Ker ji je ostajalo ob skrbi za družino še nekaj časa, sta si z Lodom preskrbeli prostore, kjer redita piščance.

Ladu želimo, da bi v krogu družine obhajal še vrsto rojstnih dnevo in še pihal v svoj instrument, prepeval ter si sladkal življenje in ohranjal zdravje z medom. REZKA MAJER

bili južno od Ljubljane, Dolenjci in Posavci, tih skoraj kot miške, razni pritiski niso bili za nikogar sporni.

Na že omenjeni seji pred tednom je novomeška občinska skupščina kot pravičen ocenila protestni korak »svojega« izvršnega sveta v zvezi s ponovno politizacijo vprašanja prioritete izgradnje cestnih odsekov v Sloveniji. Hkrati mu je, enako pa tudi svojemu predsedstvu, ukazala, naj pri republiški vladi in vseh organih vztrajata z zahtevo, da ta avtocestni odsek uvrstijo na tisto prioriteto mesto, ki mu gre, oz. da se najde v letu 1991 na prvem mestu prioritete. Tja po vseh strokovnih argumentih namreč sodi. Sprejeta je bila tudi pobuda o pozivu republiškim organom, naj glede trase, še posebno pa priključkov na avtocesto, brez podcenjevanja, enakovredno obravnavajo in upoštevajo tovrstne strokovno utemeljene predloge s terena. Do zdaj ni bilo ravno tako, primer je prav priključevanje Novega mesta na avtocesto.

NESREČNI PRIKLJUČKI

Daljšo zgodbo bomo le na kratko obnovili. V začetku leta 1988 je takratna Skupnost za ceste Slovenije dala iz rok programske zasnove avtoceste, v katerih je bil opredeljen kot osnovni priključek za Novo mesto—zahod pri Dol. Kamencah, Kronovo pa kot vzhodni novomeški priključek. Sedanja magistrala bi prevzela vlogo povezovalne ceste preko sedanjih priključkov v Mačkovcu in Karteljevem. Toda takšna rešitev bi le še poslabšala že tako težke novomeške prometne razmere, predvsem v mestnem središču, po Cesti herojev in Ljubljanski cesti. Ne gre namreč le za povezavo Novega mesta z avtocesto, ampak za vodenje vsega magistralnega in regionalnega prometa z nje, na primer proti Beli krajini in Jadrani. V začetku leta 1989 je novomeška občina ostro pozvala nosilko planiranja, naj vendar naredi tovrstno študijo. Cestni inženiring je obljubil takšno študijo naročiti v juliju 1989, a je bilo potem kljub mnogim novomeškim prošnjam spet vse tiho. V takem je novomeški Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje izdelal predlog priključevanja na avtocesto preko osrednjega novomeškega priključka, s še enim priključkom na Lešnici, ki naj bi bil dolgoročno možnost za tranzitni promet proti srednjemu Jadrani.

V začetku letošnjega leta pa so bile posredovane programske zasnove za avtocesto s priključkom pri Karteljevem in Lešnici. Prvi bi bil speljan na nekoliko popravljeno sedanjo zahodno novomeško karteljevsko vpadnico, drugi preko sedanje

magistralne na Mačkovec in ločenski most. Ker nosilka planiranja ni pridobila potrebne preveritvene dokumentacije, jo je novomeška vlada naročila pri Prometno-tehniškem inštitutu FAGG Ljubljana. Cestni inženiring je ob predstavitvi obljubil, da bo študijo strokovno preveril in v enem mesecu, torej do 12. marca 1990, pripravil končni predlog trase avtoceste s priključevanjem Novega mesta. Strokovna komisija, ki jo je vodil sedanji republiški prometni minister, se je odločila predlagati varianto s priključkom v Karteljevem in na Lešnici, čim daljši odsek sedanje magistralne pa naj bi porabili za gradnjo avtoceste, češ da sicer ne bi imela prave funkcije v regionalnem prometu. Mag. Alojz Juvanc iz Prometno-tehniškega inštituta se je sicer križal nad načinom dela komisije, ki je kar na seji brez strokovnih podlag risala nove variante trase in priključkov, podatke iz študije, ki je potrdila kot najugodnejšo varianto novomeški predlog o enem priključku za Novo mesto in o ohranjeni magistrali, pa je porabila za dokazovanje nasprotnega. Za povrh mag. Juvanc utemeljuje, da priključek na Lešnici strokovno ni sprejemljiv in zaradi razvoja Novega mesta proti zahodu nefunkcionalen, priključek v Karteljevem pa je tehnično zelo zahteven, saj ne nudi potrebne preglednosti, priključna cesta pa bi zaradi 6-odstotnega vzpona na daljšem odseku potrebovala tretji vozni pas za tovorni promet.

ČAS PA TEČE

Z večmesečno zamudo je republiška uprava za ceste junija dostavila občini študijo prometne preveritve priključevanja Novega mesta na avtocesto. Kot najsprejemljivejšo ponuja varianto karteljevskega priključka in priključka na Lešnici, s tem da bi iz Karteljevega zgradili novo cesto preko Bučne vasi in od tam proti Muhaberju in proti mostu v Ločni. Novomeščani so to študijo dali v oceno urbanističnemu inštitutu Ljubljana, ki izdeluje prostorsko ureditvene pogoje za Novo mesto. »Savi« Krško, ki izdeluje nove urbanistične zasnove, in tudi FAGG. Pismena ocena FAGG predlaga za Novo mesto centralni priključek; k taki rešitvi se nagibajo tudi drugi, ki pa pismenih odgovorov še niso posredovali. Čas pa neusmiljeno teče. Novomeščani bodo morali rešitev, za katero hočejo, da je najboljša, ne pa kak politični ali hogsigavedi kakšen prestiž, seveda potem vnesti v plane. Tudi to traja. Upajmo le, da te zgodbe niso voda na mlin drugim regijam v avtocestnih bitkah in da Trebanjci z najnovejšimi zahtevami glede priključkov, o katerih je slišati, ne bodo poskrbeli za izgovor, da se avtocesta ne more graditi, ker dokumentacija ni pripravljena, drugje pa bo!

Z. LINDIČ-DRAGAS

Podjetje s toliko mrtvimi bi že davno zaprli

Nobenega dvoma ni več o gradnji avtoceste od Ljubljane do Bregane, saj je osnovni problem, denar, praktično rešen. Tako je naš list zapisal v aprilu 1987 v uvodu k okrogli mizi o novi dolenjski avtocesti, na kateri so razni strokovnjaki predstavljali to in ono iz načrtovanja nove dolenjske mednarodne prometne žile. Ta naj bi nadomestila sedanjo najbolj krvavo slovensko cesto, zgrajeno pred več kot tridesetimi leti, povsem neprimerno za sedanje prometne razmere, saj se po njej vsak dan vali reka povprečno preko 12.000 vozil, v konicah pa jih je celo preko 30.000. To neprimernost je projektanti prvotne študije za traso Karteljevo—Kronovo, Jakob Vovko, ilustriral s podatki o prometnih nezgodah. »V zadnjih šestih letih je bilo samo na tem 25 kilometrov dolgem odseku v prometnih nesrečah 84 mrtvih in 214 težko poškodovanih. Med njimi jih je tri četrtine ostalo trajnih invalidov. Največ nesreč je bilo zaradi prevelike hitrosti in prehitvevanja v škarje. Če bi v ta-

ko kratkem časovnem razdobju bilo v kakem podjetju toliko nesreč in mrtvih, bi ga že davno zaprli ali pa sanirali.«

Podatki danes in za celo »dolenjsko« niso nič manj strašni. Samo v prvi polovici letošnjega leta se je na njenem odseku od Biča do Bregane zgodilo 49 prometnih nered, v katerih je 23 ljudi izgubilo življenje, 50 jih je bilo huje, 38 pa lažje poškodovanih. Prav zares se je težko spomniti večjega življenjskega tveganja od tistega, v katerega se podamo z vsakokratno vožnjo iz Novega mesta proti Ljubljani ali Brezicam.

Odgovorni so takrat, v začetku leta 1987, zagotavljali, da mora biti dolenjska avtocesta zgrajena do leta 1991, iz Novega mesta pa naj bi se peljali v Ljubljano po novi sodobni cesti že v letu 1989! Ždaj se izteka leto 1990, v gradnji je le nekaj kilometrov te avtoceste okrog Šmarja-Sapa, celotno njeno nadaljevanje pa je pod vprašajem. Denarja za ceste v Sloveniji ni dovolj. Dolgoročno Slovenija potrebuje okrog 600 kilometrov ali štirikrat več avtocest, kot jih ima danes; že za današnje potrebe bi morali imeti vsaj še 200 kilometrov avtocest več, kot jih je. V priložnih petih letih naj bi bila Slovenija sposobna zgraditi 40 do 45 odstotkov avtocest, ki jih potrebuje.

VSE HUJŠE POLITIČNE BITKE

Tako se bijejo vse hujše politične bitke, katere cesta se bo s tem denarjem, kar ga je, gradila najprej. V njih smo Dolenjci vedno potegnili krajši konec. Pri tem niti naši gospodarski in izvozni rezultati in prispevki ter prometne potrebe na ta račun nikoli niso igrali nobene vloge. Na novomeško jezo in očuke oz. na očuke vseh dolenjskih in posavskih občin je Andrej Levičnik, vodja republiške uprave za ceste (kot se sliši, novi oblasti tudi ni najbolj po volji), še pred nekaj meseci na cestnem posvetu prizadeto odgovarjal, da kar se stroke tiče, ima ta cesta že 20 let nesporno prednost pred vsemi drugimi v Sloveniji. Da so se potem vedno gradili drugi odseki, ni krivda stroke, am-

pak je končno odločitev zmeraj sprejemala politika. In jo bo spet. Bo stroka imela zdaj kaj več besede?

Boris Prešeren, pomočnik republiškega sekretarja za promet in zveze, je na seji novomeške občinske skupščine pretekli četrtek zagotovil, da bo v fazi obravnav delovnih materialov o gradnji cest v delovnih telesih sekretariata in republiške vlade odločala stroka. »O potrebnosti dolenjske avtoceste ne bom govoril, to je znano. Sirokovna merila so na strani čimprejšnje realizacije dolenjskih želja,« je rekel Boris Prešeren in opozoril, da bo končna odločitev parlamenta, ki bo gotovo tudi politično obarvana. Pa smo tam! Medtem ko Dolenjci pozivajo na končno upoštevanje stroke, iščejo poti za dialog in le kot skrajno opozorilo napovedujejo z gradbeno mehanizacijo zaporo potke proti Zagrebu (ki bi seveda v nekaj minutah naredila kolono do Ljubljane); so to Celjani na cesti proti Ljubljani že storili. In če verjamejo mariborskemu Večeru (zakaj mu ne bi?), je predsednik mariborskega izvršnega sveta Anton Rous na sestanku z republiškim prometnim ministrom Marjanom Krajncem preteklo sredo dejal, da »bi morala biti prva prioriteta cesta Šentilj—Zagreb, forsirati je treba cesto Arja vas—Ljubljana in povezavo Maribor—Lendava«.

CESTE BODO SPRLE SLOVENCE

Marjan Krajnc je — tako Večer — dejal, da je prišel v Maribor, da bi jih prosil za pomoč. Cestne zgodbe očitno ne bodo sprle le Štajercev, kot se je žalostil Rous, ampak kar vso republiko. Ni namreč logično, da so omenjene le štajerske ceste, četudi je pogovor na tamkajšnjih tleh, če je razgovor o gradnji slovenskih cest, pomembnih najmanj za vso republiko, in je prisoten republiški minister za promet in zveze. In ta se je ob tej priložnosti tudi hudoval na regijske ceste mnenjske skupine, lodi je, ki se spreminjajo v pravo mafijo. Dokler smo

B. Kovačič: »Uporabiti bomo vsa sredstva!«

Ceste grade politiki

»**D**olenjska je od temeljev razvoja najbolj odrinjena slovenska pokrajina, elektriko dobivamo dobesedno po dveh žicah, plina ni, zdaj se v Sloveniji združujejo sile, ki bodo skušale doseči, da avtomobilska cesta Ljubljana—Bregana ne bo več prva na seznamu gradenj, čeprav je na tem papirju že več kot 20 let. Naredili bomo vse, da se to ne bo zgodilo, posredovali bomo v skupščini, v vladi, povezali se bomo s Hrvati, o nezasišani krivici in ignoriranju dogovorenega seznanimo slovensko javnost. Če bo treba, bomo dolenjsko magistrato protestno zaprli z buldožerji, da bodo politiki videli, kako neznansko hitro se naredi nepretregana kolona od Ljubljane do Zagreba,« je izjavil Boštjan Kovačič, predsednik izvršnega sveta skupščine občine Novo mesto, ko smo ga prosili, naj komentira namige, da štajerski in primorski cestno-politični lobi z vsemi močmi in sredstvi nasprotujeta gradnji avtoceste Ljubljana—Bregana.

Kovačič je prepričan, da lahko takojšnje graditve te pomembne cestne povezave preprečijo le politiki ter da bodo to tudi skušali narediti. Stroka je namreč že zdavnaj rekla svoje. Avtomobilska cesta Višnja Gora—Otočec je že od leta 1969 na prednostnem seznamu 17 najbolj potrebnih slovenskih cestnih odsekov. V letih 1978—1981 je bila narejena kompleksna študija prometa v Sloveniji. Obsežno delo z imenom Transportni sistemi SR Slovenije sta financirala Slovenija ter UNDP-Združeni nara-

di. Predsednik novomeške vlade je dobro oborožen s podatki in dejstvi, študijo je izdelal Prometni inštitut ŽG Ljubljana, sodelovali so številni domači in tuji strokovnjaki, med njimi firma Dorsch consult iz ZR Nemčije.

»V tem dokumentu,« pravi Boštjan Kovačič, »ima avtomobilska cesta Ljubljana—Bregana prvo prioriteto gradnje, na drugem mestu je avtocesta Karavanke—Ljubljana, na tretjem Šentilj—Pescina in četrtem Arja vas—Ljubljana. Republiška uprava za ceste tudi danes vztraja, da imata ta študija in vrstni red strokovno podlago. Štajerci in Primorci so stroko, ki ikrat pač ne govori v njihovo dobro, nadomestili s tako imenovanim Šinigojevim sindromom, ki se na cestah izvrstno izkazal. Seveda se zavedamo, da ceste v najbolj odločujoči fazi gradi politika. Dolenjci se bomo poslužili tako stroke kot politike.«

Po pogovoru s predsednikom novomeškega izvršnega sveta smo neuradno zvedeli, da avtomobilska cesta Ljubljana—Bregana morda ne bo prva na vrsti tudi zaradi na videz banalnega vzroka. Trebanjci bi menda radi prestavili traso, čeprav so imeli za tovrstne odločitve debela tri leta časa. Dolganje nove trase bi mimogrede vzelo leto ali dve. Trebnje teh govorci, ki so bile že objavljene, ni ne potrdilo ne zanikalo. So Trebanjci v navezi s štajersko-primorskim cestnim lobijem? Je tako uslugu sploh mogoče plačati? Upamo, da se bodo novi trebanjski oblastniki le oglašili. Domnevamo namreč, da so bolj odgovorni in bolj delavni kot njihovi predhodniki iz svinčenih časov.

M. BAUER

18.10. '90

PRILOGA

Koliko časti pripada izdaji?

Primier Lojze Peterle je v neačljno na Teharjah pri Celju, kjer so v navzočnosti velike množice Slovencev ter nekaterih najvišjih predstavnikov vlade in skupščine simbolično pokopali več tisoč povojnih žrtev komunističnega režima, pozval Slovence k temu, »naj bo teharska grozljiva izkušnja za vedno za nami, naj nas spomin na preteklost ne razdvaja, ampak krepi v volji do novega sožitja«.

Teharje stoje ob boku s Kočevskim Rogom. Tu je bilo po vojni, po končanih sovražnostih, taborišče, kamor so zmagovalci pripeljali predvsem vojne ujetnike, večina slovenske domobranke in ustaše z družinami, nemške in italijanske vojake, povratnike iz nemških taborišč ter tudi premožnega Celjane slovenskih in nemških narodnosti. Na Teharjah je pod komunalnimi in industrijskimi odpadki zadnje počivališče manjšega dela teharskih žrtev, večina grobov je v naravnih jamah in nekdanjih tankovskih rovih v okolici Celja, Vojnika, Laškega, Hrastnika in tudi drugod. Koliko ljudi je v teh krajih brez prave sodne obravnave in brez pravice do pritožbe pomorila boljševida ideja, še ni natančno znano, vendar domnevajo, da je bilo ob življenje nekaj deset tisoč ljudi, med njimi tudi civili, celo otroci.

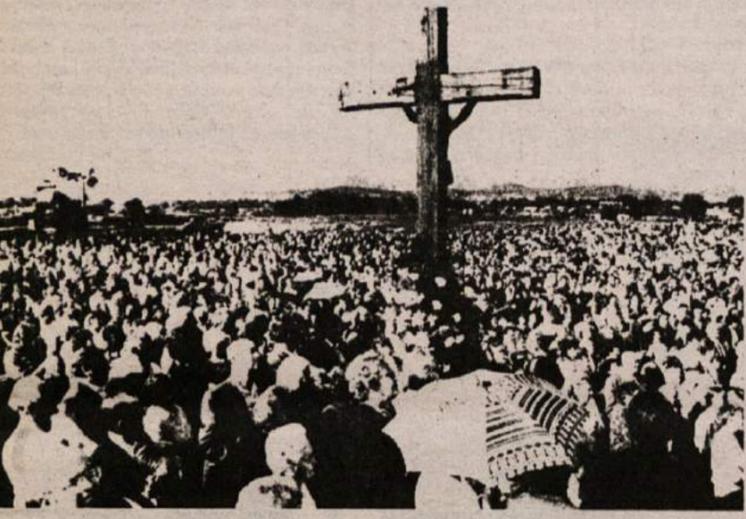
Mariborski škof dr. Franc Kramberger je Teharje imenoval štajerska Kalvarija, kjer se je v vsej grozljivosti uresničila pesnikova napoved »Slovenec že mori Slovenca brata«, hkrati pa je pribil, da namen žalne slovenosti ni obsojanje ali maščevanje. »S tem dejanjem«, je rekel škof Kramberger, »želimo preseči vsako sovraštvo, vsak sodni proces. Žrtvam hočemo vrniti njihovo pravo ime, priznati njihovo človeško dostojanstvo, povedati, da so bili člani našega naroda.«

Tako škof dr. Franc Kramberger. Slovenski premier Lojze Peterle pa je že na začetku tega pisanja omenjenim besedam, »naj nas spomin na preteklost ne razdvaja«, dodal misel, naj bi teharskim »žrtvam priznali tudi čast, kakršna gre ljudem, ki so se iz ljubezni do domovine uprli revolucionarnemu nasilju«.

Bojim se, da bo ta misel prvega človeka demokratično in svobodno izvoljene slovenske oblasti nanovo vznemirila, če ne celo razdvojila Slovence. Tako tiste, ki so bili med vojno na eni ali drugi strani, kot njihove potomce. Vsak od nas nosi s seboj takšno ali drugačno poreklo. Zaradi Peterleovih besed (in Lojze Peterle ni kdorkoli) namreč stojimo pred moralnim vprašanjem, ali sovražstvo do revolucionarne oblasti opravičuje izdajo domovine. Peterle pa je šel celo dlje, odkrito sodelovanje z okupatorjem je imenoval ljubezen do domovine, za ljudi, ki so to počeli, danes zahteva čast. Ne čast brez sodbe zverinsko pomorjenih ljudi, čast borcev za domovino Slovanov.

Stari Grki (njihova mesta-države) so bili med seboj nešteto krvavih vojn. Atene proti Sparti, Sparta proti Atenam, eden proti vsem, vsi proti enemu. Ob vsem tem so vedeli, kaj je čast, Evropa je dedinja njihovega kodeksa časti. Tudi zato, ker se Grkom nikoli ni zdelo, da bi bilo častno skleniti zavazništvo s Perziji. Da bi potem bolj učinkovito potolkli sosede istega jezika in krvi. Lojze Peterle je močan človek, vendar ne tako, da bi lahko spremenil definicijo izdaje ali jo celo ovenčal z lovorjem časti.

MARJAN BAUER

OBRAZI

Ajdovske ženske so bile pridne

»Ajdje so bili mirni in plahi ljudje in nikomur niso storili nič žalega. Živel so v svoji jami in niso hodili med ljudi. Skrivali so se v grmovju, saj so bili skoraj goli. Imeli so svojo vero in navade. Ženske pa so bile pridne za delo. Stara Jurkeltova je pripovedovala, kako so enkrat okopavali na njivi pa so šli opoldne domov na kosto. Takrat so iz grmovja zaslišali glasove ajdovskih žena, ki so jim veleli, naj pustijo motike kar na njivi. Storili so tako, in ko so se vrnili s kosila, je bila njiva že okopana. Seveda je bila gospodinja vesela. Toda če se je hotela svojim pomagačicam zahvaliti z malico, je morala košaro z jedmi zanesti v goščo in se umakniti, sicer ajdovske ženske niso prišle zraven.«

To je ena od pripovedi o Ajdih, poganih, ki naj bi živeli v Ajdovski jami v bližini Sentjurija. Šestinoseddesetletna Marija Smole iz Dolenje vasi pri Mirni Peči se teh zgodb še spominja. Njej jih je povedala njena mati, materi pa njena mati. Tako so šle iz roda v rod in nihče pravza-

prav ne ve več, kdaj naj bi živela tista Jurkeltova gospodinja, kateri so pomagale ajdovske ženske. Tudi Ajdov že zdavnaj ni več, le jama, ki nosi njihovo ime, je še ostala, čeprav tudi ta ni več taka kot prej, ko se je po njej — tako so pripovedovali — dalo priti vse do Sv. Ane.

Smoletova Marija ne dvomi, da so zgodbe o Ajdih resnične, čeprav se nam dandanes zdijo kot pravljice. Toda kot pravljice se nam zdijo tudi druge pripovedi, ki jih zna o življenju na vasi pripovedovati Marija, pa so čisto resnične, saj jih je sama doživela. Kajti Marija govori o stvarih, ki so že zdavnaj minile in jih moderen človek, tudi če živi na vasi, ne pozna več. To so pripovedi o trenju lanu, metju prosa, mlačvi žita, ravnanju slame, kopanju vinogradov in o vseh šegah, navadah, igricah, šalah in pesmih, ki sodijo zraven. To so zgodbe o kmečkih dekletih, katerih edina zabava je bilo delo, zato so si ga po svoji fantaziji in zmožnostih napravile kratkoročnega, prijetnega in zabavnega. Njihovo življenje je bilo zaprto v majhna obzorja in celo odločitev o tem, ali se bodo poročile, s kom in kdaj, je bila v drugih rokah. Vse je bilo odvisno od njihove dote in od ženinega premoženja, zato se je marsikatera zveza sklepala zgolj po tej meri ali pa zelo pozno. No, tudi iz tega so znali mladi narediti šalo. Ko so mele prosa, so starejša dekleta često dobila svojega ženina, slamnaka, zatakajenega za drevo, s pismom na strganem oblačilu. Nekatera so šalo vzela kot tako, druga pa so se kar močno razjezila. Bašljeva Micka celo tako, da je svojega slamnatega ženina povajala po gnojnicah in ga, mokrega in smrdečega, zanesla v posteljo Režkovim fantom, ki so ga bili pripravili. Ni pa s tem rečeno, da fantov dekleta niso pobližje spoznala, čeprav so bili starši zelo strogi. »Ko smo se ponoči vračale od kopanja v vinogradih, nas ni bilo strah v temi skozi gozd, saj smo imele vsaka svojega,« se Marija z nasmehom spominja tistih.

Marija se je poročila precej pozno, dvaintrideset ji je bilo takrat. To pa prav zato, ker ni bila iz premožne hiše. Je pa delala in skrbela za domačijo ves čas, zato je ostala njena, kljub temu da je bilo otrok pri hiši kar sedem. Njen mož je bil »ajzenponar«, tako kot njeni bratje. Sedaj sta od bratov in sester živi le še Marija in njena mlajša sestra Zalka, ki se je tudi poročila v domačo vas. Obe sta vdovi. Zalka je postala to že med vojno. Njen mož Janez je bil šele tri dni pri partizanih, ko je bil zajet in poslan v Dac-

hau. Tam je od težkega dela in slabe hrane zbolel in končal v plinski celici. Njegov sotrpin, ki je preživel, je povedal, da se je njegovo življenje utrnulo prav na božični večer leta 1944. Mariji mož Janez je bil tudi pri partizanih. Potem, ko so bili pri napadu na Trški gori razbiti, se je vrnil ves strgan domov, tu pa je bil izdan in prijel. Najprej so ga odpeljali v Novo mesto, nato pa na prisilno delo v Nemčijo. Imel je nekaj več sreče kot Zalkin France, saj je doživel osvoboditev in se po enem mesecu tavanja proti jugu ves izčrpan le vrnil domov. Med njegovo odsotnostjo Mariji z dvema majhnima otrokoma tudi ni bilo najlažje. Zlobneži so ji zato, ker je imel moža pri partizanih, pa pozneje v internaciji stregli tudi po življenju, vendar je večje premožala vse pasti in tudi dočakala svobodo. Njen otroka Marija in Janez sta odrasla, zapustila Dolenjo vas in si ustvarila družini. Tako imamo sedaj Smoletova Marija tudi štiri vnucke in šest pravnuckov. Iz svoje rojstne Dolenje vasi ni hodil rada, le takrat, kadar je huje bolna in n more ven, pusti, da jo vzame k sebi hčerka Marija v Gorenjo Stražo, sicer pa morajo vnuki in pravnuki, če hočejo slišati pripoved o Ajdih in starih časih, kar tja, kjer so te zgodbe tu doma.

T. JAKŠ

Sicer pa je v novomeški občini 15 podjetij, ki imajo prometa 1 do 2 milijona dinarjev, 3 podjetja z 2 do 3 milijoni dinarjev in 7 podjetij z nad 7 milijoni. V trebanjski občini je 7 podjetij, ki imajo prometa nad 3 milijone dinarjev, dve imata okoli 2 milijona, in štiri podjetja okoli en milijon dinarjev. V črnomaljski občini je samo šest podjetij, ki imajo promet nad 1 milijon dinarjev, od tega samo dve podjetji nad 3 milijone. V metliški občini pa je trije podjetji, ki imajo 1 do dva milijona prometa. V vseh teh firmah je zaposlenih 65 ljudi, od tega največ v novomeški občini, potem v črnomaljski in trebanjski, metliška pa je tudi tu na zadnjem mestu.

Avtor tega prispevka je aprila v DI že razkrival pravno praznino, v kateri se bohoti podjetništvo. Toda na konkurenčno ključno, ki je bila na zvezni ravni več kot neživljenjska, smo medtem že pozabili. To pot se sprašujemo, kako so na podjetništvo pripravljene v gospodarskih zbornicah, bankah in na SDK.

PROIZVODNJA NI PRILJUBLJENA

Vrščile dolžnosti vodje medobčinske gospodarske zbornice za Posavje Maks Unetič je povedal, da je registriranih kar dosti podjetij, vendar je vprašanje, katera med njimi v resnici delujejo. Menil je še, da je med jimi večina takih, ki naj bi se ukvarjala s svetovanjem, trgovino ali gostinstvom, malo pa je takih, ki bi kaj proizvajala. Seveda tudi ta nova podjetja iščejo stike, predvsem pa informacije pri gospodarski zbornici. Med drugim je

tako informacijo iskala tudi podjetnica iz sevnjske občine, ki se je zanimala za kredit EFTE, ki ga posreduje A banka. Seveda so ji na zbornici po svojih močeh odgovorili in jo napotili na Center za ekonomsko svetovanje mag. Milana Lovrenčiča. Kaj več pa podjetnikom ne morejo ponuditi, ker zbornica, pa ne samo področna, preprosto ni kos novim izzivom. Seveda gre za slovensko gospodarsko zbornico kot celoto. »Seveda razmišljamo o tem, kako bi vzpostavili stik s podjetniki. Za začetek mislim, da bo najbolje, če se usedom skupaj in se dogovorimo za sodelovanje,« meni Maks Unetič. Podobno razmišlja tudi Janko Goleš, vodja medobčinske gospodarske zbornice za Dolenjsko. Po njegovem mnenju smo z ustavnimi amandmaji in zakonom o podjetjih ustvarili pogoje za podjetništvo, konkretnega pa je bilo narejenega zelo malo. Zbornični sistem kot celota se je sicer vključil v to dogajanje. Podjetjstvu služijo menedžerske šole, ki so nastajale pod okriljem zbornice, služil naj bi tudi informacijski center pri Kovinotehni itd. Ampak vse to je še premalo, po Goleševem mnenju pa je tudi družbena klima precej naklonjena podjetjstvu. »Vsi orjemo ledišo na tem področju. Ampak prepričan sem, da bomo uspeli. Lotili smo se že obravnave rezultatov ankete, ki naj bi pokazala, kakšen je interes za ustanovitev agencije za pospeševanje razvoja podjetništva. Reči moram, da so razuleti več kot dobri, saj se večina podjetnikov ogreva za tako agencijo. Po drugi strani prihajajo k nam podjetniki po nasvete, kako do denarja, programa itd. Brez denarja, prostora, programa in tveganja pa podjetništva seveda ni,« pravi Goleš. Kar zadeva denar,

je povedal, da je novomeška Zavarovalnica podjetnikom posodila 30 milijonov dinarjev, da potrebam pristuhne tudi banka. Odveč pa ne bi bilo seveda tudi razvojni sklad za te namene, kakor jih imajo tudi v svetu.

VELIKO ZANIMANJE BANK

Dr. Dejan Avsec, direktor LB-Posavske banke Krško, resno računa na podjetnike in podjetništvo. Še posebej, ker je bil tudi sam vedno za podjetništvo. In ker podjetništva ni brez banke in njenega denarja, se mu zdi povsem razumljivo, da bi bankam morala imeti denar tudi za podjetnike. Banka, tak denar imela in bi ga tudi posojala, vendar pri nas problem v tem, da ni mogoče zavarovati rizikov. Direktor LB-Dolenjske banke Franc Bolšan nima samo političnih izkušenj, marveč tudi podjetniške. Podjetništvo pa je v svoji zasnovi pomeni marketinško obnašanje, to pa pomeni iskati nje stika s potrošnikom v času, ko se potrošnik s niti ne zaveda svojih potreb. Novomeška banka, v tem smislu že naredila nekaj opaznih korakov, saj je organizirala posvet za podjetnike, na katerem so bančni delavci predstavili zunanjetrgovniško poslovanje s finančnega vidika. Obisk podjetnikov na posvetu je bil nad pričakovani, zato bodo s takimi posveti še nadaljevali. Očitno je, da tej banki resno jemljejo novi val podjetništva in računajo na to, da bodo novepočeni podjetniki stalni partnerji LB.

Še najdalj so prišli v SDK, kjer so se na prodajo podjetništva res temeljito pripravili. Plačilni promet je urejen promptno, saj je SDK odprta takorekoč ves dan, podjetnik pa je sproti obveščeni stanju na žiro računu. Uslužbenci SDK se tudi zavedajo, da nekaterim podjetnikom manjka izkušnja, zato v skladu s hišno politiko opravljajo tudi vlogo svetovalcev. To je seveda dodaten napor, so ga v SDK vzeli v zakup. »Mi smo vedno pripravljeno pomagati,« pove Jožica Miklič, direktorica novomeške SDK. Kar zadeva probleme okoli periodičnih in zaključnih računov ni večjih težav. Opažajo, da imajo to boljše urejeno tam, kjer te ne loge zaupajo strokovnjakom. Kar zadeva SDK pa lahko povemo, da se je marsikaj spremenilo glede javnosti podatkov. Doslej, ko je prevladovala družbena lastnina, so bili podatki tako rekoč javni. Zdaj je mogoče izvedeti, denimo, za splošno poslovne podatke, ne pa za niste, ki bi jih bilo mogoče tako ali drugače izkoristiti.

Kaj menijo podjetniki? Vsak ima svojo izkušnjo s svojo lastno firmo. Nekaterim gre dobro, pa sameznikom naravnost odlično, saj se v podjetjstvu počutijo kot ribe v vodi, po podatkih SDK doslej še ni bilo ne stičaja ne bankrota. Vendar se morali podjetniki po mnenju direktorja Investicijskega Zavodnika povežati med sabo, pregledati kaj lahko nudijo in kaj bi še lahko nudili. Za to jim manjka banka podatkov, manjka informacij. Dostih informacij bi se lahko nabiral v informacijskem centru, del pa tudi pri časopisu, ki ga bodo ustanovili podjetniki. Zavodnik je prepričan, da podjetništvo čaka še lepa prihodnost, saj so podjetniki sposobni ponuditi marsikateri izdelek ali storitev precej ceneje in kvalitetnejše kot »velike« firme.

Očitno je, da se to pot potrjuje teza ekonomista Županova, ki je dejal, da bi veliko naredili pri nas, če s tem, ko bi sprostili blokade. Teh blokad, na prvi pogled, ni več. Zato pa je po mnenju ekonomista Samuelsona tržna ekonomija nepretrgani proces poskusov in napak. Kot kaže zahodna kušnja, so vmes tudi uspehi. Seveda vse to skupaj velja le v primeru, če pristajamo na zahodni civilizacijski model.

J. SIMČIČ

Podjetništvo: doslej ni še nihče bankrotiral

Podjetništvo. Biti podjeten. Tvrdba. Delnica. Dividenda. Hipoteka. Bankrot. Priti na boben. Velemagnat. Veletrgovec. Tovarnar. Bankir. Delavec. Nameščeneec. Poslovodja. Direktor. Direktorija. Vsi ti pojmi so nam tuji, čeprav smo jih Slovenci nekoč že poznali, ko smo bili še v kapitalizmu. Spet se jih bomo morali pričuti, kajti Slovenci postajamo narod podjetnikov. Postajamo svet evropska naučja s tržnim družbenim redom. Tu red pa pomeni, da politika izgublja svojo vsevladujočo moč.

Tako kot pri vsaki stvari so seveda tudi v podjetjstvu odkloni. Mednje štejemo Trend iz Groupingja. Ampak to je zdaj prvo in najbolj očitno odlevo v zrnju. Sicer pa se v podjetjstvu dogaja marsikaj zanimivega. Iz splošne slike štrli najbolj ven, denimo, prodaja avtomobilov. Zastavi je testu pri sreči, ko vidi prodor Japoncev na naš trg, jer imajo veliko zaslug podjetniki. Čeprav je slisati nekaj pripomb na račun prodaje avtomobilov pri zasebnikih, ker se ne ve, kako je s servisi in iustavi, je slisati tudi veliko pohval. Prijaznost, že registriran avto, nič čakanja in podobno je že precej podobno šegam in navadam, še tako znanim v Evropi. In Slovencu podjetniku se te evropske solidnosti, manir in olike, če že hočete, ni bilo treba, dove kako učiti, ker mu je to v krvi. Podobno se loguja tudi pri ostalih storitvah, kot so računalništvo, knjigovodstvo itd.

Marsikdo očita podjetnikom, da se ukvarjajo predvsem s trgovino, svetovanjem in pod., češ da naj bi bilo pravo podjetništvo samo produkcija. Ampak v svetu je tako: izdelati je mogoče že tako rekoč vse, kar si srce poželi. V svetu je osrednji problem prodaja. Mi si tega niti ne znamo prav predstavljati, kaj pri nas ne še vedno mogoče prodati tako rekoč vse. V svetu pa je stanje normalno in je ponudba večja od povpraševanja. Zato ni nič čudnega, da v Nemčiji proizvajajo avtomobile pet ali

šest tovarn, a da pa jih prodaja brez števila zastopnikov in trgovskih hiš. Za to tam ne pišejo marketinga z veliko začetnico, ampak pomeni marketing isto kot znak za dihanje. Koliko tega podjetniškega duha je danes na Dolenjskem in v Posavju? Težko je reči, ker ne obstaja strokovna primerjava med regijami. Če bi se primerjav lotili sami, bi to terjalo preveč časa in truda, ker s temi podatki ne razpolagajo niti uradne strokovne institucije. Nekaj pa je očitno na prvi pogled. Dolenjci smo skromni glede reklame. Medtem ko slovenske firme na veliko oglašajo v Delu ali v strokovnih revijah, je le redko zaslediti take reklame iz Dolenjske.

TREBNJE JE NAJMOČNEJŠE

Na Dolenjskem in v Posavju je bilo do konca septembra registriranih okoli 857 novih zasebnih podjetij, med katerimi jih je seveda večina družb z omejenjo odgovornostjo. Največ teh družb je v novomeški občini, in sicer 373. Ta občina je pač največja, zato je razumljivo, da ima največ podjetij. Toda drugod veljajo druge zakonitosti. Brežička občina ima, denimo, 140 podjetij, krška, ki je večja in bogatejša, pa samo 92. To kaže, da se Brežičani niso vdali usodi ene izmed najmanj razvitih občin v Sloveniji po merilih, ki so veljala doslej. Podjetniško močni so tudi Trebanjci, ki imajo 68 podjetij, približno enako velika sevnjska občina pa 44. Dokaj visoko mesto zavzema tudi črnomaljska občina s 110 podjetji, metliška pa je s 40 podjetji na dnu lestvice. Po podatkih novomeške SDK, ki pokriva štiri dolenjske občine, pa imajo najmočnejša podjetja v zasebni lasti v trebanjski občini. Prva je Greda z Mirne, ki ima celo tuj kapital, sledi Proizvodno-trgovsko podjetje PGP Antona Gašperšiča in dveh Prosenikov, od katerih je eden iz Rima, resno za petami pa jim je novomeški W. B. Aleša Wachterja. Promet teh podjetij se do letošnjega septembra giblje od 9 do 20 milijonov konvertibilnih dinarjev.

Obzorja

ODIRANJE MORSKEGA PSA

Franček Rudolf je napisal svoj najnovejši roman Odiranje morskega psa, ki je pred kratkim izšel pri Slovenski knjigi, z velikimi ambicijami. Roman naj bi bil nekaj drugega, kot so sicer slovenski romani: ob tem, da bi obdržal vso zahtevnost in lepoto zvrsti, naj bi tudi segel v najširši krog občinstva in izšel v visoki nakladi. Za doseg teh ciljev, ki bi jih lahko označili kot stvaritev kvalitetne uspešnice, je avtor poskusil z nekaterimi posegi v strukturo romana,

kot se je oblikoval pri nas. Pri tem je največji preobrat izvedel na junaku romana, in iz tragične figure, utemeljene na dobrem, naredil izrazitega negativca.

V središču pripovedi je mlajši najstnik Rožle, posiljevalec, tat, goljuf, plačanec tuje vojnške službe, ki je ob vsem tem zapleten še v obračune mednarodne narkomanske mafije. Grozen tip, ki se družil s prav takimi ali še bolj groznimi tipi, živi pa v okolju, ki je po svoje prav tako grozljivo, namreč v Sloveniji osemdesetih let, med slovenskim ljudstvom, ki je popolnoma zmedeno med razsutim svetom starih vred-

not in vznikom antivrednot, hkrati ko je junakovo okolje tudi ves razviti zahodni svet. Vse to nudi pisatelju dovolj pestro in zanimivo ozadje, da lahko spleta svojo pripoved z elementi filmskih zgodb, kriminalke, groteske, satire in humoreske, da skratka ustvari živo in napeto pripoved.

Zanimivo pa je (in vredno globljega premisleka), da pisatelj junaka svoje pripovedi na nek način poskuša razrešiti negativnega predznaka. V romanu se izkaže, da je junak navsezadnje samo otrok, kateremu na dnu srca leži hrepenenje po življenju z mamo in očetom. Starša sta se davno razšla in ga prepustila drugim. Junak Rudolfovega romana je tako pravzaprav žrtev razmer. Žrtve pa nikakor niso pravi negativci.

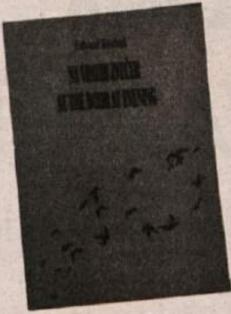
M. MARKELJ

KOCBEKOVA POT NA TUJE

Slovenska založba Aleph, ki deluje že deseto leto in se je v tem času izkazala predvsem kot založnica pesniških zbirk, je naredila nov, pomemben korak v svoji dejavnosti, korak, ki ima precejšen pomen za slovensko kulturo sploh. Z zasebno založbo The Muses' Co., katere lastnik in vodja je pesnik Endre Farkas, je izdala zbirko Kocbekovih pesmi v dvojezični izdaji, v slovenščini in angleščini. Gre torej za poskus izvoza slovenskega duhovnega kapitala. Izvažati se pač da tudi proizvode duhovne tvornosti, če uporabimo ta izraz, ne samo predmete materialne proizvodnje. Nedvomno pa ima tak »izvoz« pomen tudi za utrjevanje in potrjevanje slovenske identitete v svetu.

Izbor Kocbekovih pesmi in prevod v angleščino je opravil Tom Ložar, »Kanadčan in Slo-

venec, v tem vrstnem redu«, kot se je sam označil. Zajemal je iz celotnega Kocbekovega pesniškega opusa, vendar se

je pri izboru držal tistih kriterijev, po katerih naj bi bila Kocbekova poezija zanimiva za bralca angleško govorečega sveta. To pa je predvsem Kocbek v svoji navezanosti na slovensko zemljo, naravo, kmečki svet. Da pa bi opozoril na Kocbekovo življenjsko pot, izraženo seveda tudi v njegovem pesništvu, je zbirko razdelil na tri enote: Pred, Med in Po, se pravi na prelomnice, ki so tako kot slovenski narod zaznamovale tudi Kocbeka: pred vojno, med njo in po nji.

Kako bodo angleški bralci sprejeli Kocbekove slovenske pesniške poslanice, bomo še videli, lahko pa zapišemo, da je Ložarjev pogled na Kocbekovo pesništvo, kot ga je udeležil s svojim izborom zanimivo tudi za slovenskega bralca.

M. MARKELJ

DEKLINA ZGODBA

V zbirki Oddih je Mladinska knjiga letos natisnila delo, po katerem je kanadska angleško pišočica pisateljica in pesnica Margaret Atwood najbolj poznana. Gre za roman Deklina zgodba, ki je po prvem izidu leta 1985 dolgo kraljeval na lestvicah knjižnih uspešnic, že leto dni po izidu pa tržne uspehe kronal s pridobitvijo nagrade Arthurja C. Clarka, ki jo podeljujejo za najboljši znanstvenofantastični roman.

Roman ima res vse odlike znanstvene fantastike, pripo-

ved se dogaja v bodočih časih, v Združenih državah Amerike 21. stoletja, realnost bodočega je izrisana plastično in povsem verjetno, toda hkrati ima roman tisto posebnost, ki ga uvršča v razred kakovostne znanstvenofantastične literature, saj v svojih vizijah bodočega sveta razkriva nekatere plati sedanjega sveta in sedanjega položaja človeka v njem. Avtorica je v romanu izrisala totalitarno družbo, v kateri je del ženskega prebivalstva namenjen izključno razplodu, medtem ko je naloga drugih, da vzgajajo in nadzorujejo. V takem svetu seveda ni prostora za človeško

intimo in čustva, je samo prisila in brezpogojna ubogljivost.

Kritiki primerjajo Atwoodino Deklino zgodbo s slovitim Orwellovim romanom 1984, in to je kar zadostno priporočilo za branje.

MiM

ZA KONFEDERALNO SLOVENIJO

Jugoslavija razpada tako rekoč iz ure v uro. Udarce dobi v levo in desno, posamezniki, stranke in celi narodi kar tekmujejo, kdo jo bo bolj prisklutil. In vendar bomo morali na tem prostoru živeti tudi v prihodnosti, še naprej v eni državi ali pa v sosedstvu balkanskih držav. Slovenska vladajoča politika in opozicija pretežno podpirata tvorbo konfederacije, torej zveze držav, slovensko ljudstvo pa se — to si upamo trditi brez plebiscita — po zadnjih dogodkih

bolj nagiblje k odcepitvi Slovenije od drugih jugoslovanskih republik, kar je mnogo bolj tvegan korak. Kako globoke in zapletene so dileme, se kaže tudi iz zbornika razprav z naslovom Za konfederalno Slovenijo, ki ga je izdalo Znanstveno in publicistično središče v Ljubljani in v katerem sodeluje kar 26 avtorjev, predvsem z leve in neodvisnih.

Vsebine zelo raznolikih prispevkov ni mogoče povzeti na kratko, zato za pokušnjo navajamo le nekaj misli iz esejev dveh univerzitetnih profesorjev, dr. Boštjana M. Zupančiča in dr. Maksa Tajnikarja. Prvi očita sedanjemu prizadevanju za slovensko suverenost diletantstvo in provincialnost. Po mnenju dr. Zupančiča ima etnični nacionalizem a la Slovenija 1990 izrazit operetni nadih. Še več, Slovenec po njegovem izzveni zgodovinsko, politično, vrednostno in aspirativno kot anahronizem, kot izraz devetnajstega stoletja. Tisto, kar najbolj vžge pri Slovencih, je na mednarodni sceni približno toliko priljubljeno kot naša polka. Zaradi napačnega pristopa nimamo prave perspektive.

Tako pravnik in filozof Zupančič. Prav tako resne zahteve pa ima na gospodarskem področju ekonomist Tajnikar. On poudarja, da je lastninska reforma, ki smo jo začeli uresničevati s prvimi plahimi koraki, pogoj za gospodarsko suverenost Slovenije, v vsaki državni tvorbi, tudi konfederaciji, pa priporoča enoten pravni red na vsem območju delovanja svobodnega trga. Po njegovem mnenju je smiselno poenotiti pravni red z drugimi republikami celo v primeru, če bi prišlo do državne osamosvojitve Slovenije. Svetuje tudi enoten denarni in zunanjetrgovinski sistem, saj za lasten denar in zunanjetrgovinski sistem obstajajo kvečjemu politični, nikakor pa ne gospodarski razlogi.

Toda: koliko bomo poslušali stroko in kolikšno vlogo bodo ob zahtevanem plebiscitu imele čustva?

M. LEGAN

KJE?

Med knjigami, ki poskušajo na kar najbolj privlačen in zanimiv način posredovati širokemu krogu bralcev vednosti z najrazličnejših področij, je tudi šest knjig Enciklopedije vprašanij in odgovorov, ki so zasnovale tri velike evropske založbe, italijanska Mondadori, britanska Grisewood and Dempsey in francoska Hachette. Slovenskim bralcem in znanjca željnim glavam bo vsch šest knjig te enciklopedije v slovenščini pripravila Mladinska knjiga, ki se je lotila izdaje te zanimive enciklopedije. Dvema že izdanima knjigama, Zakaj? in Kaj?, se je pred kratkim pridružila še tretja, in sicer Kje?

Kot prejšnji dve — take bodo tudi preostale tri knjige — tudi zvezek Kje? podaja v obliki kratkih vprašanij in dvostopenjskih odgovorov, krajšega in obsežnejšega, vedenja o najbolj zanimivih krajih na svetu, pomembnih za različne znanosti in dejavnosti. V enciklopedičnem zvezku Kje? je zastavljenih 119 vprašanij in njim ustrezno število dvojnih odgovorov, ki mladega bralca (veliko novega pa bo zvedel tudi marsikdo, ki je že zdavnaj zapustil šolske klopi) seznanja z vednostmi iz geografije, biologije, zgodovine, kulture in tehnike. Jedrnatno besedilo spremlja obilje barvnih ilustracij.

Če vas torej zanimajo odgovori na vprašanja, kot so: kje bodo celine čez 50 milijonov let, kje je največja podzemna jama, od kod prihaja kakav, kje so ljudje začeli uporabljati denar, kje je bermudski trikotnik, potem si le oglejte knjige Enciklopedije vprašanij in odgovorov.

Tone Jakše
Milan Markelj

KJE SO TISTE STEZIGE?

22
DOLENJSKI

POGOLTNIL JIH JE GOZD

Zvon je doneče vabil gor k cerkvi sv. Vida, odmevalo je zvonjenje z vrha Ljubenske gore prek vinogradov in nad krošnjami dreves kot že desetletja in desetletja poprej, ko so se ljudje iz okoliških krajev in Ljubenci vzpenjali na vrh svoje Gore k molitvi in na srečanje z drugimi, h kupčiji in k veselju, kar vse se je dogajalo med žeganji in mašami. In midva sva seveda pohitela kar se je dalo, da ne bi prav med zadnjimi prišla k sv. Vidu.

Morda so naju zamotila razmišljanja o zgodbah, ki sva jih slišala, ali pa naju je zapeljala idilika ozke stezice, ki se je vila med vinogradi, vsekakor sva se namesto na vrhu Ljubna čez čas znašla med zaraščeni starimi vinogradi in potem potonila v vse bolj gost gozd. Stezica se je vila po pobočju naprej, svetlobo dneva je zatemnila gosta gozdna senca, zadišalo je po trohnihi in vlagi. Ob poti so se iz gostega rastlinja tu in tam kazala siva rebra polporušenih škarp, in med kamni se je ob debelem srobotu vila še kakšna trta kot olesnela pravljica kačja kraljica.

Ti ostanki so pričali, da hodiva med nekdanjimi vinogradi še iz časov, ko tu ni bilo gozda, ampak so se v jenskem soncu napejali grozdi in zbirali v jagodah svetle moči sonca in skrivnostne sile zemlje za tisti čas, ko po prastarih zakonih alkimije narave v sodu zabrbota moči in se naredi vino. Res, zdaj z gozdom zaraščena višja pobočja Ljubna so

bila v starih časih obdelana in zasajena s trjem. Ostanki mogočnih škarp dajejo vedeti, da so se ljudje borili s silami erozije, da so poskušali zadržati spiranje in sipanje plodne zemlje s strmih pobočij. Kdo bi vedel, koliko izčrpujočih bojev za zemljo, kot ga je opisal veliki Prežihor Voranc v Boju na Požiralniku, se je tiho odvijalo na ljubenskih pobočjih. Ljudje so nosili zemljo v koših nazaj z dna vinogradov, grizli so kolena po strmih pobočjih, da bi ohranili strmine plodne. Toda boj so izgubili. Danes nekdanjih visoko ležečih vinogradov ni več, na strmih, kjer je rasla trta, zdaj raste gozd.

Kaj kmalu pa nama je postalo jasno, da med stari škarpami in v gostem gozdu ne bova prišla k sv. Vidu in da je imel stari dolenski bard Trdina zelo prav, ko je v svojih zabeležkah zapisal, da je »cesti in steza vse polno po gori, zabliodi se lahko, malokteri tujec pogodi prvi krat pravi pot do vrha«. Midva ga nisva pogodila, se pravi, da sva zašla.

Kaj nama je preostalo drugega, kot da sva zavila s skrivnostne stezice med škarpami in se zagrizla v strmine in brezpotje. Vodil naju je bolj občutek, kje naj bi bil sv. Vid, kot pa kaj drugega. To je bil najbolj naporen del vsega najinega popotovanja. Prebijala sva se skozi goste podrate, se ogibala večjih skal in kmalu sva se močno zadihala in zagrela, da je pot kar lil z naju. Zato pa je bilo olajšanje toliko večje, ko sva prišla iz gozda na jaso in zagledala med drevjem cerkvico sv. Vida.

NA MEJI TREH FARA

Ob cerkvi, ki je ena od petdesetih farnih in podružničnih cerkv, ki so na Slovenskem posvečene sv. Vidu, je bilo zbranih precej ljudi. Maša se je očitno že začela, kot sva sklepala po ubranem petju, ki je vrelo iz notranjosti cerkve, pa tudi po sestavi postavajočega ljudstva. Zunaj so stali in se pomenkovali predvsem možaki, ženski del in mladi na pa sta bila pri svetem opravilu. Tako je pač zmeraj bilo, da je prenekateri možak raje stal pred cerkvijo kot notri. Za podrobnosti izurjeno oko popotnika Trdine je seveda take stvari hitro opazilo, zato je pisatelj lahko zapisal v svojo beležnico, da je k maši v cerkev sv. Vida na Ljubno prišlo »silno ljudstvo«, da pa so »med pridigo mnogi pit šli v grmovje«. Kasneje, ko je bila maša končana, sva v pogovoru z župnikom šmihelske in topliške fare, gospodom Adolfom Mežanom in Romanom Kavčičem, zvedela, da je cerkev sv. Vida postavljena ob tromeji med šmihelsko, topliško in vavtovaško župnijo. Včasih so rekli, da ima vsaka fara en del cerkve, vendar pa kar te kažejo, da cerkev stoji na ozemlju šmihelske fare, kar pa seveda ne preprečuje, da bi sv. Vida ne imeli za svojega tudi v ostalih dveh župnijah.

Sedanjo cerkev so postavili v 16. stoletju na ruševinah še starejše. Sv. Vid je s sv. Nikolajem v Stranski vasi edina podružnična cerkev od nekdanjih petih v šmihelski župniji, kjer še berejo maše.

Osemkrat na leto je maša za farane vseh treh župnij. Včasih je bilo zelo priljubljeno in obiskano žeganje 15. junija, ko cerkev praznuje god sv. Vida, tradicijo žeganj zdaj ponovno ubujajo. Letos so po dolgih letih obudili tudi običaj izpred zadnje vojne in prvič po osvoboditvi uprizorili križev pot. Postavili so dvanajst postaj in v molitvi poromali ob njih. Kljub temu da stare božje poti na Dolenjskem znova oživljajo in da jih ljudje radi obiskujejo, naj bo iz verskih ali pa drugačnih nagibov, recimo iz ljubezni do tradicije, se ob cerkvi sv. Vida ne zbira več toliko ljudi kot nekdanj. Veliko nekdanjih praznikov, ko so ljudje odložili delo in poromali k tej ali oni božjepotniški cerkvi, pride na delovni dan, ljudje pa niso več gospodarji svojega časa.

»Maše na Ljubno smo zato prestavili na nedelje in na popoldneve, da ljudje

Cerkev sv. Vida že stoletja kraljuje na vrhu Ljubna. Na žeganje junija meseca privabi vsako leto precej ljudi, čeprav manj kot nekdanj.

lahko pridejo in imajo poleg maše še lepo popoldne v naravi in priložitost za obisk,« sta povedala župnika. »Malo maše, malo petja pa obisk pri znancih. To ljudje potrebujejo vsaj v nedeljo, ki je dan počitka in razvedrila. Svojevrstna tragika je, da smo izgubili nedeljo. Razpadajo družine, sorodstvene in prijateljske vezi. Vse samo dela in dela, da bi kar največ imeli, za sočloveka pa ni več časa.«

COPATARJI Z IZKAZNICO

Najino pozornost je zbudila velika copata, pribita na drevo. Zvedela sva, da gre za znamenje tukajšnjih copatarjev. Kaj so copatarji, se ve, zato nama nekako ni šlo v glavo, da bi se tisti, ki jim gre ta naziv, javno postavljali s svojim položajem in značajem, pa naj bo to tudi v tako odmaknjem kraju, kot je samotna cerkev na vrhu Ljubna. No, pa se je skrivnost kaj hitro pojasnila, ko sva stopila do stojnic, kjer se je zadrževalo največ ljudi in od koder je mikavno dišalo po pečenki in kotlovin. Stojnice so postavili člani Društva copatarjev z Uršnih sel, ki so poskrbeli, da je bilo tisti dan pri sv. Vidu dovolj dobrega za podzob in za zejno grlo.

»Društvo deluje že pet let,« je povedal predsednik copatarjev Ivan Povše. »Zdaj nas je kakih 40 članov, med nami pa so

tako poročeni kot tudi samski fantje z Uršnih sel in Dobindola, nekaj jih je tudi iz Ljubljane in Mengša, tako da lahko rečem, da gre za slovenski klub. Poročeni copatarji so vpisani v Veliki knjigi, neporočeni, ki bodo pravi copatarji šele postali, pa so vpisani v Mali knjigi.«

Simbol copatarjev je copata in pa-podoba žene z valjarjem v roki. Vsak copatar dobi člansko izkaznico, na kateri je kot geslo zapisana copatarska modrost »Težak je križ, a to ni nič, baba gorji je hudič.«

Za vstop med copatarje ni dovolj le volja in želja kandidata. Dovoljenje mora dati in podpisati tudi žena bodočega copatarja, a ko je enkrat dovoljenje podpisano, zaobsega precej privilegijev, med drugim »izhod v mesto od 8. ure zvečer do 6. ure zjutraj, dovoljenje za zabavo nje z barskimi piesalkami, vdovami, ločenkami in brhkimi dekletmi in z vsemi pripadajočimi bonitetami«, kot piše v izjavi. Vendar pa za morebitne nevednosti in posledice privilegijev žena ne odgovarja, odgovornost pade izključno na copatarja samega.

Vse to je seveda za šalo in za zanimivost, v resnici so copatarji sicer vesela, a tudi resna družba. Članstvo je dosmrtno, copatarji se družijo in si pomagajo tako rekoč do groba. Ko copatar odide med nebeške copatarje, mu sodrugi postavijo častno stražo in položijo venec na njegov grob. Vsako leto na dan mučenikov imajo občni zbor, ki se ga morajo obvezno vsi udeležiti, in to trezni. Veselo je šele po končanem sestanku. Redno pripravljajo tudi družinske piknike, dobijo se na žeganjih pri sv. Vidu, na pustnih povorkah in seveda tudi pri delu, skratka, povsod tam, kjer je treba moči združiti ali veselje deliti, da je življenje lepše. Take vrste copatar biti ni slabo.

Sonce se je spuščalo vse nižje nad obzorje in sence so se daljšale, na travnikih in v gozdičku ob cerkvi sv. Vida pa je še bilo veselo. Oglasila se je slovenska pesem, smeh in vrišč otrok, ki so tekali okoli, se je mešalo z gorvenjem odraslih, ki so razglabljali o tem in onem, manjše skupine so že odhajale in se poslavljale od znancev. Tudi za naju je prišel trenutek, ko sva morala dati slovo sv. Vidu in se spustiti s hrba dolenskega kita v morje pod njim, v vode vsakdanjaka.

Vesela družba copatarjev in njihovih otrok. To seveda niso copatarji v slabem pomenu besede, marveč člani nenavadnega društva, ki so si ga oimislili na Uršnih selih.

MOJSTER STREŠKO VAM PRINAŠA SREČO

od 15. 10. do 15. 11. 1990 nagradna igra

Z vsakim nakupom strešnikovih izdelkov kjerkoli v Sloveniji ali nakupom gradbenega materiala v trgovini Strešnik v Dobruški vasi pri Novem mestu nad vrednostjo **4.000,— din**, boste bližje:

- betonski garaži Strešnik
- strehi Strešnik
- dimniku kip
- in še mnogim drugim praktičnim nagradam za graditelje

Javno žrebanje srečnih dobitnikov bo 22. novembra 1990 v podjetju Strešnik

Izid žrebanja bo objavljen v dnevnikih Delo, Večer.

Še posebna ugodnost: brezplačen prevoz barvnih betonskih strešnikov

informacije na telefon: 068/76-230, 76-502, 76-102

MOJSTER STREŠKO VAM PRINAŠA SREČO

OD 15. 10. DO 15. 11. 1990 NAGRADNA IGRA

- KUPITE IZDELKE -I, KJERKOLI V SLOVENIJI ALI GRAD. MATERIAL V TRGOVINI V DOBRUŠKI VASI V VREDNOSTI 4000 DIN IN SODELOVALI BOSTE V NAGRAD. ŽREBANJU 22.11.90
- 1. NAGRADA: BETONSKA GARAŽA STREŠNIK
 - 2. NAGRADA: STREHA STREŠNIK
 - 3. NAGRADA: DIMNIK KIP
 - IN ŠE VELIKO DRUGIH VREDNIH NAGRAD ZA GRADITELJE

KUPON S KOPIJO RACUNA POŠLJITE DO 22.11.90 NA NASLOV: STREŠNIK DOBRUŠKA VAS 68275 ŠKOCJAN

KUPON ZA NAGRADNO ŽREBANJE

IME _____
 PRIIMEK _____
 NASLOV _____

KUPON S KOPIJO FAKTURE POŠLJITE NA NASLOV _____

Dobruška vas, 68275 Škocjan

NOVO V BREŽICAH

OPEKARNA — RUDNIK BREŽICE OBVEŠČA CENJENE KUPCE, DA V NOVO ODPRTI TRGOVINI NUDI:

- GRADBENI MATERIAL
- KERAMIČNE PLOŠČICE
- SANITARNO KERAMIKO
- KOPALNIŠKO OPREMO
- SOLARNO OPREMO
- VODOVODNI MATERIAL
- MATERIAL ZA CENTRALNO ELEKTRO MATERIAL
- BARVE ZA IMPREGNACIJO

KONKURENČNE CENE!

ZA NAKUP SE PRIPOROČAMO!

KOLEKTIV TRGOVINE (0608) 61-241

OPEKARNA RUDNIK BREŽICE

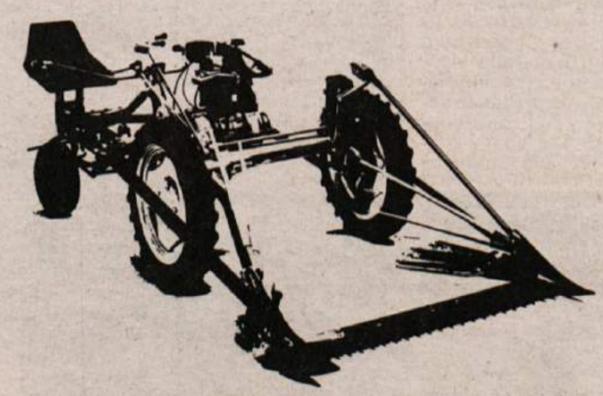

AKCIJSKA PRODAJA BCS PROGRAMA

Zagorje 31, 63261 Lesično
Telefax: 063 785-216
Tel.: (063) 785-216, 781-120
št. žiro računa: 50730-601-18930

BCS kosilnica BP	54.800
BCS kosilnica diesel	66.750
BCS kosilnica rotacijska	51.300
BCS kosilnica extra	91.780
Žetvena naprava	32.600
Nahrbtna kosilnica za košnjo po vinogradnih, med nasadi in čiščenje gozdnih posek	samo 7.700

Samohodne in rotacijske kosilnice lahko vplačate v 6 obrokih.

Vašo staro kosilnico vzamemo v račun za novo. Za **takošnje plačilo** vam nudimo **20% popusta**. Na zalogi tudi rezervni motorji za BCS in drugi deli.

BREZPLAČNA DOSTAVA NA DOM!

Zreb je izmed reševalcev 38. nagrad-križanke izbral CIRILA LAURICA esenic. Za nagrado bo prejel koristen ročnik Mladinske knjige Lajšanje lečin brez zdravil. Nagrajencu čestlivo!

Rešite današnjo križanko in pošljite rešitev najkasneje do 29. oktobra na navedeni Uredništvo Dolenjskega lista, avni trg 24, 68000 Novo mesto, s pisnim KRIZANKA 40.

REŠITEV 38. KRIZANKE

Pravilna rešitev 38. nagradne križanke se, brano po vodoravnih vrstah, glasi: STISK, ŠAE, ŠATEMBERK, LAD, ODAK, SREČANJE, PISALJEV, AN, NIKE, ME, ANORAK, DRNIK, VEST, UDAV, AS, ANANTA, ILNIK, RAI, SEN, NADJA, NA, URA, AREAL.

MISLI

Zgodovina nima moči, da bi oprala storjene zločine.

S. SELENIĆ
Morala se ne uresničuje prek užrte in njenih ustanov, ampak preko človekove osebne stiske.

M. ROŽANČ
Z zemeljskega površja so izginiti vsi kaktusi in drugi tujci, kateri narodi vojakov in osvoboditeljev, medtem ko so narodi poljedelcev preživeli stoletja in žive še danes.

B. GRAFENAUER

Dom so ljudje in ne hiše ali kraji.
J. J. ŠVAJNCER

NAGRADNA KRIZANKA

A crossword puzzle grid with some words filled in. The grid is 15 columns wide and 15 rows high. Some words are: 'SMUČARJE PR...', 'NEM. FILM REZISER...', 'PRITOK DONA...', 'DL.', 'KOLESEČNA', 'OBLOST', 'AFRIKA JEZIKOVNA SKUPINA', 'RAZTOPNA ALKALISKEGA HODOKSIDA', 'PRIVAK', 'AVTOR J. UOP.', 'NESTROKOVNIK', 'JAJČNIK', 'SKATICE', 'MLECNI SOK KAVČUKOVCEV', 'PERLANKA', 'NOGOMETNI PRILOGAS Z BH', 'NEOBLAŽENI DELI SVETA', 'NORO MIT GOSPODARICA MORJA', 'REKLEŠJE M. ME EGOJU', 'SKUPNA OTKOV', 'NAŠA NAJDLJAJŠA RENA GRADITELJI TROJAN SREGA KONJA', 'SPORTNA DISCIPLINA VRSTA ZABAVE', 'KOS ZEMELJSKA KEM. SIMBOL ZA MOLIBDEN', 'SESTAVNA TEMELJSKEGA PLINA VOJNA ZIVAL', 'NEFRIT', 'DL.', 'KEM. SIMBOL ZA NATRU', 'PREVALEČ STEGA KRAJA', 'PHELAZ ČEZ VELEBIT', 'UP'.

Otroci padajo pod streli

Brezdomčki na ulicah brazilskih mest žrtve skrivnostnih vodov smrti in narkomafijskih obračunov

Na steni cerkve v primestju Ria de Janeiro se je pojavil ogromen spisek, na katerem je z velikimi črkami izpisano 100 imen. Gre za seznam brezdomnih otrok, ki so jih našli umorjene na ulicah predmestja Duque de Caxias. Za umore naj bi bili krivi skrivnostni vodi smrti. Kot zatrjujejo pri Amnesty International, oddelke smrti sestavljajo civilisti in upokojeni policisti, krivi pa naj bi bili terorizirani, mučeni in smrti več sto nedolžnih otrok. Vsak dan naj bi umorili kakega otroka.

Moriške bande delujejo v najbolj revnih primestjih treh velikih brazilskih mest. Samo lani so na ulicah teh mest našli 457 trupel otrok s strelnimi ranami, na mnogih trupelih pa so bili očitni tudi znaki mučenja.

Krivec svinec

Zakaj je propadla slovita Franklinova odprava?

Med slavnejše podvige raziskovanja severnih polarnih območij spadajo ekspedicije angleškega raziskovalca sira Johna Franklina. Zadnja njegova ekspedicija se je pred poldrugim stoletjem tragično končala. Zakaj, pa smo zvedeli šele zdaj, po natančnih znanstvenih analizah, če verjame ali ne, okostij in starih konzerv.

Raziskovalec John Franklin je vse od leta 1819 naprej iskal slovito Severozahodni prehod, morsk pot, ki so jo evropski pomorščaki že pred njim zaman iskali dve sto let. Sklepal so, da bi bilo mogoče po bližnji pluti iz Evrope na zahodno zemeljsko poloblo in v pacifiško območje, če najdemo plavno pot visoko na severu. Iskali so jo mnogi, vendar niso uspeli. Razmere so bile na severu prekrute. In tudi Franklin je leta 1845 s 129-člansko posadko podlegel. Kasneje so odkrili, da Severozahodni prehod ni izmišljotina, da obstaja plavna pot med severnoameriškim kontinentom in večim ledem severnega pola, vendar pa je mogoče po nji pluti le dva meseca v letu. Preostali del leta pa je Prehod vkovan v debel led. To je tudi razlog, da Prehod nikoli ni postal pomembnejša pomorska pot.

Zgodovinarji so zapisali, da je zadnja Franklinova ekspedicija uničil hud mraz, lakota, skorbut in zla sreča. Vse to je bilo res, vendar pa so spregledali poglavitnega krivca, ki je odpravo dokončno ugonobil. To je bil svinec!

Tako kaže najnovejša analiza kosti Franklinovih mornarjev, ki so jih našli na Beecheyevih otokih in Otoku kralja Williama, kjer so člani odprave dočkali svoj konec. Strokovnjaki so v kosteh odkrili nenormalno visoke količine svineca, kar kaže, da so bili mornarji zastrupljeni z njim.

Nadaljnje raziskave so pokazale, od kod toliko svineca v kosteh polarnih pomorščakov. Šlo je za svinec, s katerim so bile zavarjene konzerve hrane, ki jo je uživala Franklinova posadka. Primerjave so naredili s konzervami, ki so jih našli v enem od odkritih skladišč.

Izum konzerv iz leta 1810 je sicer omogočil tako potovanja, kot je bilo Franklinovo, vendar pa metoda še ni bila povsem varna. Da je svinčen var v konzervah strupen, so odkrili in priznali veliko kasneje, šele čez 70 let, ko so razvil nestrupen način varjenja konzerv. Za Franklina in njegove mnogo prepozno.

Zakaj taka krutost? Zakaj pod streli padajo otroci?

Eden od odgovorov je, da gre za žrtve »čiščenja« ulic, ki ga naročajo lastniki trgovin. Pocestni brezdomni otroci nadlegujejo ljudi na ulicah in odganjajo morebitne kupce. Trgovci se jih poskušajo odkrižati in »počistiti« okolje, kot pravijo. »Čiščenja« pa se lotijo tako, da naročijo umor, ki naj bi male brezdomce prestrašil, da bi ne zahajali v določene ulice.

Med ustreljenimi brezdomčki je precej tudi takih, ki so žrtve obračunov med narkomafijski. Preprodalci mamil radi izrabljajo otroke kot prenašalce drog od razpečevalcev do kupcev, ker jih zaradi mladostnosti policija ne more zapreti. Ko so otroci enkrat zapleteni v tovrstni kriminal, pa so prej ali slej udeleženi tudi v krvavih obračunih.

Socialni delavci pravijo, da so nemočni pred vsem tem. V Braziliji je ta čas okrog 7 milijonov zapuščenih otrok, starih manj kot sedem let. To je množica, za katero socialne službe enostavno ne morejo primerno poskrbeti in premnogi bodo našli svoj dom na ulici, kruh pa v prosjačenju, kraji, prodaji mamil. Čaka pa jih tudi — kroglja.

»Ker je v ubijanje brezdomnih otrok vpletena tudi policija, odgovorni organi niso zainteresirani za preiskave,« trdi Rosana Heringer, sociologinja Brazilskega inštituta za ekonomske in socialne analize.

Vsa dejstva govorijo, da se žalostni spisek umorjenih otrok v Braziliji ne bo zmanjšal, marveč podaljšal za nova in nova imena malih nesrečnežev.

MINI ZANIMIVOST: KATEDRALA DOGRAJENA

V začetku tega meseca so dogradili veliko katedralo v Washingtonu. Začeli so jo zidati že leta 1907, vendar se je gradnja zaradi pomanjkanja denarja zaustavila. Šele 83 let kasneje so na veličastno zgradbo, zasnovano v slogu starih gotičnih katedral, postavili zadnji kamen.

TRGOVINA INTERIER

Partizanska c. 7 (Kandija). Novo mesto, vam po nizkih cenah nudi veliko izbiro uporabnih lesenih izdelkov: krožniki, dilce, sklede, stola za steklenice, nože, rože, skladišča ...

Ponudba tedna: Sprejemamo naročila za lesene jaslice.

Pri nakupu nad 1.000 din nudimo 10% popusta.

Vabljeni!

OSNOVNA ŠOLA METLIKA

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

za odprodajo kombiniranega vozila ZASTAVA 850.

Licitacija bo v ponedeljek, 22. 10. 1990, ob 10. uri osnovni šoli.

Sodobna Noetova barka pred plovbo

Decembra se bodo zaprla vrata Biosfere II za osmimi prostovoljci, ki bodo dve leti preživali v izoliranem okolju — Bodoča vesoljska naselja

V puščavi Sonoran severno od mesta Tucson dokončujejo zadnja dela na neskončni gradnji, ki je še najbolj podobna velikanskemu rastlinjaku. V kraljevstvu kaktusov, kač klopotac in drugih puščavskih prebivalcev raste Biosfera II, kot so imenovali zgradbo iz stekla in zelenih nosilcev. Stavba se bo zapisala v zgodovino ne kot arhitektonsko čudo, ampak po svoje je, marveč kot znanstveno čudo. V nji bo namreč potekal svojevrsten poskus, ki mu ni para v dosedanji zgodovini, če seveda izvememo biblijski mit o Noetovi barki. Po stekleno ohišo bodo ustvarili povsem zaključen ekosistem, ki bo samobnavljajoči se sistem, ki bo v malem.

Z 1,6 metrov visoka zgradba, ki zavzema 1,3 hektara površine, bo za naslednjih dve leti med osmimi prostovoljcem rodu Homo sapiens, 3.800 rastlinam in nekaj ducatom živali. Čez poldrugi mesec se bodo zaprla vrata in ne vzhoda iz Biosfere II ne bo. Zgradba bo zaživela povsem samostojno življenje, od zunaj bo dobivala le elektriko, toplotne žarke in informacije. Bo torej nekakšna sodobna Noetova barka.

Osem prostovoljcev, ki bodo sodelovali v poskusu, je bilo določenih šele pred kratkim. Iz velikega števila prijaviteljev je bila izbrana četverica neporočenih moških in četverica žensk. Njihova starost je 26 do 66 let, po rodu pa so iz Združenih držav Amerike, Nemčije, Britanije in Belgije. Med njimi so strokovnjaki za botaniko, morsko biologijo in kmetijstvo, v svojih vrstah pa imajo tudi zdravnika in inženirja. V začetku meseca decembra bodo za celi dve leti ostali prebivalci Biosfere II.

Za ta zelo drag poskus, ki bo stal okrog 60 milijonov dolarjev (vsota je še nekoliko večja, kot je bila sprva načrtovana), se je že pred leti navdušil teksaški milijonar in zavzeti ekolog Edward Bass, podpora pa je dobil tudi v podjetju Space Biosphere Ventures, ki namerava izkušnje, dobljene v Biosferi

II, izkoristiti za gradnjo in kasnejšo prodajo naprav, po katerih bo prej ali slej povpraševanje. Poskus ima namreč dva osnovna namena: raziskati možnosti za gradnjo samozadostnih bivanjskih sistemov, ki bi jih lahko postavili na Mesecu in na bližnjih planetih, hkrati pa globlje spoznati delovanje zemeljskega okolja.

Biosfero II so pripravljali celih šest let. Znotraj zgradbe so ustvarili pet temeljnih okolij, značilnih za Zemljo: oceansko, močvirno, savansko, puščavsko in tropsko. V ta namen so pod stekleno streho spravili rastlinje in živali iz vseh koncev sveta. Svoj prostor so našle rastline in živali iz tropskih deževnih pragozdov Južne Amerike, iz afriških savan, avstralskih puščav, floridskih obmorskih močvirij in celo morske rastline in živali so našle svoj mali ocean pod stekleno streho.

Biosferci, kot so prostovoljci sami sebe imenovali, bodo prebivali v posebnem bivanjskem oddelku. Ni se bati, da se bodo v svojem steklenem domu dolgočasili. Dela bodo imeli skozi obe leti dovolj, saj je pred njimi vrsta zelo različnih in pestrih nalog. Vsak dan bodo približno štiri ure posvetili obdelovanju male farme, na kateri bodo gojili najvažnejše poljščine, poskrbeti bodo morali tudi za domače živali, ki bodo prebivale z njimi v bivalnem delu, velik del časa pa bodo posvetili znanstvenim poskusom in nadzoru podatkov, ki jih bo beležilo 5 tisoč senzorjev, posejanih po vsem terariju. Senzorji bodo beležili celo take podrobnosti, kot je temperatura listov posameznih rastlin. Pri svojem kmetovanju ne bodo uporabljali nobenih kemičnih sredstev, zanesti se bodo morali na naravno sposobnost samozadržite rastlin in na naravna gnojila. Pri varovanju pridelka jim bodo pomagali naravni sovražniki škodljivcev, kot so pajki, ose, mrežežirki in pikapolonice.

Kemičnih pripomočkov, ki danes strašijo v kmetijstvu, v Biosferi II ne sme biti, ne zgolj zaradi poskusnih razlogov. Da so kemična kmetijska sredstva človeku lahko nevarna, se danes dobro ve. In ker se bo Biosfera morala živiti sama iz sebe, bodo tako zrak kot vodo obnovljali in prečiščevali za ponovno uporabo. V takih razmerah bi bila uporaba kemičnih snovi lahko pogubna za prebivalce steklene Noetove barke. V Biosferi II ne bo smelo biti onesnaževanja. Majhen sistem bi hitro uničil.

Bivanje v zaprtem prostoru Biosfere II gotovo ni za vsakogar. Življenje bo naporno, zato so načrtovalci veliko pozornost posvetili prostemu času in razvedrilu biosfercev. Na voljo jim bo bogata knjižnica, čas si bodo lahko krajšali z gledanjem filmov in poslušanjem glasbe. Za razgibanje se bodo ukvarjali z rekreativno gimnastiko. Lahko bodo celo veslali na majhnem oceanu v terariju. Z zunanjim svetom bodo združevali reden stik prek telefonov in računalnikov, ki jim bodo posredovali tudi sveže izdaje časopisov in revij.

Biosfera II bo pred znanstvenike nagrmadila goro pomembnih podatkov, ki jih bodo še lep čas obdelovali. Ne za doktorske naslove, marveč zato, da bo človeštvo bolje razumelo Biosfero I, se pravi svoj lastni rodni planet.

MiM
(Vir: Time)

Več nerazvitih

Nerazviti držav iz leta v leto več — Zdaj jih je 41

Svet ni bogatejši, marveč vse bolj reven, lahko zapišemo na rob podatkov, ki jih je pred kratkim posredala OZN. Iz njih je razvidno, da nerazviti držav na svetu ni manj, temveč več kot pred dvema desetletjema, ko je razviti svet začel načrtno pomagati najmanj razvitim državam.

Leta 1971 je med najrevnejše na svetu spadalo 24 držav, deset let kasneje jih je bilo 31, letos pa so jih našli že 41. V teh državah prebiva okrog 400 milijonov ljudi, povprečni bruto dohodek na prebivalca znaša 227 dolarjev, gospodarska rast pa ni večja od 2,3 odst., pri čemer za te države nedvomno zelo pomembno kmetijstvo zaostaja. Še bolj kot ostalo gospodarstvo, saj dosega namesto načrtovane 4-odstotne le 1,6-odstotno rast. Uspešno narašča in se množi le prebivalstvo. Konec tega desetletja bo prebivalstvo nerazvitih držav šlo že 600 milijonov. Čakata pa jih lakota in revščina.

Žal je tako, da tudi v najmanj razvitih državah sveta vladajoča elita živi v razkošju, da je korupcija vsakdanji pojav, da dragocen dohodek zapravljajo za nakup orožja namesto za nakup hrane, da se odločajo za zgrešene naložbe in da več veljajo ideološki kot gospodarski razlogi itd. Tako pomoč razvitega sveta ne dosega učinkov, kot so bili zamišljeni.

Zgodovina je osvobajajoča.

J. RACHELS

Neki novi svetovni nazor se lahko uveljavi samo s svojo življenjsko etiketo, nikakor pa ne s prisilo.

B. PAHOR

Gen in lek

Ni le starost kriva za bolezen kosti — Morada zdravilo

Zdravniki so dolgo menili, da je slabljenje in krhkost kosti naravna posledica staranja. Zaradi starosti naj bi prišlo tudi do težjih oblik, kot je kronični osteoartritis, ki privede do okvar hrustanca, ki v sklepih deluje kot blažilec. Bolezen je razmeroma pogosta in prizadeva več deset milijonov ljudi v razvitem svetu.

Najnovejša raziskava kaže, da bo treba sprejeto teorijo spremeniti. Medicinski strokovnjaki so poskrbeli za prve dokaze, po katerih je mogoče sklepati, da je akutni osteoartritis lahko tudi posledica genetskih poškodb.

Dr. Darwin Prockop s Filadelfijske univerze se je v sodelovanju s še drugimi strokovnjaki pred štiriin leti lotil raziskav in iskanja vzrokov za bolezen. Zbral je genski material 19 pripadnikov iz treh generacij neke družine, kjer je bilo več hudih bolnikov za osteoartritisom. Analize so pokazale, da je devet članov družine imelo poškodovan gen, ki proizvaja kolagen II, strukturno prvino hrustanca. Kako mutacija gena povzroči bolezen še niso ugotovili.

Medicina z upanjem zre v nova odkritja, saj v bodočnosti obljublja, da zdravlila zoper to, zdaj neozdravljivo bolezen.

vaša zgodba

TONČEK

Naslednjega dne je pri Tončkovi pozvonilo. Bil je čas večerje in slučajno je bila vsa družina zbrana. Mati je vstala in se pijano opotekla do vrat. Na pragu je stala mlada ženska.

»Kaj želite?« je vprašala Tončkova mati.

Ženska se je zdrznila, saj ni pričakovala tako zanemarljive matere. »Socialna delavka sem in bi rada preverila vaše življenjske razmere. Saj lahko vstopim, kajne?«

»Ne, ni govora! Mi ne rabimo nobenih socialnih delavk, ki bi nas preverjale in nam govorile, kako moramo živeti. Kar zginito od tod, kaj še čakate?«

Hotela je zaloputniti vrata, toda obiskovalka je bila hitrejša. Vstopila je in se napolnila v dnevno sobo. Na kavču je ležal možki. Okrog njega je bil kup cigaretnih ogorkov in prazna steklenica cenenega žganja. Spal je in vlek el drevo. V kotu na pručki je Tonček pisal domačo nalogo.

Socialna delavka je vprašala: »Zakaj je otrok na tleh? Saj imate mizo, kjer bi lahko pisal naloge!«

»Kaj pa to vas briga, saj nisem kupila mize zato, da bi mularija packala po njej! Ko si jo bo lahko za svoj denar sam kupil, takrat pa naj kar

bečka po njej. Je že imel svojo mizo, pa se je polomila. Bog ve, kaj je delal z njo, ko naju z možem ni bilo doma. Saj je mlad, naj kleči. Jaz tudi nisem imela svoje mize, da bi se igrala na njej!« ji je zabrusila mati.

Socialna delavka je uvidevala, da nima smisla še naprej vztrajati pri preverjanju družinskih razmer, sicer pa si je tako že ustvarila dovolj jasno sliko o družini. Na hitro se je poslovila in že naslednji dan organizirala razpravo za odvzem otroka. Ni minilo tisti nekaj mesecev, ko so Tončka dati v rejo, kajti oče in mati sta na sodišču izjavila, da se s »frocem« res ne nameravata ubadati celo življenje in da naj ga kar odpeljejo.

Tonček je dobil nov dom. Lepši, bolj urejen, poln topline in ljubezni in šele tedaj se je lahko izkazal pri učenju. Zelo je spoštoval svoje krušne starše in jim je kmalu tako prirasel k srcu, da sploh niso hoteli slišati, da ni njihov. Tonček se je hitro razvil v mladega fanta in z odličnim uspehom je končal najprej osnovno šolo, potem gimnazijo in se vpisal na pravno fakulteto. Po vztrajnem delu in učenju je postal sodnik.

Leta so bežala, Tonček si

je ustvaril družino in kmalu je bil oče treh otrok, ki jih je imel zelo rad. Svojo ženo je spoštoval in ji ob praznikih poklanjal rože, kajti spominjal se je svojega bednega in bridkega zgodnjega otroštva.

Nekega dne ga je ustavil poklicni prijatelj in mu mimogrede omenil: »Veš, obravnavam neki primer, kjer se morilec piše natanko tako kot ti.«

»Aha! Kako pa mu je ime?«

»Tone.«

»Kaj pa je zagrešil?« je navidez brezbrizno vprašal Tonček, kajti tedaj mu je bilo že jasno, da je to njegov oče.

»Njegovo ženo so našli večkrat zabodeno v njenem stanovanju. On sicer pravi, da je ni ubil, toda vse kaže, da je bil storilec zares on. Priče so povedale, da je ženi večkrat grozil, da jo bo zaklal. Menda sta imela tudi otroka, ki sta se ga znebila in dala v rejo, potem pa povsem pozabila nanj, kot da bi nikoli ne živel.«

»Kaj pa je sedaj s tem otrokom?« se je dalje zanimal Tonček.

»Menda je propadel.« Tonček se ni več upal spraševati. Hitro se je poslovil. Svojih pravih staršev ni imel nikoli rad, toda ob novice se mu je zganilo malce usmiljenja in žalosti, predvsem zaradi matere, ki si ni znala poiskati prave poti iz pekla.

TONČKA

dežurni poročajo

ODPELJAL LAHEK PRIKLOPNIK — Še neznan storilec je v noči na 12. oktober obiskal dvorišče Anke Šavor v Kanižarici pri Črnomlju...

IZGINILO KOLO Z MOTORJEM — 13. oktobra med 15.30 in 16.30 je neznanec odpeljal kolo z motorjem, ki ga je Novomeščan Andrej Lavrič pustil v Ragozem logu...

NAMESTO AVTA UKRADELO AVTORADIO — Neznanec je v noči na 14. oktober vlomil v osebni avto, parkiran pred bloki na Ulici Slavka Gruma...

RAZBIL CESTNO OGLEDALO — Novomeščan J. Š. je 8. oktobra okoli 4 ure v Sentjernej razbil pri bifeju Lampe pritrjeno cestno ogledalo...

OB LEVO ZADNJE KOLO — Radmilo Cilič iz Niša je 8. oktobra okoli 23.20 parkirano službeno osebno vozilo na parkirnem prostoru Garni hotela na Otočcu...

OTROK STEKEL PRED AVTO

ŠENTJERNEJ — 12. oktobra okoli 17. ure se je 59-letni Janko Kavšek iz Ljubljane peljal z osebnim avtom skozi Sentjernej...

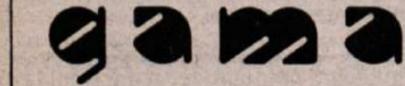
MINA NA VRTU

NOVO MESTO — Novomeščan Nikola Vrban je 9. oktobra urejal vrt pred domačo hišo na Levstikovi ulici...

TKI p.o. Globoko, podjetje za izdelavo kovinskih izdelkov in trgovina, Globoko 50a, 68254 Globoko,

objavlja JAVNO PRODAJO osebnega avtomobila OPEL Kadett 1,4 LS; 4 vrata-kovinske barve, letnik 1990/marec...

Prodaja bo na sedežu podjetja v Globokem pri Brežicah v ponedeljek, 22. 10. 1990, ob 17. uri. Interesenti plačajo 10% varščino pred pričetkom prodaje...

podjetje za trgovino, kooperacije, inženiring in proizvodnjo d.o.o.

- Izjemna priložnost! Dobava takoj! Prodaja iz zaloge! AVTOMOBILI HONDA: CIVIC SEDAN 1, 2, 4 vrat 193.139,10 din...

AVTOMOBILI SUZUKI SWIFT: SWIFT 1, 3, 4 vrat 164.901,70 din; SWIFT 1, 3, 4 vrat 182.318,10 din

UGODNE CENE! KOLIČINE SO OMEJENE! PONUDIMO VAM LAHKO TUDI AVTOMOBILE, KI NISO NA ZALOGI, Z NAJHITREJŠO MOGOČO DOBAVO!

Povprašajte v GAMA CENTRI! GAMA Center, Ljubljana Titova 64 TEL. 061/326-685; GAMA CENTER, Brežice Brežina 25 a TEL. 0608/62-336

Bodo Trendu ostali avti in prihranki?

Samo v Novem mestu je 230 takih, ki so nasledli sladkim obljubam — Zgodbe prevaranih so si na las enake — Perdec čaka že šesti mesec

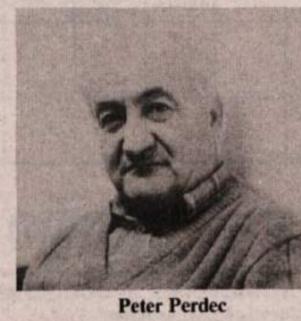
GROSUPLJE, NOVO MESTO — Senovčan Vlado Ljubi, ki se je pred štirinajstimi dnevi ogorčen oglašil v našem tedniku z razkritjem dogajanja v grosupeljskem Trendu...

»Ponudba je bila več kot ugodna, prodajalci prepričljivi, mogočne in razkošne stavbe Trenda so vlivale zaupanje in spoštovanje. Ni ga bilo, ki bi takrat dvomil o poštenosti in resnosti kupčije...«

okoli z dolgim nosom, o avtomobilih ni ne duha ne sluha, v Trendu tudi nečejo nič slišati, da bi nam vrtili vsaj vplačani denar...

Zakaj v Trendu kupcem ne vračajo denarja, je vprašanje zase; prepričujejo jih, naj vendar še potrpijo, da se bo vse uredilo...

Koliko črne so napovedi, da bodo nesojeni lastniki novih uvoženih vozil ostali brez avtomobilov in celo brez vplačanega denarja...

Peter Perdec

takšnemu izigravanju zakonov. Mladina je v svoji zadnji številki objavila celo podatek, da se fakturirane odkupne cene gibljejo od dveh do nekaj sto ali tisoč mark...

Sandi Grubelič je bil med prvimi, ki je izkoristil novo zakonodajo in z zasebnim podjetjem Trend drzno zakorakal novim časom naproti...

B. BUDJA

S puško hotel priti do denarja

NOVO MESTO — Novomeški miličniki so bili minul teden obveščeni o nezaklenjenem ogledalu, do katerega je prišlo pred dnevi v romskem naselju Šmihel...

Nekega večera okoli 19. ure je v baroku, v kateri je bila tisti čas tudi 31-letna Irena Brajdič iz Stranske vasi, stopil 28-letni D. B. iz Potočne vasi...

S KOLESOM PO SREDINI CESTE

KRONOVO — 53-letni Branko Kovačič iz Prapreške poti je 9. oktobra ob 18.55 pešahal po sredi ceste od Šmarjeških Toplic proti Otočcu...

TRAKTOR ZAPRL POT — NOVO MESTO — 8. oktobra ob 10.10 je 62-letni Anton Kastelec iz Dolnjega Karteljevega peljal traktor iz Bršljini proti centru mesta...

IZSILJEVAL PREDNOST — SREDNJA VAS — 20-letni Andrej Fras iz Črmošnjice je 14. oktobra ob 18.20 peljal z neregistriranim osebnim avtom...

Mladi gasilci prijetno presenetili

Tradicionalno občinsko tekmovanje v Bršljini

NOVO MESTO — V novomeški vojašnici Milana Majcna je bilo minulo nedeljo tradicionalno občinsko tekmovanje pionirskih in mladinskih gasilskih vrst...

Med pionirkami A je zmagala ekipa Zagrada pred Dolenjo Stražo, Šmihelom pri Žužemberku, Stransko vasjo in Dobravo, pri pionirjih A pa Ratež pred Sentjernejem...

Odprte garaže vabile vlomilce

Prejšnji teden serija tatvin iz nezaklenjenih garaž po Beli krajini

NOVO MESTO — Težko je verjeti, da številne tatvine, ki so se minule dni dogajale po Beli krajini, niso delo enega storilca...

Anton Nagode s Krasinca je imel čez noč nezaklenjeno garažo in ko je zjutraj stopil vanjo, je osupnil. V zavetju noči je nekdo iz garaže odnesel motorno žago...

torna žaga in vrtalni stroj, vredna 10 tisočakov. Metliškim miličnikom se je prejšnji teden oglašil Jože Klepec iz Krasinca in potarnal, da mu je nekdo iz nezaklenjene garaže odnesel motorno žago...

Niso pa imeli napornega tedna lovkranski miličniki. Nekdo je v kletovnjakom redno hodil v hišo Ljudovica Gvida Primca v Žužemberku...

Odnesele je električno vbočno žago, loriifer, moški usnjeni sukpijček, konzerv in domačih salam. Še več, pa si je privoščil nepridiprav, ki je na 13. oktober vlomil v zidanico jermječana Marjana Bratkoviča...

PO DOLENJSKI DEZELI

V Podhosti je prišlo nekega minulega popoldneva do sosedske odnose dokaj vsakdanjega prepira, manj vsakdanje so bile posledice in zaključek...

Vrtec v črnomaljskem Čardaku je iz kdove kakšnih razlogov kar priljubljena tarča vlomilcev. Med 5. in 10. oktobrom ga je nekdo znova nepovabljeno obiskal, malčkom in tovariščam pa odnesel nekaj hrane, kruha, banane in konzervo...

Antonia S. iz Dobrave se je minuli četrtek okoli 11. ure s kolesom pripeljala do njive, tam vozilce odložila, sama pa se lotila dela. Njeno veliko delovno vneto je nekdo izkoristil, neopazno sedel na kolo in se odpeljal neznan kam...

VLOM V KNJIGARNO

KOČEVJE — Še neznan vlomilec je med vikendom obiskal kočevsko knjigarno. Ni še znano, ali je to storil iz želje po kulturnem izobraževanju, ker se ugotavlja, ali je zmanjkala tudi kakšna knjiga...

ČRPALKA OBNOVLJENA PRED ROKOM — Nejevolje in nerganja novih lastnikov motornih vozil je konec. V začetku junija zaprta bencinska črpalka Cesti herojev v Ločni je predvčeršnjim, novo odeta in opremljena, znova od duri žejnim jeklenim konjičkom...

KRONIKA NESREČ

PREHITEVAL V ŠKARJE — 23-letni Stojan Djukić iz Gornje Vrele se je 8. oktobra ob 13.50 peljal z osebnim avtom po cesti od Zagreba proti Ljubljani in pri Jezeru pričel prehitovati tovornjak s priklopnikom...

bolnišnici. Gmotne škode je bilo 20.000 dinarjev.

PREHITRO JE VOZIL — 24-letni Todor Stanojević iz Vavte vasi se je 8. oktobra ob 21.30 peljal z osebnim avtom od Straže proti Dolenjskim Toplicam...

OGENJ NA AVTOMOBILU — Ijančan Emil Smrekar se je 9. oktobra okoli 23.20 peljal z osebnim avtomom po magistralni cesti med Ljubljano in Zagrebom...

Šport potrebuje dvorano

Z Marjanom Špilarjem o novi organiziranosti

NOVO MESTO Nov veter, ki zadnje mesece veje v slovenskem družbenem življenju, je zapihljil tudi na športno področje. Odpiral je vse, kar je dihalo po besedah telesne kultura, tudi tako imenovane skupnosti, namesto njih pa je vpeljal vsem ljub in znan naziv — šport. Nove organiziranosti naj bi prinesle tudi boljše in kvalitetnejše, predvsem pa racionalnejše delo. Tako je tudi Novo mesto minuli četrtek namesto dosedanjega telesno-kulturne skupnosti dobilo Športno zvezo, v katere poslanstvu je zapisano, naj izraža interese avtonomne, neodvisne, samostojne in zunajstrankarske športne organizacije. In s kakšno športnico ter željami stopa nova zveza na pot?

Marjan Špilar, predsednik skupščine Športne zveze Novega mesta, postavlja na prvo mesto razrešitev velike prostorske stiske. Novo mesto ima danes preko 6.000 učenec osnovnih in srednjih šol, ki nimajo primernih zaprtih prostorov za vadbo, v športni dvorani pod Marofom se v eni uri pri pouku telovadbe drenja po šest ali sedem razredov.

»Po sprejetih kriterijih smo na dnu republiške lestvice, posledice tega so vidne tudi pri otrocih, njihova telesna pripravljenost je v naši občini že kar

Marjan Špilar: »Prva naloga novoustanovljene Športne zveze je odpraviti nemožno prostorsko stisko v Novem mestu.«

TURNIR VETERANOV

NOVO MESTO — Šport Cika je bil v leto organizator teniškega turnirja novomeških veteranov, za katerega je prvo nagrado prispeval znani dolenski slikar Jože Kotar. Nastopilo je 20 igralcev, ki že desetletja bolj ali manj redno in uspešno igrata teniške loparje, turnir pa se je končal s prepričljivo zmago Jožeta Turka, ki je bil Pavle Uhl, tretji Rudi Kušer, prvi Jože Splichal, peti Mavricij Zupanec, šestti Jože Kotar, da ne naštevamo navedenih. Veterani so se odločili, da bodo toštni turnirji poslej tradicionalni.

KEGLJANJE ZA OBČINSKI PRAZNIK

NOVO MESTO — V počastitev občinskega praznika pripravila novomeška kegljska društva turnir, ki bo v torek, 10. oktobra, s pričetkom ob 16.30 na kegljski doma JLA. Turnir bo ekipni, vrsta krogla šteje 6 igralcev, prijave pa je potrebno najkasneje do jutri, 19. oktobra, poslati na naslov: Miro Miklavčič, Kristanova 28, 68000 Novo mesto.

Proga je opravila izpit

Prva prireditev na novi progi uspela — Blagoslov — Jure Murn tretji — Motor Juhantu

DOLENJSKE TOPLICE — Nova motokros proga pri Dolenjskih Toplicah, ki jo je v soboto blagoslovil novomeški prosti Jožef Lap, je več kot uspešno prestala svoj tekmovalni krst. Šele letošnjega 10. avgusta ustanovljeni motokros klub Mel je imenitno organiziral prvo pozivno tekmovalje, ki je ob progi privabilo okoli 2 tisoč ljubiteljev tega športa iz vse Dolenjske. Imeli so kaj videti, na startu so bili domala vsi, ki v jugoslovanskem motokrosu kaj pomenijo, prava poslastica za gledalce pa je bil izenačen dvoboj Marjana Avblja in Janeza Juhanta v kategoriji do 250 kubikov.

Organizatorji in gledalci so največ pričakovali od nastopa v kategoriji do 80 kubikov, kjer je bil Ludvik Mežnar med favoriti. Nekaj neresčen zreb, nekaj pa prevelika želja po uspehu sta ga že v prvi vožnji spravili ob višjo uvrstitev, v drugi pa je že kmalu po startu padel in odstopil. Navzlic temu

ZMAGI NAPROTI — Takole je Robert Goleš iz Trziča vozil zmago naproti v dirki tekmovalcev z 80-kubičnimi motorji. S startno številko 12 mu je bil takrat za petami Novomešan Ludvik Mežnar (na posnetku desno), vendar je v preveliki želji za zmago padel in se moral v tej dirki zadovoljiti s petim mestom, v drugi pa je potem odstopil. (Foto: B. Budja)

Hladen tuš na startu prvenstva

Odbojkarji novomeškega Pionirja izgubili v Strumici — V soboto doma z Vardarjem Tutum — Kočevke ugnale tudi Poreč

Že uvodno kolo prvenstva v I. b zvezni odbojkarjski ligi je novomeškim ljubiteljem tega športa pripravilo hladen tuš. Igralci Pionirja so namreč na gostovanju v Strumici ostali praznih rok, eden prvih favoritov letošnjega prvenstva za naslov prvaka je doživel streznitev že v I. kolu.

Napovedi na papirju so govorile drugače. Še zlasti je bila ohrabrujoča pred pričetkom prvenstva imenitna forma odbojkarjev Pionirja, ki so med pripravami

Domžalčanom nasuli kar štiri zadetke

Učinkovita igra Elana v 9. kolu SNL

Res škoda, da lepo jesensko vreme ni v nedeljo popoldne privabilo na stadion v Portovaldu večjega števila gledalcev. Tisti, ki so prišli — bilo jih je okoli 150 —, so zagotovo uživali v eni najlepših nogometnih predstav letos, za nameček pa sta tudi točki ostali doma.

Enajsterici Elana in Domžal, ki se potegujejo za vrh lestvice, sta pokazali lep in učinkovit nogomet, gledalci so videli kar šest zadetkov, še posebej pa veseli, da so se razigrali novomeški napadalci. Kostrevec je bil v nedeljo neresljiva uganika za Domžalčane, sam je kar trikrat zatresel mrežo gostujočega vratarja Dermastje in je tudi najzaslužnejši za zmago in točki, ki sta elanovce vrnila na sredino prvenstvene lestvice. Gostje, vsaj na papirju favoriti v tem srečanju, so morali priznati premoč boljše ekipe. Nekateri med njimi so se s tem težko sprijaznili, to potrjuje tudi podatek, da jim je sodnik Babič iz Laškega podelil kar 5 rumenih kartonov. Z zmago so Novomeščani pred finišem prvega dela prvenstva splavali iz nevarnih voda, dokončno pa bi se skrbni pred selitvijo med ogrožene ekipe rešili z morebitnim uspehom v nedeljo, ko bodo v gosteh igrali z ekipoj Jadran Lame. Za mirno nadaljevanje bodo namreč potrebne tudi točke z gostovanjem.

Enajsterici Elana in Domžal, ki se potegujejo za vrh lestvice, sta pokazali lep in učinkovit nogomet, gledalci so videli kar šest zadetkov, še posebej pa veseli, da so se razigrali novomeški napadalci. Kostrevec je bil v nedeljo neresljiva uganika za Domžalčane, sam je kar trikrat zatresel mrežo gostujočega vratarja Dermastje in je tudi najzaslužnejši za zmago in točki, ki sta elanovce vrnila na sredino prvenstvene lestvice. Gostje, vsaj na papirju favoriti v tem srečanju, so morali priznati premoč boljše ekipe. Nekateri med njimi so se s tem težko sprijaznili, to potrjuje tudi podatek, da jim je sodnik Babič iz Laškega podelil kar 5 rumenih kartonov. Z zmago so Novomeščani pred finišem prvega dela prvenstva splavali iz nevarnih voda, dokončno pa bi se skrbni pred selitvijo med ogrožene ekipe rešili z morebitnim uspehom v nedeljo, ko bodo v gosteh igrali z ekipoj Jadran Lame. Za mirno nadaljevanje bodo namreč potrebne tudi točke z gostovanjem.

Enajsterici Elana in Domžal, ki se potegujejo za vrh lestvice, sta pokazali lep in učinkovit nogomet, gledalci so videli kar šest zadetkov, še posebej pa veseli, da so se razigrali novomeški napadalci. Kostrevec je bil v nedeljo neresljiva uganika za Domžalčane, sam je kar trikrat zatresel mrežo gostujočega vratarja Dermastje in je tudi najzaslužnejši za zmago in točki, ki sta elanovce vrnila na sredino prvenstvene lestvice. Gostje, vsaj na papirju favoriti v tem srečanju, so morali priznati premoč boljše ekipe. Nekateri med njimi so se s tem težko sprijaznili, to potrjuje tudi podatek, da jim je sodnik Babič iz Laškega podelil kar 5 rumenih kartonov. Z zmago so Novomeščani pred finišem prvega dela prvenstva splavali iz nevarnih voda, dokončno pa bi se skrbni pred selitvijo med ogrožene ekipe rešili z morebitnim uspehom v nedeljo, ko bodo v gosteh igrali z ekipoj Jadran Lame. Za mirno nadaljevanje bodo namreč potrebne tudi točke z gostovanjem.

Hud brodolom »lesarjev« v Izoli

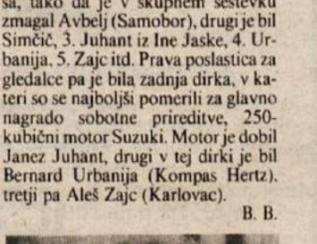
Rokometna prvenstva v polnem razmahu — Pričakovan poraz Opreme na startu — Inles ob načrtovani točki v Izoli — Posavski derbi Dobovi

Po velikih zapletih in negotovosti se je v soboto pričelo tudi prvenstvo v II. zvezni ženski rokometni ligi, kjer letos nastopajo igralke kočevske Opreme, lanske prvakinje v I. SRL, ko so igrale še pod pokroviteljstvom Itasa. Kočevke so svoje prvo drugoligaško srečanje odigrale na Reki proti vrsti Zameta.

Novinke v ligi so v prvem polčasu prikazale zelo dobro in učinkovito igro ter bile povsem enakovredne gostiteljicam. Šele v nadaljevanju so popustile in Rečankam omogočile, da se razigrajo in prepričljivo zmagajo. Najboljšo igralko so imele Kočevke v vratarici Štefanšini, običajni delež zadetkov pa je prispevala tudi Jeričeva.

In če je že bilo poraz Kočevk na Reki moč pričakovati, tega nikakor ne bi mogli reči za razplet tekme 2. kola v prvi republiški ligi v Izoli med Ferrotehno in

250 cm in obračunu Avblja, Juhanta ter Simiča. Boj bi bil zagotovo do konca negotov, če Juhant ne bi v drugi dirki padel in izgubil kar precej časa, tako da je v skupnem seštevku zmagal Avbelj (Samobor), drugi je bil Simič, 3. Juhant iz Ine Jasko, 4. Urbanija, 5. Zajc itd. Prava poslastica za gledalce pa je bila zadnja dirka, v kateri so se najboljši pomerili za glavno nagrado sobotne prireditve, 250-kubični motor Suzuki. Motor je dobil Janez Juhant, drugi v tej dirki je bil Bernard Urbanija (Kompas Hertz), tretji pa Aleš Zajc (Karlovac).

Ludvik Mežnar, predsednik motokros kluba Mel, ki je imenitno organiziral sobotno prvo tekmovalje na novi motokros progi.

Novomeški prosti Jožef Lap je pred tekmovaljem blagoslovil novo progo ter motorje.

Enajsterici Elana in Domžal, ki se potegujejo za vrh lestvice, sta pokazali lep in učinkovit nogomet, gledalci so videli kar šest zadetkov, še posebej pa veseli, da so se razigrali novomeški napadalci. Kostrevec je bil v nedeljo neresljiva uganika za Domžalčane, sam je kar trikrat zatresel mrežo gostujočega vratarja Dermastje in je tudi najzaslužnejši za zmago in točki, ki sta elanovce vrnila na sredino prvenstvene lestvice. Gostje, vsaj na papirju favoriti v tem srečanju, so morali priznati premoč boljše ekipe. Nekateri med njimi so se s tem težko sprijaznili, to potrjuje tudi podatek, da jim je sodnik Babič iz Laškega podelil kar 5 rumenih kartonov. Z zmago so Novomeščani pred finišem prvega dela prvenstva splavali iz nevarnih voda, dokončno pa bi se skrbni pred selitvijo med ogrožene ekipe rešili z morebitnim uspehom v nedeljo, ko bodo v gosteh igrali z ekipoj Jadran Lame. Za mirno nadaljevanje bodo namreč potrebne tudi točke z gostovanjem.

dobesedno pometli z vsemi nasprotniki, tudi člani I. a zvezne lige. Toda Strumičani se za napovedi niso zmenili, brez večjih težav so osvojili prvi par prvenstvenih točk, nekaj upanja za Novomeščane je bilo le po tretjem nizu, ki so ga odločili v svojo korist. Zmaga gostiteljcev je po poročilih iz Strumice zaslužena, najboljšo igro pri gostih pa sta pokazala Jovič in Petkovič. Kako so Novomeščani preboleli nenadejan poraz, bo pokazala že sobota, ko prihaja v športno dvorano pod Marofom ekipa škopskega Vardarja Tutuma, ki je v uvodnem kolu brez težav s 3:0 odpravila ekipoj Bihača. Prvoligaške odbojke vajeni gledalci bodo tako po daljšem premoru zagotovo znova prišli na svoj račun, upati je, da bodo pionirjevi zaigrali tako, kot zjajo. Kajti če bo res tako, potem se za izid srečanja ni bati. Pa četudi bo na drugi strani mreže večerajšnji član najbolje prvoligaške družine.

Za razliko od Novomeščanov so Kočevke imenitno izkoristile ugoden zreb na startu prvenstva v II. zvezni ligi. Po dveh kolih imajo poln izkupiček, v soboto so ugnale ekipo tradicionalno neugodnih Porečank. S to zmago so si Kočevke zagotovile mirnejše nadaljevanje, daleč od nevarnih voda. Dodajmo še, da so minuli vikend Kočevke vnaprej odigrale tudi srečanje 4. kola s Puljem, ki je v 2. kolu gostoval v Novi Gorici in se med potjo domov ustavil še v Kočevju. Puljčanke so bile za mlado domačo vrsto pretirno oreh, čeprav je po prvem setu kazalo na veliko presenečenje. Dobile so ga namreč gostiteljice, vendar so v nadaljevanju gostje, ki veljajo za prve favoritinje letošnjega prvenstva, igro vzele v svoje roke in temu primeren je bil tudi končni rezultat.

V ženski republiški ligi pa vse kaže, da bodo igralke novomeškega Pionirja ponovile lansko sezono. Tudi letos so namreč izvrstno startale, v soboto so brez težav zmagale v Kamnici in so tako ob Kopru, Topolšici in Ljubnem še neporažena ekipa. Zelo verjetno bo tako tudi po

400 otrok na olimpiadi

Manjkali le učenci iz Prevol — Krog vse širši

NOVO MESTO — Preko 400 novomeških osnovnošolcev je minuli petek prvič stopilo na novo tartansko prevleko novomeškega stadiona v Portovaldu, kjer so se pomerili na že 7. atletski olimpiadi, katere organizator je bila novomeška ZTKO ob pomoči DPM Novo mesto in vodstev srednjih šol. Udeležbo učencev na tekmovalju je zagotovilo kar 14 osnovnih šol, manjkali so le mladi Prevolčani, veseli pa, da so poleg Dolenjskih Toplic, Šentjerneja in Grma po naslovih posegali tudi učenci iz Šmarjete, Žužemberka in Brusnice.

Sedaj pa k rezultatom. Najmlajše pionirke, 60 m: Simič (Grm), Legan (Dol. Toplice), Jurak (Bršljin); 400 m: Tomič (Šentjernej), Urbančič (Dol. Toplice), Jakubovič (Vavta vas); daljava: Hohnjec (Dol. Toplice), Žagar (Otočec), Golob (Šmihel); žogica: Medic (Dol. Toplice), Bosančič, Potočar (obe Bršljin); najmlajši pionirji — 60 m: Kralj (Šentjernej), Misura (K. Rupena), Murn (Stopec); 400 m: Vrtačič (Šentjernej), Šurbec (Brusnice), Džurj (Vavta vas); daljava: Janežič (Grm), Zamida (Dol. Toplice), Jane (Brusnice); žogica: Prudič (Šmarjeta), Metelko (Grm), Šenica (Dol. Toplice); mlajše pionirke — 60 m: Jakše (Šmarjeta), Kovačič (Šentjernej), Fink (Grm); 300 m: Šenica (Dol. Toplice), Hudoklin (Šentjernej), Dular (Grm); 600 m: Gorenc (Šmarjeta), Nahugal, Kren (obe Dol. Toplice); višina: Ferfolja, Vučkovič (obe Grm); ljubi (Šentjernej); daljava: Robar (Grm), Fluher (Mirna Peč), Vaupič (Šentjernej); žogica: Pavlin (Grm), Drab (Žužemberk), Goršič (Bršljin); mlajši pionirji — 60 m: Kajtazovič (Vavta vas), Kirar (Šentjernej), Retelj (Šmihel); 300 m: Fortuna (K. Rupena), Novak (Šmihel), Somrak (Mirna Peč); 600 m: Nosan (Brusnice), Munih (K. Rupena), Ravbar (Grm); višina: Kocjančič (Žužemberk), Kušljan (Šentjernej), Urbas (K. Rupena); daljava: Rovar (Šmihel), Jazbec (Grm), Zupan (Šmihel); žogica: Novak (Grm), Novak (Žužemberk), Drčar (Bršljin); starejše pionirke — 60 m: Primic (K. Rupena), Tratar (Šentjernej), Pirnar (Bršljin); 300 m: Klobučar (Dol. Toplice), Grein, Novo-

BALINARSKI POKAL V ŠMARJE SAP

KRŠKO — Na igriščih hotela Srečič v Krškem je tukajšnji balinarski klub pripravil turnir, ki se ga je udeležilo 12 dolenjskih ekip. Zmagala je ekipa Šmarja Sap, drugi so bili balinarji krmeljske Svobode in tretji tekmovalci Krškega. Omenimo, da novomeška balinarska zveza pripravlja 21. oktobra s pričetkom ob 9. uri na igriščih Doma starejših občanov tradicionalni turnir v počastitev občinskega praznika.

Za praznik tudi letos poulični tek in pohod

BREŽICE — Zveza telesnokulturnih organizacij in Atletski klub Brežice razpisujeta 11. tradicionalni poulični tek »Brežiški oktober«, ki ga prireja vsako leto v počastitev praznika občine Brežice. Poulični tek bo v petek, 26. oktobra, s startom ob 16. uri pri spomeniku v Ulici 21. maja.

Prireditelji pripravljajo tekmovalje tričlanskih štafet v kategorijah: mlajši pionirji (pionirke), starejši pionirji (pionirke) in mladinci (mladinke). Proga bo potekala okoli starega mestnega jedra. Poleg teka štafet bo na krožni poti okoli mesta množični tek s skupinskim startom vseh kategorij, od pionirjev do veteranov. Pričetek množičnega teka bo ob 17. uri.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

odbojka

I. B ZVEZNA LIGA, moški, 1. KOLO: STRUMICA—PIONIR 3:1 (12, 9, — 9, 10)
Pionir: Jovič, Povšič, Berger, Petkovič, Brulec, Gavrilovič, Goleš.
V 2. kolu igrajo Novomeščani doma z Vardarjem Tutumom.

II. ZVEZNA LIGA, zahod, ženske, 2. KOLO: LIK KOČEVJE—POREČ 3:1 (— 10, 10, 10, 10).
LIK Kočevje: Levstik, Letnar, Vidmar, Turk, Ibrahimović, Klun, N. Briški, Kočvar, Drobnič, M. Briški, Ogin.

Vnaprej odigrano srečanje 3. kola: LIK KOČEVJE—PULJ 1:3 (14, — 0, — 10, — 8).
LESTVICA: I. Pulj 6 ... 4. Kočevje 4 itd.

Pari prihodnjega kola: Jedinstvo Elir—LIK Kočevje, Pulj—Bled, itd.
I. SOL, ženske 2. kolo: PARTIZAN KAMNICA—PIONIR 0:3 (— 5, — 5, — 13).
Pionir: Brulec, Koncija, Ostrovršnik, Podolski, Kučera, Hočvar, Požreber, Steblaj, Stevanović, Fabjan.

LESTVICA: I. Koper Cimos 4 ... 4. Pionir 4 itd.
Pari prihodnjega kola: Pionir—Krim, Mežica—Koper Cimos itd.

rokomet

II. ZVEZNA LIGA, ženske, 1. KOLO: ZAMET—OPREMA KOČEVJE 28:20 (14:11).
Oprema Kočevje: Štefanšini, Vuk 2, Jerič 9, Bejtović 4, Dragičević 1, Ustin 2, Kersnič 1, Petek 2.

nogomet

SRL, moški, 2. KOLO: FERROTEHNA—INLES RIKO 24:23 (13:12)
Inles Riko: Lapajne, Goleš, Mohor 1, Šilc 1, Marolt, Mihelič 2, Lesar 4, Tomšič 3, Jurič 2, Mate 10, Fajdiga, Skoper.

LESTVICA: I. STT RUDAR 4 ... 6. Inles Riko 2 itd.
SRL, ženske, 2. KOLO: RADEČE—IMV NOVO MESTO 14:22 (4:7)

V prihodnjem kolu igrajo Novomeščanke z Ero (Šmartno).
II. SRL, moški, 2. KOLO: TREBNJE—KRMELJ 25:19 (11:6)

streljanje

SNL, 9. KOLO: ELAN—DOMŽALE 4:2 (2:0)
Elan: J. Horvat, A. Primc, Mesojevec (Kobe), Kramar, Pavlin (Sršen), Milanović, Juršič, V. Primc, Plevnik, B. Horvat (Kroni), Kostrevec.
Strelec: Kostrevec v 14., 28. in 48. minuti ter Kobe v 65. minuti.
LESTVICA: I. Slovan 15 ... 9. Elan 8, 10. Jadran Lama 7, 11. Nafta 7, 12. Steklar 6, 13. Rudar (T) 6, 14. Vozila 6, 15. Medvode 5, 16. Partizan Hmezd 5.
Pari prihodnjega kola: Jadran Lama—Elan, Vozila—Partizan Hmezd, Steklar—Nafta itd.

II. SLOVENSKA LIGA, 1. kolo: IMPOL—ISKRA SEMIČ 1440:1420

Čez 14 dni bodo Semičani imeli v gosteh strelce velenjskega Mroža.

TEKMOVALO 400 OSNOVNOŠOLCEV — Petkova tradicionalna, že 7. atletski olimpiada novomeških osnovnošolcev je na novo tartansko prevleko stadiona v Portovaldu privabila preko 400 učencev in učenk iz štirinajstih osnovnih šol. Po pričakovanju so največ medalj pobrali mladi iz Dolenjskih Toplic, Šentjerneja in OŠ Grm. (Foto: B. B.)

400 otrok na olimpiadi

Manjkali le učenci iz Prevol — Krog vse širši

NOVO MESTO — Preko 400 novomeških osnovnošolcev je minuli petek prvič stopilo na novo tartansko prevleko novomeškega stadiona v Portovaldu, kjer so se pomerili na že 7. atletski olimpiadi, katere organizator je bila novomeška ZTKO ob pomoči DPM Novo mesto in vodstev srednjih šol. Udeležbo učencev na tekmovalju je zagotovilo kar 14 osnovnih šol, manjkali so le mladi Prevolčani, veseli pa, da so poleg Dolenjskih Toplic, Šentjerneja in Grma po naslovih posegali tudi učenci iz Šmarjete, Žužemberka in Brusnice.

Sedaj pa k rezultatom. Najmlajše pionirke, 60 m: Simič (Grm), Legan (Dol. Toplice), Jurak (Bršljin); 400 m: Tomič (Šentjernej), Urbančič (Dol. Toplice), Jakubovič (Vavta vas); daljava: Hohnjec (Dol. Toplice), Žagar (Otočec), Golob (Šmihel); žogica: Medic (Dol. Toplice), Bosančič, Potočar (obe Bršljin); najmlajši pionirji — 60 m: Kralj (Šentjernej), Misura (K. Rupena), Murn (Stopec); 400 m: Vrtačič (Šentjernej), Šurbec (Brusnice), Džurj (Vavta vas); daljava: Janežič (Grm), Zamida (Dol. Toplice), Jane (Brusnice); žogica: Prudič (Šmarjeta), Metelko (Grm), Šenica (Dol. Toplice); mlajše pionirke — 60 m: Jakše (Šmarjeta), Kovačič (Šentjernej), Fink (Grm); 300 m: Šenica (Dol. Toplice), Hudoklin (Šentjernej), Dular (Grm); 600 m: Gorenc (Šmarjeta), Nahugal, Kren (obe Dol. Toplice); višina: Ferfolja, Vučkovič (obe Grm); ljubi (Šentjernej); daljava: Robar (Grm), Fluher (Mirna Peč), Vaupič (Šentjernej); žogica: Pavlin (Grm), Drab (Žužemberk), Goršič (Bršljin); mlajši pionirji — 60 m: Kajtazovič (Vavta vas), Kirar (Šentjernej), Retelj (Šmihel); 300 m: Fortuna (K. Rupena), Novak (Šmihel), Somrak (Mirna Peč); 600 m: Nosan (Brusnice), Munih (K. Rupena), Ravbar (Grm); višina: Kocjančič (Žužemberk), Kušljan (Šentjernej), Urbas (K. Rupena); daljava: Rovar (Šmihel), Jazbec (Grm), Zupan (Šmihel); žogica: Novak (Grm), Novak (Žužemberk), Drčar (Bršljin); starejše pionirke — 60 m: Primic (K. Rupena), Tratar (Šentjernej), Pirnar (Bršljin); 300 m: Klobučar (Dol. Toplice), Grein, Novo-

sel (obe K. Rupena); 1000 m: Blatnik (Dol. Toplice), Ribič (K. Rupena), Vrtačič (Šentjernej); višina: Medle (Šentjernej), Kralj (Škocjan) in Bratčič (K. Rupena); daljava: Kalin, Kuhar (obe Šentjernej), Rozman (Mirna Peč); krogla: Pavlenič, Rangus (obe Šentjernej), Gazvoda (Brusnice); žogica: Drmaž (Šentjernej), Pucelj (Žužemberk), Pušnik (Bršljin); 4 krat 100 m: Šentjernej, K. Rupena, Grm; starejši pionirji — 60 m: Pograjc, Ožbolt (oba Žužemberk), Srbič (Šentjernej); 300 m: Turk, Bobnar (Dol. Toplice), Zagorec (Šentjernej); 1000 m: Tomič, Masnik (oba Šentjernej), Stokanovič (K. Rupena); višina: Blatnik (Dol. Toplice), Kuhar, Hosta (oba Šentjernej); daljava: Bračiča (Grm), Grubar (Šentjernej), Kramar (Mirna Peč); krogla: Bratkovič (Brusnice), Bevc (Šmihel), Gutman (Bršljin); žogica: Fink (Šmihel), Udovc (Šmarjeta), Povhe (Šentjernej); 4 krat 100 m: Grm, Šentjernej, K. Rupena.

POČIČ TRETJI MED MLADINCI

VELENJU — Letošnjega jubilejnega, že 25. jesenskega krosa za pokale Dela v Velenju se je udeležilo preko 1.200 tekačev in tekačic iz 47 občinskih reprezentanc. Dolenjsko zastopstvo tokrat ni poseglo po vidnejših uvrstitvah, če seveda odštejemo nekaj izjem. Mednje zagotovo sodi Novomešan Aljoša Počič, ki je bil v teku starejših mladincev v tretji, od posameznih izidov pa velja omeniti še 6. mesto Novomeščanke Gorenceve v teku mlajših pionirk. Več uspeha je bilo v ekipnem seštevku. Reprezentanca Sevnice je bila tretja med mlajšimi pionirkami A, medtem ko je bila ekipa Novega mesta pri mlajših pionirkah B druga, prav tako ekipno drugo pa so bile Novomeščanke pri starejših pionirkah B.

ZMAGA ČRNOMALJCEV

ČRNOMELJ — V uvodni tekmi prvenstva območne SKL — zahod so koprski Črnomalja doma ugnali vrsto Cerknice z 92:82 (42:43). Najboljši pri gostiteljih je bil Gavranovič.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 19. X. SLOVENIJA 1

8.35 — 12.15 in 14.15 — 1.00 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
9.00 DELFIN FLIPPER, 10. del
9.25 SLOVENIJA: ZIMA, dok. oddaja, 5/6
9.45 POGUM ZA TVEGANJE: PIONIRJI SODOBNE KIRURGIJE, 1/5
10.45 MIHAJLO LOMONOSOV, sovjetska nadalj., 9/9
12.05 VIDEO STRANI
14.30 VIDEO STRAN
14.40 ŽARIŠČE, ponovitev
15.10 SLOVENIJA: ZIMA, ponovitev dok. oddaje, 5/6
15.10 SOVA, ponovitev
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK
TEDNIK, ponovitev
18.10 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
18.10 GRADOVI: KAKO SO RASLI, 6/13
18.40 HOVI, angl. naniz., 4/11
19.05 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 NEBU NAPROTI, amer. dok. serija, 4/12
21.20 ZAKON V LOS ANGELESU, amer. naniz., 23/42
22.10 DNEVNIK 3, VREME
22.30 SOVA:
CIKLUS FILMOV J. FRANKENHEIMERJA:
IZZIV, amer. film
0.50 VIDEO STRANI

NEDELJA, 21. X. SLOVENIJA 1

7.55 — 0.15 TELETEKST
8.10 VIDEO STRANI
8.20 OTROŠKA MATINEJA: ŽIV ŽAV
HOVI, angl. naniz., 4/11
9.40 GRADOVI: KAKO SO RASLI, 6/13
10.10 ZGODBA O HOLLYWOODU, angl. dok. serija, 3/10
11.00 ALLO, ALLO, angl. naniz., ponovitev
11.30 VIDEOMEH, 36. oddaja
12.00 KMETIJSKA ODĐAJA
13.00 VIDEO STRANI
13.10 SHOW RUDIJA CARRELLA, ponovitev
14.45 ROSOWSKI, nemška nadaljevan-ka, 5/6
15.35 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 JETNIŠKI ROCK, amer. film (CB)
18.50 RISANKA
19.00 TV MERNIK
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 STRATEGIJA SRAKE, nadaljevan-ka TV SA, 3/3
21.10 ZDRAVO
22.30 DNEVNIK 3, VREME
22.50 SOVA:

PONEDELJEK, 22. X. SLOVENIJA 1

8.35 — 10.55 in 15.10 — 0.30 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
MITI IN LEGENDE ISLAMSКИH LJUDSTEV, 5/13
MAČKON IN NJEGOV TROP SLOVENSКИ LJUDSKI PLESI — DOLENJSKA
UTRIP, ZRCALO TEDNA, MERNIK
10.55 VIDEO STRANI
15.25 VIDEO STRANI
15.35 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
ZDRAVO
18.30 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
18.30 RADOVEDNI TAČEK
18.50 ČEBELICA MAJA
19.10 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 BEG, drama HTV
20.55 OSMI DAN
21.45 DNEVNIK 3, VREME
22.05 VELIKI KOREOGRAFI: ALVIN AILEY
23.05 SOVA:

TOREK, 23. X. SLOVENIJA 1

8.35 — 12.20 in 14.05 — 23.55 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
9.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
9.30 ŠOLSKA TV
10.00 BOJ ZA OBSTANEK, angl. poljudnoznan. serija, 8/12
10.30 NEMŠČINA — ALLES GUTE, 19. lekcija
11.05 SEDMA STEZA
11.25 OSMI DAN
12.10 VIDEO STRANI
14.20 VIDEO STRANI
14.30 MOZAIK, ponovitev
NEMŠČINA — ALLES GUTE, 19. lekcija
15.05 ŽARIŠČE, ponovitev
15.35 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
ŠOLSKA TV

18.05 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 NESPODOBNO VEDENJE, angl. nadalj., 3/4
21.00 MESTNE ZGODBE: KARLO VAC, zabavnoglasbena oddaja TV NS
22.05 DNEVNIK 3, VREME
22.25 SOVA:
DEKAMERON, slovenska naniz., 8/14
STUDIO 5 B, amer. nadalj., 10/10
23.45 VIDEO STRANI

SREDA, 24. X. SLOVENIJA 1

8.35 — 11.55 in 14.40 — 0.15 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
9.00 ŽIV ŽAV
9.50 BEG, drama HTV
10.35 NESPODOBNO VEDENJE, angl. nadalj., 3/4
11.25 BORŠTNIKOVO SREČANJE, kronika
11.45 VIDEO STRANI
14.55 VIDEO STRANI
15.05 ŽARIŠČE, ponovitev
15.35 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
17.05 JUDJE NA SLOVENSКОM, dok. oddaja
17.45 PO SLEDEH NAPREDKA
18.15 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 FILM TEDNA
ŽELJA PO NESMRTNOSTI, kanadski film
21.45 DNEVNIK 3, VREME
22.05 VIDEOGODBA
22.50 SOVA:
ALF, amer. naniz., 8/24FL MAX HEADROOM, amer. naniz., 1/14
ZGODBA O HOLLYWOODU, amer. dok. serija, 4/10
0.05 VIDEO STRANI

ČETRTEK, 25. X. SLOVENIJA 1

8.35 — 11.45 in 14.50 — 24.00 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
10.50 ZAKON V LOS ANGELESU, 21. del
11.34 VIDEO STRANI
15.05 VIDEO STRANI
15.15 MOZAIK, ponovitev
16.00 SOVA, ponovitev
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
18.00 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
TELESKI 90: PRIPRAVIMO SE NA SMUČANJE
ALF, amer. naniz., 1/24
18.55 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 PODMORNICA, namška nadalj., 3/6
21.05 TEDNIK
22.10 DNEVNIK 3, VREME
22.30 SOVA:
VSE RAZEN LJUBEZNI, 8/13
MAX HEADROOM, amer. naniz., 2/14
23.50 VIDEO STRANI

Slovenija
Moja dežela.

Se vam zdi, da živite varno?

ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE

Če lahko mirnega srca obkrožite teh sedem točk, ste na dobri poti.

- 1 Vaša varnost so zavarovani in prihranki pred inflacijo.
 - 2 Vsako leto se povečujejo.
 - 3 Z vašim partnerjem življenjskim si vzajemno zagotavljata varnost skupnega življenja.
 - 4 Ko se vam rodi otrok, dobite dodatna sredstva za miren začetek novega življenja.
 - 5 Zagotovili ste sredstva za šolanje otrok.
 - 6 Starost vas ne skrbi, ker že danes veste, da boste uživali sadove razumne odločitve.
 - 7 Tudi, če bo šlo v življenju kdaj kaj narobe, boste krizo prebrodili z manjšimi težavami.
- Z izpolnitvijo zavarovalne police, Življenjskega zavarovanja pri Zavarovalnici Triglav, z enim podpisom lahko izpolnite vseh zgornjih sedem točk.

zavarovalnica triglav

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

STUDIO NIT KOPER

KAKŠEN MORA BITI RAČUNALNIŠKI PROGRAM V VAŠEM PODJETJU

Računalniški program MISEL je nedvomno eden najuporabnejših na našem tržišču. Program je razumljiv in pripraven za vse oblike poslovanja. Tako je na primer modul MATERIALNO POSLOVANJE:

● ENOSTAVEN ZA DELO

Uporabnik za delo s programom Materialno poslovanje ne potrebuje računalniškega znanja, zadostuje že, da je usposobljen za delo v materialnem poslovanju.

● PRILAGODLJIV SPROTNIM SPREMENBAM V POSLOVANJU

V istem modulu lahko vodimo materialno poslovanje v povprečnih, zadnjih nabavnih, planskih ali prodajnih cenah. Za vsako skladišče lahko izberemo svoj način obračunavanja.

● UPORABEN NA RAZLIČNIH PODROČJIH POSLOVANJA

Program je uporaben v skladišču za spremljanje skladiščnega poslovanja, kot tudi v računovodstvu za finančno spremljanje sprememb v skladišču.

podjetje za blagovne rezerve RS. «Glavno knjigo iz Gradovega programskega paketa Misel pri nas uspešno uporabljamo že dolgo. Do sedaj smo naše materialno poslovanje urejali z računalniškim programom drugega proizvajalca, z njim pa nismo bili zadovoljni. Zato smo se odločili za nakup Gradovega programa Materialno poslovanje. Takoji po začetku z delom smo ugotovili, da ima program vse funkcije, ki jih potrebujemo in je enostaven za delo.

GRAD

61000 LJUBLJANA
TRZASKA 118 fax: 061/773-688
tel.: 061/773-781, 273-684, 273-574

MISEL

FIRMA

NASLOV

PODPIS ODG. OSEBE

PROSIMO POSLJITE PROSPEKTE SVI

V SODELOVANJU S PODJETJEM GORENJE-POINT VAM PONUJAMO PAKET SOFT-POINT, KI VSEBUJE: MODULE MATERIALNO POSLOVANJE, FAKTORIRANJE, INVENTURA, PREGLED PO DELAVNIH NALOGIH TER OSEBNI RAČUNALNIK PC-AT 40Mb IN TISKALNIK A4, ŽE ZA 39,990 DIN.

objavlja
prosto delovno mesto

POOBlašČENE URADNE OSEBE

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
— da imajo srednjo (štiri letno) izobrazbo penološke ali druge ustrezne smeri, moški, z odsluženim vojaškim rokom in enim letom ustreznih delovnih izkušenj.

Na objavljenem delovnem mestu se šteje zavarovalna doba s povečanjem 12/16 mesecev.
Od kandidatov pričakujemo ustrezne moralne lastnosti, aktivno znanje slovenskega jezika, da niso obsojeni za kaznivo dejanje ali v kazenskem postopku. Kandidati bodo opravljali psihološki preizkus s testiranjem in razgovorom.
Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Prijave z življenjepisom in dokazili pošljite na naslov:
KAZENSKI POBOLJŠEVALNI DOM DOB PRI MIRNI, 68233 MIRNA, v osmih dneh po objavi.

Podjetje NOVOTEHNA
Trgovina na debelo in drobno, p.o.
Novo mesto, Glavni trg 11

objavlja
prosto delovno mesto

pomočnika direktorja področja komerciale za veleprodajo

Pogoji:
— visoka ali višja šolska izobrazba tehnične oz. ekonomske smeri s tehnično predizobrazbo in 3 oz. 5 let delovnih izkušenj.
— Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov:
Novotehna Trgovina na debelo in drobno, p.o., Splošna služba, Glavni trg 11.
— Izбири bomo kandidate obvestili v 20 dneh po izbiri.

DRAŽBENI OKLIC

Dne **30. 10. 1990 ob 10. uri** bo na sedežu likvidacijskega dolžnika, POZD ELEKTROMONTAŽA »ABRAM MATKO«, Rožno 37, v likvidaciji, javna dražba osebnih avtomobilov.
Na dražbi se bodo prodajali naslednji osebni avtomobili:

1. osebni avto Wartburg, reg. št. NM 143-578, letnik 1988, 22.054,80 din
2. osebni avto Wartburg, reg. št. NM 143-579, letnik 1988, 21.668,50 din
3. osebni avto Wartburg, reg. št. NM 143-574, letnik 1988, 21.668,50 din
4. osebni avto Zastava, reg. št. NM 130-669, letnik 1981, 1.371,00 din
5. osebni avto Zastava, reg. št. NM 106-802, letnik 1985, 6.461,20 din
6. osebni avto Zastava, reg. št. NM 112-575, letnik 1980, 2.101,50 din

Navedene vrednosti predstavljajo obenem tudi izključno ceno ter najnižji ponudek.
Javne dražbe se smejo udeležiti družbenopravne in fizične osebe, ki vsaj 15 min. pred začetkom naroka za javno dražbo položijo varščino v višini 10% izključne cene na ŽR 51600-690-86340 likvidacijskega dolžnika. Upnik je oproščen plačila varščine.
Uspelemu ponudniku bo varščina všteta v kupnino, ostalim udeležencem pa bo vrnjena najkasneje v treh dneh po javni dražbi. Kdor na dražbi uspe, mora plačati celotno kupnino najkasneje v 3 dneh po dnevu dražbe.
Osebnih avtomobilov se prodajajo najboljšemu ponudniku. Če upnik ponudi toliko kot najboljši ponudnik, se avtomobil prodaja upniku.
Kupec mora plačati tudi predpisani prometni davek in druge davke od izlicirane cene avtomobila.
Vsa vozila, kupljena na javni dražbi, so kupljena po načelu videno — kupljeno.
Podrobnejši dražbeni pogoji so na razpolago pri likvidacijskem upravitelju Antonu Podboršku, Skupščina občine Brežice, ki bo dražbo tudi vodil.

Novo mesto, dne 10. 10. 1990
TEMELJNO SODIŠČE V NOVEM MESTU,
Enota v Novem mestu
Predsednik likvidacijskega senata: sodnik Jurij Picek

ZLATA VERIGA

LB DOLENJSKA BANKA NOVO MESTO — Banka za podjetnika in obrtnika. K njej prihaja, ko je v stiski in potrebuje denar. Vrača se po uspešno opravljenem poslu — spet z denarjem. Zdaj je banka še svetovalka. **FINANČNI INŽENIRING** LB Dolenjske banke za podjetnike in obrtnike vam nudi: svetovanje in pomoč pri organizaciji finančne službe, izdelavi investicijskih elaboratov, oblikovanju plačilnih pogojev za posamezne posle, zmanjševanju finančnih rizikov, pomoč pri izboru najugodnejših virov financiranja, prevzem konkretnega finančnega posla doma ali v tujini. **LB DOLENJSKA BANKA**, finančni inženiring, Novo mesto, Kettejev drevored 1, tel. 068/22-213.

BAUMKIRHER HONDA IN MAZDA — Avtomobilska hiša s tradicijo in izkušnjami. Sedaj prodaja vse Hondine in Mazdine modele. Hit prodaja Honda Civic, Formula 1 v prodaji in na cesti. Mazda od 121 do 626. Avto lahko olepšate in opremito po svojih željah, potrebah in okusu. Posebna hišna ugodnost: ugodno kasko zavarovanje na 10 obrokov. Avto vplačate danes, dobite ga čez 10 dni. V hiši servis za obe znamki. Japonci so rekli da in so dali certifikat. Ga nima vsak. Firma Baumkirher, Pletersnikova 3, Brežice, tel. 0608/61-078.

NAPISI — Če ne vedo za tebe, je tako, kot da te ni. Vseh vrst napisi na tkanine, avtomobile, obsejne table, fasade. Svetlobni napisi. Črkoslikarstvo **POVŠE** dela za podjetnike in obrtnike. Slakova 7 v Novem mestu. Tel. 068/23-506.

VINOTEKA — Iz še tako hude žalosti spravi vsakega gospoda buteljka dobrega vina iz vinoteke Matjaža **SERINJA**. Pri hiši tudi cvetličarstvo z malim arboretumom za gospe. V Žabji vasi 30 v Novem mestu. Nasproti blagovnice KZ. Kozolček.

GOSTIŠČE ŠOLAJA KRŠKO — Te pričaka že na vhodu v mesto Krško. Vsak dan topla hrana, malice in pet vrst pic. Hrana a la cart. Posebnost te velike gostinske hiše je biftek na vročem kamnu. Sicer pa imajo še mini zabavišče z avtomati in biljardi. Sobe s tuši. Sprejemajo naročila za skupine in občeti. Odprto vsak dan od 6. do 22. ure. Ob nedeljah in praznikih od 10. do 22. ure. Šolaja na MDB 1 (v obrtni coni) v Krškem. Tel. 0608/31-352.

DARILNI BUTIK — CVETLIČARNA ORHIDEJA — Deluje od 25. septembra dalje. To je pravi naslov, kadar bi radi obdarili ženo, ljubico ali poslovnega partnerja. Izjemen izbor cvetja. Pa vam ni treba podariti samo šopka. Imajo priložnostna darila. Primerna za vse okuse, politične nazore in starostna obdobja. Če se ne veste. Darilni butik je nasproti tovarne Imperial v Krškem na Erjavčevi cesti 4. Na voljo so vam vsak dan od 9. do 20. ure, ob nedeljah in med prazniki od 8. do 12. ure. Tel. 0608/32-984.

GUMBI — Še tako lepa obleka brez gumbov ne velja nič. Blagovnica M-Standarda na Glavnem trgu 12 v Novem mestu: na zalogi imajo 3000 različnih gumbov. Je ni tako izbirčne gospe, ki tam ne bi našla kaj za sebe. Vseh vrst sukancev. In če se že poročate: po naročilu vam vgravirajo ime na poročne prstane. Brezplačno.

RACMAN — Samo za sladokusce: koktajli, frapeji, buteljčna vina, domača vina... Tja se greš sit posladkat s školjkami v marinadi, rakovim koktajlom, kavjarjevim zalogajem, lososovo rezino ali samo s toplim sendvičem. Okrepčevalnica Racman, Brezina, Brežice, tel. 0608/62-662.

KEMIČNA ČISTILNICA MEDVED — Je spet popacal svoje najlepše hlače? Si našla sledove golaža ali šminke na srčici? Vse te zadeve razrešujejo v kemični čistilnici Majde Medved na Sovretovi 19 v Krškem. Čistijo in perejo. Tudi vse vrste dek in spalnih vreč. Prte in perilo. Kaj manjšega zašijejo. In potem še impregnirajo bunde in balonarje. Odprto vsak dan od 8. do 11.30 ter od 13.30 do 18. ure. Ob sobotah od 8. do 11.30, v sredo zaprto. Tel. 0608/32-406.

JUBILEJ — M-Standard Novo mesto praznuje 30-letnico. Najlejša leta za trgovsko podjetje. Jubilej bodo praznovali delovno. S prijetnimi presenečenji za svoje kupce. **OKTOBER-MESEC POPUSTA**: 5 odstotkov popusta za vsakokratni nakup živil in gospodinjskih potrebščin v vrednosti nad 500 din in 10 odstotkov popusta za vsakokratni nakup tekstila in konfekcije v vrednosti nad 1.000 din. V vseh prodajalnah. M-Standard drži besedo. Prepričajte se.

NIKA — Trenirke od 170 din naprej. Majice s kapucami in zimske majice od 140 do 290 din. Špichoze, rolke, tenis loparji s tenis opremo. Solotenis, če nočeš z nobenim igrati. Tiskajo na majice. Skratka, Nika je pojem na športnem področju. Dalmatinova 3, Krško. Tel. 0608/33-029.

SONY — Videoteka Pod obzidjem v Brežicah. Nova. 1500 filmov vseh žanrov. JVC, Kodak, TDK, Konica, Sony, Fuji, Agfa. Kaj naj ti še naštejemo. Pridi. Cena je 30 din za 4 dni. Vsaka četrta kaseta je zastoj. Odprto od 11. do 14.30 in od 16. do 19., v soboto od 10. do 13. ure.

FRIZERSKI SALON JASMINA — Prijetno okolje za oblikovanje ženskih in moških frizur. Uvoženi preparati. Prodaja dekorativne kozmetike. Kolekcija Manhattan za tiste, ki vedo, kaj je N. Y. IN: naročila sprejemajo med 8. in 9. uro dopoldne. Vrata salona v najlepši slovenski vasi so odprta med 13. in 18. uro. Kava s prijaznim nasmeškom. In Jasmina ne bo dolgo sama. V kratkem bo odprla podružnico v Leskovcu pri Krškem: salon Katja. Frizerski salon Jasmina, Trebež 16, Artiče. Tel. 0608/77-317.

LILJA — Aha, za cvetje gre. Venci pol cenejši kot drugje. Ravno tako cvetje. Tudi iz svile. Ugodne cene sveč. Poročni šopki po naročilu. Za vse svete pripravljajo lepe ikebane po ugodnih cenah. Izdelajo jih po naročilu. Trg borcev 3, Leskovec, tel. 0608/31-165.

FRIZERSTVO NADA — Ženske! Pridite k Nadi v Krško na CKŽ 95. Vam naredi lepo frizuro po ugodni ceni. Za sedem kuponov brezplačna vodna ali fen frizura. Za pet kuponov brezplačno moško striženje. Torej: Nada, Krško, frizura. Od 7.30 do 12. in od 14. do 18. ure.

SARA — je predvsem delikatna trgovina. Posebej so ponosni na ugodno ponudbo vin. Domač kruh iz Cerkelj. Zdjaj pa tudi sveče po ugodnih cenah. Poleg prodajalne Sara je še okrepčevalnica. Odprto nedolgo tega. Obiščite. Na Ul. 11. novembra v Leskovcu pri Krškem.

KVM — Ribniška najtrdnješa veriga. Trgovina Pajk. Na Seškovi. Rezervni deli za traktorje in motorne žage. Če jih ni na zalogi, jih nabavijo v nekaj dneh. Akumulatorji 45 A — 12 V, 55 A — 12 V, 97 A — 12 V po 736, 860 in 1.420 din. Sedežne prevleke za osebne avtomobile golf, zastava, tel. 061/861-910.

STUDIO SUNNY — Sonja Poljanšek v motelu Grosuplje odstranjuje celulit in maščobne obloge. Opravi limfno drenažo, stimulacijo mišic z aparatom myolift cuscmed. Ročna masaža in savna. Vsak dan. Od 17. do 21. ure. Sobota od 9. do 12. ure. Informacije in naročila po telefonu vsako dopoldne 061/316-502.

MUZEJ — Do 18. novembra razstava PRAZNIK SITUL. Prvič po sto letih.

ROŽICE — Cvetličarstvo Kerin iz Krškega. Za jesensko sajenje matič, marjetic, spominčic in vrtnic. Dostava na dom ali na parcelo. Tel. 0608/31-457.

KLOBUČARSTVO — Razprodaja klobukov in kap. Posebej za otroke. Trenirke s kapucami. Pižame, prti in posteljina. Sprejemajo naročila. Klobučarstvo SEVŠEK v krški obrtni coni na MDB v Leskovcu. Naročila sprejemajo tudi po telefonu. 0608/33-130.

ZLATA VERIGA
Oglase za Zlato verigo sprejema Alpha d.o.o., Trdinova 11 a, Novo mesto, tel. 068/28-121 za Dolenjska. V ponedeljek in četrtek tudi dopoldne. Predstavnostvo za Posavje tel. 0608/33-837. Popoldne.

AMD NOVO MESTO

prireja
za svoje člane
dne 27. oktobra 1990

AVTORALLY V NEZNANO

Avtorallyja se lahko udeležijo tudi vozniki, ki niso člani AMD Novo mesto. Včlanili se bodo lahko pred začetkom prireditve.

SPORED PRIREDITVE:

- ob 9. uri: otvoritev avtopralnice
- zrebanje startnih števil
- ob 10. uri: start prvih udeležencev pred zgradbo AMD Novo mesto
- po končanem tekmovanju bo razglasitev rezultatov in družabno srečanje

Za zmagovalce so pripravljene bogate nagrade ter pokali. Prijave lahko oddate na blagajni AMD ali telefonsko (št. 22-159) do **25. oktobra 1990**. Prijavite se lahko tudi vodjem sekcij na terenu. Zaželeni so tudi sopotniki v vozilu!

AMD NOVO MESTO

KRKA, tovarna zdravil, p.o. Novo mesto

ODDAJA V NAJEM:

1. trgovski lokal v kompleksu Hotela Grad Otočec,
2. gostinski lokal — bife Struga,
3. hotelske sobe v hotelu Kandija,
4. prostora za opravljanje medicinske kozmetike v Zdravilišču Šmarješke Toplice in Zdravilišču Strunjan,
5. izvajanje glasbenega in svetlobnega programa v diskoteki na Otočcu.

Lokala pod številko 1 in 2 sta opremljena in bosta oddana v najem z opremo brez drobnega inventarja. Opremo trgovskega lokala bo možno odkupiti.
Od interesentov pričakujemo, da ohranijo dosedanje namembnost prostorov in da izpolnjujejo pogoje za opravljanje posameznih dejavnosti. Hotelske sobe bodo oddane za opravljanje pisarniške dejavnosti.
Izbor med ponudniki bo opravljen glede na predstavljen program in višino ponujene najemnine, pri čemer bodo imeli ob enakih pogojih prednost delavci KRKE.
Podrobnejše informacije lahko dobite v vodstvu KRKE — ZDRAVILIŠČA, tel. 068/ 22-436 in 22-330.
Vaše vloge z ustreznimi dokazili in programom pričakujemo 8 dni po objavi na naslov: KRKA — ZDRAVILIŠČA, Germova 3, Novo mesto; vloge naj bodo v zaprtih kuvertah in s pripisom »NAJEM LOKALA«.
O izbiri boste obveščeni v 15 dneh po poteku roka za objavo.

TKI p.o. Globoko

PODJETJE ZA IZDELAVO KOVINSKIH IZDELKOV IN TRGOVINA

TRGOVINA NA VELIKO IN MALO

- vam nudi pod ugodnimi pogoji:
- gradbeni material
 - stavbno pohištvo
 - inštalacijski material
 - profilna železa
 - peči za centralno ogrevanje
 - bakreno in pocinkano pločevino
 - barve in lake
 - kmetijske stroje
 - umetna gnojila in škropiva

VELEPRODAJA posluje vsak dan od 7.—15. ure

MALOPRODAJA posluje: vsak dan od 7.—19. ure sobota od 7.—13. ure

TELEFON: 0608-69-374
TELEFAX: 0608-69-437

OBIŠČITE NAS IN SE PREPRIČAJTE!

Izredno ugodne cene, nad 30% popusta v terminih:
20. 10. do 3. 11. in 11. 11. do 25. 11.
Plačate za 10 dni, bivate 14 dni, ter v terminu 2. 12. do 23. 12. plačate za 14 dni, bivate 21 dni.
Popust v omenjenih terminih velja za vse programe v Termah Čatež.

terme čatež

68250 BREŽICE,
telefon: (0608) 62-110, telex: 35795 YU TERME, telefax: 0608/62-721

tedenski koledar

Četrtek, 18. oktobra — Luka
Petek, 19. oktobra — Etbis
Sobota, 20. oktobra — Irena
Nedelja, 21. oktobra — Uršula
Ponedeljek, 22. oktobra — Zorislav
Torek, 23. oktobra — Severin
Sreda, 24. oktobra — dan OZN
LUNINE MENE

18. oktobra ob 16.37 — mlaj

kino

BREŽICE: 18. in 19. (ob 20. uri) ameriški grozljivi film Fantom iz Midwood Malla. 20. 10. (ob 20. uri) in 21. 10. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Policijska akademija — VI. del. 22. (ob 20. uri) ameriški film Morje ljubezni. 23. in 24. 10. (ob 20. uri) nemška komedija Ljubezenska sola.
CRNOMELJ: 18. 10. (ob 19. uri) ameriški karate film Kitajska zveza. 19. 10. (ob 20. uri) ameriški erotični film Zelo nezvesta žena. 21. 10. (ob 19. uri) ameriški risani film Fantazija. 23. 10.

(ob 19. uri) ameriški akcijski film Gola pištola.

KRMELJ: 20. 10. ameriška komedija Nisem nora.
KRŠKO: 18. 10. (ob 22. uri) ameriški erotični film Nočna potovanja. 21. 10. (ob 18. uri) ameriški akcijski film James Bond je bil ženska. 23. 10. (ob 20. uri) ameriški grozljivi film Fantom iz Midwood Malla.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 18. (ob 18. in 20. uri) ter 20. in 21. 10. (ob 18. uri) ameriška grozljiva Moja sosedja je vampir. 19. (ob 18. in 20. uri) in 22. 10. (ob 18. uri) ameriški grozljivi film Petek, 13. — 7. del. Od 20. do 22. 10. (ob 20. uri) ameriški podvodni film Brezno. 23. in 24. 10. (ob 18. in 20. uri) ameriška melodrama Jeklene magnolije.

NOVO MESTO — DOM JLA: Od 19. do 21. 10. (ob 19. uri) ameriški film Gola pištola. 22. in 23. 10. (ob 19. uri) nemški film Mačka.

SEVNICA: 18. in 19. 10. ameriški erotični film Nisem nora. 20. in 21. 10. ameriška komedija Izgubljeni fantje.

CENJENE stranke obveščam, da je na novo odprta prodajalna obutve v Skočjanu 70. Za ugoden nakup se vam priporoča Franci Nadu. 2985

LITERATURA ZA ZASEBNA PODJETJA

Izšli sta brošuri:

1. Osnove finančnega poslovanja
 2. Vlaganje v listin v carinskem postopku
- Namen brošur je razjasniti marsikatero vprašanje, ki se poraja lastniku zasebnega podjetja, ko začne s poslovanjem.
Informacije vsak delovnik od 10. do 15. ure po tel. 061/571-125.

STE OSAMLJENI?

Podjetje HERAKLEJ vam priskrbi partnerja za prijateljstvo ali zakon. Za ženske je posredovanje brezplačno. Pišite in prejeli boste vprašalnik.

HERAKLEJ p.p. 1 61105 LJUBLJANA

MODNI KLUB

Nova trgovina

s čevlji, usnjenimi izdelki, tekstilom in video storitvami

bo od 24. oktobra dalje odprta v Hladnikovi 2 (za poslovni-ko Globtoura) v Novem mestu.

Se priporočamo!

MA

Po ugodnih cenah

vam globinsko očistimo:

preproge, itisone, tapisone, sedežne garniture ipd.

Informacije na telefon št. (068) 23-828

MURVA trgovina z mešanim blagom

Rožni Dol 1
telefon (068) 56-644

- Odprto:
- popoldne od 16. do 20. ure (po potrebi tudi dlje)
 - ob sobotah od 8. do 20. ure
 - ob nedeljah in praznikih od 8. do 12. ure

Se priporočam!

SINDIKALNA PRODAJA IZJEMNO UGODNO

VSI NA **GORSKO KOLO** 18 prestav

sklanjanje-sabotazija MOUNTAIN BIKE

za samo 3.700 din. (vključno s 3 obrabe)

na 3 obrabe 2.950 din

HOLLAND LOOK (Droški)

Informacije in naročila BESS - PRO MARKET tel. & fax: 061 310 935

TIŠIŠI NAM / NEPAJAJI / NEPAJAJI NAM ŠE VI!

IZDELUJEMO PORCELANSKE SLIKE ZA NAGROBNE SPOMENIKE,

ovalne in štirioglate, vse velikosti. Dostavljamo hitro in po povzetju.

Naročila sprejemamo na naslov: **PERO TRAVAR, likovni umetnik, Cetinejska 10, 71000 Sarajevo**

posest

HIŠO, kozolec, hleve, njive, gozd, vse pri Sevnici, prodam. ☎ (041)155-205. 2895

NJIVO v izmeri 40 arov na Dolgi Rakci prodam. ☎ (068)73-587. 2903

V NOVI MESTU prodam polovico hiše z vrtom. ☎ (064)801-497. 2906

NA KUČARJU, v bližini kopalnice

ZAHVALA

V dneh, ko je obhajala 79. rojstni dan, nas je zapustila draga mama, stara mama, sestra, tašča in botra

JOŽEFA KEK

Jernejeva mama

z Rdečega Kala pri Dobrniču

Ob njenem zadnjem slovesu se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, vaščanom, sorodnikom in znancem, ki ste nam kakorkoli pomagali, darovali pokojni cvetje in darovali cvetje. Iskrena hvala gospodu Dr. Vodniku za vso pomoč, gospe Vidi Pavlič, zdravnikom in ostalemu osebju internega oddelka novomeške bolnišnice, kjer je preživel zadnje dni. Prav lepa hvala gospodu Rudiju Hrovatnu za besede slovesa, pevcem za zapete pesmi slovesa in vsem trem duhovnikom za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žaljujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, brata in strica

JOŽETA JERMANA

tesarskega mojstra iz Novega mesta

se iz srca zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem vinarstvom in znancem, Zdrženju obrtnikov Novo mesto, ki so mi ob težkih trenutkih stali ob strani, ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti, izrekli so žalje in darovali cvetje. Iskrena hvala gospodu Dr. Vodniku za vso pomoč, gospe Vidi Pavlič, zdravnikom in ostalemu osebju internega oddelka novomeške bolnišnice, kjer je preživel zadnje dni. Prav lepa hvala gospodu Rudiju Hrovatnu za besede slovesa, pevcem za zapete žalostinke in gospodu Ivanu Berusu za občuteno zaigrano Tišino. Vsakemu in vsem še enkrat hvala!

Žaljujoči: žena Slavka in ostalo sorodstvo

Podzemelj ob Kolpi — Bela krajina, prodam vikend s 1200 m² urejenega zemljišča, opremljen, z elektriko, vodovodom ter asfaltnim dostopom. Informacije na ☎ (061)446-733. 2914

PARCELO 1200 m², primerno za vikend, sadovnjak, vinograd prodam. Oddaljeno od glavne ceste 200 m, blizu Mokronoga. Cena po dogovoru. ☎ (0608)31-075. 2918

MANJŠO hišo s 40 arov zemlje, 12 km iz Novega mesta — Uršna sela, Sveti Vid, primerno za vikend, prodam. ☎ (066)76-604. 2919

DVE PARCELI, primerni za vikend, v Vel. Brusnicah na Dol., ugodno prodam. Cena po dogovoru. Informacije na ☎ (063)831-628. 2926

HIŠO s tremi lokali, enkratna prilagoditev, prodam. Samo resne ponudbe pod šifra: »CENTER«. 2929

VSELJIVO HIŠO z manjšim gospodarskim poslojem in vrtom, približno 600 m², poleg železniške postaje Boštanj, prodam. Lokacija je primerna za obrt ali predstavnost. ☎ (0608)82-748, od 8. do 17. ure. 2961

NOVO HIŠO v Beli krajini ugodno prodam. Možnost zamenjave v Novem mestu. ☎ 27-297, popoldne. 3012

IZREDNO UGODNO prodam gradbeno parcelo 2.800 m² (s adovnjak) z vodo, elektriko, gradbenim dovoljenjem, načrtom za vikend in manjšim objektom na Otavniku pri Malkovcu. Dostop z vsakim vozilom. Ogled in informacije posreduje Resman, Otavnik 2. 3019

PRODAJ garažo na Kristanovi 28. Cena 120.000 din. ☎ 20-511

preklci

VID STRUNA, Potov Vrh 20, Novo mesto, opozarjam Antona Pavliča iz Velikih Brusnic, da prekliče govornice, ki jih je širil o meni, za neresnične. V nasprotnem primeru ga bom sodno preganjal. 2947

prodam

OSTREŠJE, kompletno, dimenzije po naročilu, prodam. Borse. ☎ (068)73-254, (069)23-558. 2901

100 m² ladijskega poda (smreka) ugodno prodam. ☎ (068)65-572. 2902

DESKE in plohe prodam. Češča vas 21, Novo mesto. 2904

PRODAJ opremljen gumi voz, za pravljiček, opremljen, in komat 23 col. ☎ (068)89-143. 2910

ŠTEDILNIK KONČAR (3 plin, 1 elektrika), nov ter vhodna vrata (hrast) in cirkular prodam. ☎ 73-631. 2911

ČRN PLAŠČ — perzianer tačke, številka 46, prodam za 1000 DEM. ☎ 26-423. 2912

ZAMRZOVALNO skrinjo (410 l) prodam za 3000 din. ☎ 25-414. 2913

AVTO PRIKOLICO nosilnosti 1200 kg, z zavoro, prodam. Ivan Zofič, Globočice 4 B, Krška vas. 2916

TELICO simentalco, brejo 8 mes. in hrastove plohe debeline 5 in 4 cm prodam. Ana Mrvar, Gotna vas 12, Novo mesto. 2917

GUMI VOZ za traktor in rabl. škopolnic znamke Stihl prodam. S. Medved, Črešnjice 18, Otočec ob Krki. 2918

SPALNICO zelo ugodno prodam. ☎ 24-443, od 19. ure dalje.

OTROŠKO posteljico (140 x 70) otroški voziček ugodno prodam. ☎ (020)524. 2935

ŠIVALNI stroj Pfaff in ove Pfaff prodam. ☎ 42-562.

BUTIČI, POZOR! Starinsko blago na trional, kompletno rezbarjeno, 100 let, ohranjeno, brezhibno, prod. Ceglina 22, Novo mesto, zvečer. 2936

ZAKONSKO posteljo z noč. omariami prodam. ☎ 27-610.

Z 101, letnik 1987, in dve kozi dam. Franc Zoran, Dol. Kamence Novo mesto. 2937

OTROŠKO SOBO prodam na obroka. Sabina Trifkovič, Segova 8, Novo mesto. 2938

SPALNICO Višnja in trajno za peč prodam po zelo nizki ceni. M. Kaučič, Družinska vas 56, Šmarje Toplice. 2939

MIZARJI, POZOR! Prodaj rez. za izdelavo oblog in ladijskega poda, priključni na vsako debelino. ☎ 22-06. do 7. ure in od 20. do 21. ure. 2940

OTROŠKO posteljico z jog. ugodno prodam. ☎ 26-936, popoldne. 2941

KAVČ in pralni stroj zelo ugodno prodam. ☎ 22-349.

BREJO kozo in dve ovci prodam. ☎ 52-518.

SPALNICO z regalom poceni prodam. ☎ 25-341.

KRAVO, brejo 9 mesecev, prod. Smolenja vas 42, Novo mesto. 2942

KONZOLNO DVIGALO, s sklo prodam. Franci Urbič, Dol. Dobrava Trebnje. ☎ 44-652, popoldne. 2943

JAPANSKE PREPELICE s tel. logijo ugodno prodam. ☎ (068)87-2944. 2944

TELICO s paše, staro 15 mes. prodam. ☎ 22-187.

GORSKO KOLO, dobro ohranjeno prodam. ☎ 73-216.

BOROVE suhe, prvovrstne plohe cm, 5 cm), prodam. ☎ 23-355. 2945

TERMOAKUMULACIJSKO 3 KW, in otroško posteljico z jog. prodam. ☎ (068)28-244. 2946

TRACNO žago za žaganje drv in kuhinjo »orhidejo« z vgradnimi elem. prodam. Ogled na naslovu Ločna 4 Novo mesto. 2947

DOBERMANE, črne psičke z rož. nikom in kupiranimi ušesi, stare 4 mes. prodam. Cena 700 DEM. ☎ (061)2-033. 2948

3000 l cisterno za kurilno olje in Z. neregistrirano, v voznem stanju prod. ☎ 43-509. 2949

NUTRIJO št. 38-40 ugodno prod. ☎ (068)23-166. 2950

KAVČ REGINA, star eno leto, ugodno prodam. ☎ (068)73-020. 2951

ZAHVALA

V 59. letu starosti nas je za vedno zapustil naš nadvse ljubljeni mož, oče, stari oče, brat in stric

ANTON LIPOVŠEK

Kladje 2

V težkih dneh nismo bili sami. Najiskreneje se zahvaljujemo vsem, ki ste pokojnega v takem številu spremili na zadnjo pot, ga obsuli s cvetjem in nam izrekli so žalje, delovnim organizacijam, sorodnikom, sosedom, prijateljem, gasilskemu društvu, govornikom za ganljive besede slovesa in gospodu kaplanu za opravljen pogrebni obred.

Neutolajljivi: vsi njegovi

ZAHVALA

Po težki bolezni je v 51. letu starosti za vedno odšel od nas dragi

ALOJZ KUŽNIK

iz Železnega pri Dobrniču

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, znancem, prijateljem in sodelavcem, ki ste sočustvovali z nami, nam izrekli so žalje, darovali cvetje ter nam pomagali v težkih trenutkih. Posebej se zahvaljujemo dr. Humarju in dr. Znidaršiču za njuno pomoč, župniku za opravljen obred, pevcem in vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti. Zahvala tudi kolektivu ZD Trebnje, Kroju Krka, ŽG-sekciji za vlekto vlakov, delavnic Ljubljana-Moste, SSGT Novo mesto in OO RK Trebnje ter Cestnemu podjetju Novo mesto — vzdrževanje Trebnje. Ohranimo pokojnega v lepem spominu.

Žaljujoči

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: DIC, tozd Dolenjski list, Novo mesto. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Breda Dušič, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragas, Martin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič in Ivan Zoran. ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto). IZHAJA ob četrtkih, Posamezna številka 13 din, naročnina za 4. trimesečje 140 din; za delovne in družbene organizacije 280 din; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ali druga valuta v tej vrednosti) na leto. OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 150 din, na prvi ali zadnji strani 300 din; za razpise, licitacije ipd. 170 din. Mali oglasi do deset besed 120 din, vsaka nadaljnja beseda 12 din. NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200, naročniška služba, ekonomska propaganda in fotolaboratorij 23-610, mali oglasi in zahvale 24-006; telefaks: 24-898. Nenaročenih rokov pisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja republiškega komiteja za informiranje Republike Slovenije (št. 23 od 21. oktobra 1988) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, tozd Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

50 KOMADOV rabljenih salonitnih
črni prodam. Ob Težki vodi 27, ☎ 27-
3011
MIZARSKI STROJ, tri operacije, ši-
r 450 mm, starejši, prodam. ☎ 41-080.
3014
DVE OMARI ter komoda in dve
eni omarici prodam. ☎ (068)21-885.

kupim

JESENOVE PLOHE in deske, suhe,
pim. ☎ (068) 27-104, popoldne in
večer.

razno

ODVAŽAM gnojevko, gnojnico in
množinske odpadne vode itd. Kralj,
na vas 15, Črnomelj, 2909
KNJIGOVODKINJA, upokojena,
in honorarno vodenje knjigovodstva v
obnem sektorju v Trebnjem ali okolici.
nudbe pod šifro: »POCENI«. 2920
VARUJEM otroke na domu. Oglasite

se osebno. Alenka Slak, Šranga 18, Mirna
Peč, 2925
ŽIVO MEJO »liguster« dobite na
☎ 25-951. 2952
NUJNO POTREBUJEM 3000 DEM
posojila za dobo enega leta. Naslov v
oglasnem oddelku. 2953
V VARSTVO vzamem otroke. ☎ 28-
830. 2954
NJIVO v Gabrju oddam v najem za
pet let. ☎ 26-150. 3016

ženitne ponudbe

POSTAVEN moški (45 let), ključav-
ničar, z veseljem do dela na kmetiji, želi
spoznati žensko s kmetijo. Ostal sam v hi-
ši. Ponudbe pod šifro: »KMEČKI SIN«.
VDOVEC, upokojen, star 70 let,
zdrav, nealkoholik, nekadilec, pošten,
mladostnega videza, z družbenim stano-
vanjem, malo vrtička, iščem žensko (vdo-
vo, samsko — sebi primerno), zdravo,
brez otrok, staro od 60 do 65 let, za skup-
no življenje na mojem domu. Šifra: »LE-
PO MI POJE KOČEVSKI ZVON«.

službo dobi

ZAPOSILIMO delavca za izdelavo teste-
nin. ☎ (068)42-737. 2932
ZA PRODAJO zanimivega artikla
potrebujemo nove akviziterje. Visoka
provizija in takojšnje plačilo. ☎ 44-740,
po 18. uri. 3003
ZA PRODAJO posteljnine na terenu
potrebujem več akviziterjev. Zasluge
dober. Oglasite se v četrtek od 17. do 20.
ure na ☎ 85-391. 3004

stanovanja

GARSONJERO v Ljubljani (20 m²)
prodam. ☎ (068)26-317, od 17. do 20.
ure. 2937
SOBO, opremljeno in ogrevano, od-
dam dvema dijakinjama. ☎ 25-951. 2951
KONFORTNO GARSONJERO v
Novem mestu prodam. ☎ 26-422.

*Nikar ne jokajte za mano,
le tiho h grobu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem in
večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je mnogo prezgodaj, komaj v 63. letu starosti, zapu-
stil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

JOŽE OVNIČEK

z Dolža 41

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjene vence in cvetje ter za sočus-
tvovanje v najtežjih trenutkih. Iskrena hvala sosedom za nesebično pomoč. Zahvaljujemo se sodelavkam Š. I.
TOB ter podjetju TOB za podarjeni venec. Hvala tudi GD, ki je pokojnega z vsemi častmi spremilo na njego-
vi zadnji poti, posebno pa gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred.

Žalujoci: žena Francka, hčerka Mari z družino, brat Franc z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

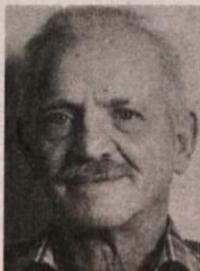
V 77. letu starosti nas je zapustil mož, oče,
stari oče, brat

JULIJ KOČEVAR

s Sel pri Semiču 11, Semič

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so mu podarili cvetje, izrekli sožalje,
sosedom, prijateljem, znancem pa tudi za nudeno pomoč. Posebej se
zahvaljujemo družini Vidmar, dr. Limaniju in govornikom. Vsem še
enkrat hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

JANEZA KRŽETA

iz Loškega Potoka

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in
vaščanom, ki ste nam nudili pomoč, izrekli sožalje, darovali cvetje in ga
s spoštovanjem pospremili k večnemu počitku. Hvala dr. Rusu in sestri
Mileni, ujkcu Ivanu, pevcem in g. župniku za lepo opravljen obred.

Njegovi: žena Pavla in otroci z družinami

V SPOMIN

JANEZU PROSENIKU

iz Trebnjega

17. oktobra je minilo pet let, odkar smo se morali sprijazniti z bolečim
spoznanjem, da se ni vrnil v dom, v katerega se je vedno rad vračal in
katerega je s takim veseljem obnavljal. Hvala vsem, ki se ga spominjate!

Žalujoci: njegovi

ZAHVALA

V 93. letu starosti nas je za vedno zapustil
naš dragi ata, ded, praded in stric

IGNAC ZUPANČIČ

Rožni Vrh 8, Trebnje

Iskreno se zahvaljujemo vsem vaščanom, sorodnikom, prijateljem, ki
so nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje in pokojnemu
podarili toliko lepega cvetja. Posebej se zahvaljujemo dr. Humarju, ki
mu je lajšal bolečine v zadnjih trenutkih življenja. Hvala gospodu ka-
planu za lepo opravljen obred, gospe Majer za poslovljni govor ter pev-
cem in vsem, ki ste pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

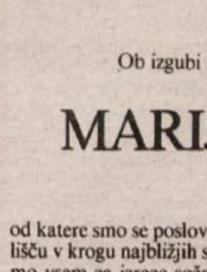
V 69. letu starosti nas je zapustil dragi mož,
oče, stari oče, brat in stric

ADOLF KRAŠEVEC

iz Novega mesta, Belokranjska 29

Iskreno se zahvaljujemo zdravniku in strežnemu osebju pljučnega
oddelka splošne bolnišnice v Novem mestu, lovski organizaciji za lep
pogreb in lovski družini Semič, prijateljem in znancem.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage sestre, tete in svakinje

MARIJE-MIMI KOS

iz Ločne 7

od katere smo se poslovili v torek, 9. 10. 1990, na ločenskem pokopa-
lišču v krogu najbližjih sorodnikov in prijateljev, se iskreno zahvaljuje-
mo vsem za izraze sožalja in darovano lepo cvetje. Zahvaljujemo se
Domu starejših občanov Šmihel, g. proštu Lapu za svečan cerkveni
obred, č. s. z Rake za spremstvo na njeni zadnji poti. Še enkrat prisrčna
hvala!

Žalujoci: vsi njeni

Novo mesto, Ljubljana, Beograd

ZAHVALA

V 5. letu starosti nas je tragično zapustil naš dragi
sinko in bratec

BLAŽEK ŠTEFANC

iz Predgrada 37, Stari trg ob Kolpi

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste v težkih trenutkih z nami sočus-
tvovali, nam ustno ali pisмено izrekli sožalje in darovali cvetje ter ga
tako številno pospremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljuje-
mo sorodnikom, vaščanom, DO GG Kočevje-TOZD TOK Ribnica,
KOMET Metlika, VVO in OŠ Stari trg ob Kolpi, Športnemu društvu
Predgrad in gospodu župniku za opravljen obred.

Žalujoci: oče Peter, mama Anica, sestra Petra, bratec Andrejček,
stara mama, stari oče in ostalo sorodstvo

*Žalost, solza, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je tišina,
ki močno boli.*

ZAHVALA

V 83. letu starosti se je po zahrbtni bolezni
iztekla življenjska pot moža, očeta, tasta in
starega očeta

ANTONA MOLEKA iz

Slamne vasi 19

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,
prijateljem, sodelavcem in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali, iz-
razili sožalje in darovali cvetje, govornikom: sosedu Gustelju za slovo
pred domačo hišo, Ivanu Pezdircu za besede, izrečene pred odprtim
grobnim v imenu GD, Jožetu Govedniku za slovo v imenu ZB ter
župniku za lepo opravljen obred. Posebej zahvalo izrekamo sosedu
Gustelju in Ancici Vraničar za nesebično pomoč ter dr. Markovcu in
medicinski sestri Anici.

Žalujoci: žena Marija in otroci z družinami

*Delo, skromnost in poštenje —
tvoje je bilo življenje.
Tvoj dom ovila je črnina,
v srcih dragih nastala je praznina.*

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je za vedno zapustila
naša draga mama, stara mama in prababica

AMALIJA SIMONIČ

Blaževa mama

iz Drašič št. 57

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so
nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje in jo pospremili na njeno
zadnjo pot. Zahvaljujemo se tudi kolektivu DO Beti-tozd Metraža Met-
lika. Posebej se zahvaljujemo gospodu župniku za lepo opravljen obred
in tov. Plescu za poslovljne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: hči Mima z družino, sinovi Jože, Peter in Pavel z druž-
inami ter ostalo sorodstvo

*Vedno smo radi te imeli,
skupaj v slogi smo živeli,
a prišel je kruti dan,
ugasnilo življenje je kot dan.*

ZAHVALA

V 66. letu starosti nas je zapustil dragi mož, brat, stric in svak

IVAN MRAK

iz Klinje vasi pri Kočevju
borec 15. Cankarjeve brigade, rezervni vojaški starešina

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izre-
kli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnega v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, dr.
Jožici Boldanovi in Ljubu Mladenoviču za nesebično pomoč, organizaciji ZB ter govorniku za poslovljne
besede Nacetu Kričniku in Jožetu Letnarju, GD, pevcem, društvu upokojencev, pevcem iz Gabrja, godbe-
nikom in gospodu župniku za opravljen obred.

Žalujoci: žena Marija in ostalo sorodstvo

*Žalost, solza, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je tišina,
ki močno boli.*

ZAHVALA

V 53. letu nas je v težki bolezni zapustil naš najdražji mož, oče in dedek

JOŽE BARTOL

z Mirne

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste z nami sočustvovali,
nam izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče ter za svete maše in pokojnega v tako velikem številu pospremili k
večnemu počitku. Za posebno sočustvovanje se zahvaljujemo kolektivu IMV Mirna, gospodu župniku za
opravljen obred, gospodu Žibertu in gospodu Kurentu za poslovljne besede ter pevcem za zapete žalostinke,
osebju bolnišnice Ljubljana in kirurškemu oddelku bolnišnice v Novem mestu pa za lajšanje bolečin. Vsem,
ki ste cenili in imeli radi našega dragega moža in očeta, še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Anica, sinova Marjan z družino in Matjaž ter hčerka Nataša in ostalo sorodstvo

